

Besluit

VOLGT NOG NA ONDERTEKENING DOOR DE RAAD !!!!!!!

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de raad
van de gemeente
E r m e l o

Datum: 19 mei 2020

Onderwerp: Kadernota 2021 gemeente Ermelo

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u ter bespreking én vaststelling de Kadernota 2021 Ermelo aan.

De jaarlijkse kadernota dient ter voorbereiding van de nieuwe programmabegroting. Op basis van de kadernota kan de raad richtinggevend de nieuwe programmabegroting bepalen door:

- algemene beschouwingen te houden;
- richtinggevende prioriteiten te stellen;
- eigen initiatieven te nemen door middel van voorstellen, moties en amendementen;
- te reageren op de conceptvoorstellen van het college van b&w.

Vervolgens zullen wij op basis hiervan de nieuwe Programmabegroting 2021-2024 vervaardigen en u deze eind september 2020 aanbieden.

De Kadernota 2021 Ermelo ligt voor u. Deze Kadernota 2021 Ermelo is, in afwijking tot voorgaande jaar, weer een uitgebreide en ook beleidsmatige kadernota. Dit betekent dat er niet alleen wordt ingegaan op de financiële positie van Ermelo, maar ook op een actualisatie van het Uitvoeringsprogramma 2020-2022, de uitwerking van de Kerntakendiscussie en de voorgenomen acties 2021 met betrekking tot de programma's en speerpunten.

De Kadernota 2021 Ermelo bestaat derhalve uit de volgende onderdelen:

1. Aanbiedingsbrief.
2. Uitvoeringsprogramma 2020-2022 college van b&w.
3. Kerntakendiscussie.
4. Programma's en speerpunten.
5. Financieel perspectief.
6. Financieel-technische uitgangspunten Programmabegroting 2021-2024.

Deze Kadernota 2021 Ermelo is dan ook een omvangrijk document geworden. Aan de hand van deze Kadernota 2021 Ermelo willen wij met de raad in gesprek gaan. Uiteindelijk zal de raad de nieuwe kaders bepalen en vast stellen.

In deze Aanbiedingsbrief nemen wij u mee in de opzet van deze kadernota. Tevens dient deze aanbiedingsbrief als een samenvatting van deze kadernota.

Uitvoeringsprogramma 2020-2022 college van b&w

Er is een Uitvoeringsprogramma 2020-2022 vervaardigd. Hierin geven wij weer wat onze ambities zijn voor de tweede helft van deze raadsperiode. Belangrijke hoofdthema's zijn daarbij: Wonen, Duurzaamheid, Robuust Sociaal Domein, Financieel gezonde gemeente en Mobiliteit.

Voor de verdere uitwerking verwijzen wij naar het hoofdstuk Uitvoeringsprogramma college van b&w.

Kerntakendiscussie

De raad heeft in 2019 een Kerntakendiscussie uitgevoerd. Daarbij is onderzocht: "Wat voor gemeente willen wij zijn".

Deze Kerntakendiscussie heeft geleid tot een tweetal raadsbesluiten, te weten:

1. Raadsbesluit dd 4 juli 2019: Vaststelling Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie.
2. Raadsbesluit dd 30 oktober 2019: Vaststelling van de visie per thema.

De raad heeft het college verzocht de nadere uitwerking vanuit de Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie op te pakken.

Wij zijn daar mee aan de slag gegaan. Dit proces is nog niet afgerond. In deze kadernota geven wij weer wat de stand van zaken is met betrekking tot de diverse onderwerpen.

Voor de verdere uitwerking verwijzen wij naar het hoofdstuk Kerntakendiscussie.

Programma's en speerpunten

In deze kadernota hebben wij de vier programma's, met de daarbij behorende speerpunten, opgenomen.

Per speerpunt is verwoord:

1. Wat willen we bereiken?
 - Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij;
 - Raadsperiode 2018-2022;
 - Doelenbomen uit de Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie;
 - Visie op thema's en opdracht aan college.
2. Wat gaan we daarvoor doen?
 - De voorgenomen acties 2021.

Voor de verdere uitwerking verwijzen wij naar het hoofdstuk Programma's.

Financieel perspectief

In deze kadernota wordt het meest actuele financiële perspectief geschetst naar de stand van begin mei 2020. Daarbij moet in ogenschouw worden genomen dat deze kadernota is vervaardigd in een uitzonderlijke periode. Er is nog veel onzekerheid met betrekking tot de gevolgen van de Corona-crisis. Niet alleen voor de korte termijn (2020), maar ook voor de langere termijn. Wat de exacte impact is, weten wij op dit moment nog niet. Duidelijk is wel, dat het niet blijft zoals het was.

De financiële positie van Ermelo staat al een aantal jaren zwaar onder druk.

De verslechtering van de financiële positie is niet van vandaag op morgen ontstaan. Het speelt al een aantal jaren. Echter de financiële problematiek is wel steeds nijpender geworden.

Al begin 2016 werd duidelijk dat de financiën onder druk kwamen te staan. Er waren veel ontwikkelingen die extra geld zouden gaan vragen. In de Kadernota 2017 (raad dd 26 mei 2016) is daar al aandacht voor gevraagd.

Vervolgens is het Strategisch Financieel Beleid vervaardigd. Bij motie van 20 april 2017 heeft de raad bepaald dat dit Strategisch Financieel Beleid moest worden opgenomen in de Kadernota 2018 (raad dd 6 juli 2017).

Daar heeft de integrale afweging plaatsgevonden. Een aantal voorgestelde budgetaanpassingen is gesneuveld. Bijvoorbeeld de opname van een nog te besteden budget voor toekomstig nieuw beleid, maar ook een verhoging van de algemene belastingen. De begroting was toen nog budgettair sluitend, echter het aantal nieuwe ontwikkelingen groeide gestaag.

Vervaardigd werd begin 2018 de Notitie Financiële positie Ermelo, waarin een tekort van € 2,8 mln structureel werd voorspeld.

In de Kadernota 2019 (raad dd 30 mei 2018) werd een inventarisatie opgenomen van nieuwe ontwikkelingen, de zgn. Pijplijnonderwerpen. Alle onderwerpen werden op geld gezet en vervolgens in de begroting verwerkt. Er werd geen keuze gemaakt wat wel of wat niet moest worden opgenomen in de begroting. Dit was een trendbreuk ten opzichte van voorgaande begrotingen, waarin veel terughoudender werd geopereerd met betrekking tot de opname in de begroting van nieuwe ontwikkelingen. Dit legde een extra druk op de Programmabegroting 2019-2022, welke dan ook in het laatste jaar niet meer budgettair sluitend was.

In de Programmabegrotingen 2019-2022 en 2020-2023 waren de begrotingsjaren 2022 en verder niet meer budgettair sluitend en moest een stelpost Nieuwe Ombuigingen 2022 worden opgenomen. Hiermee werd tijd gekocht om financieel orde op zaken te kunnen stellen.

Veel van de voorzieningen in onze gemeente komen uit de jaren zeventig en zijn aan vervanging toe. Denk hierbij aan scholen, sportvoorzieningen en gemeentelijk vastgoed. Veel van deze voorzieningen zijn in het verleden en / of worden thans betaald uit de reserves (onze spaarpot). Het nog vrij te besteden deel van deze spaarpot is momenteel nagenoeg nihil.

Daarnaast zijn de meeste gemeentelijke belastingen gedurende vele jaren met uitsluitend het inflatiepercentage verhoogd. Echter door het zgn. WOZ-gat in de Algemene uitkering was het effect op de begroting vaak nog beperkter. Het uitsluitend verhogen met een inflatiepercentage is eerst met ingang van 2019 omgeslagen. De raad heeft besloten tot een stevige lastendrukverhoging in de jaren 2019 tot en met 2022. We zien dan ook thans een inhaalslag op dit gebied.

In 2015 is de transitie Sociaal Domein ingegaan. Het Rijk droeg de hiermee gepaard gaande taken over aan de gemeenten. Dit ging gepaard met een korting door het Rijk op de bijbehorende middelen. De raad van Ermelo heeft destijds besloten dat de uitvoering in Ermelo moest plaatsvinden binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde gelden. Deze beschikbaar gestelde middelen, met name ten aanzien van Jeugd, bleken niet voldoende te zijn. Gevolg was dat wij een taakstelling op het Sociaal Domein in de begroting hebben opgenomen, welke tot op heden niet volledig gerealiseerd kon worden. Daarnaast is de beschikbare reserve Sociaal Domein inmiddels volledig ingezet en werd in de jaren 2017 en 2018 volledig opgebruikt zonder dat er voldoende werd bezuinigd. In het hoofdstuk Herijking Sociaal Domein wordt hier verder op ingegaan.

Ook werden de gemeenten geconfronteerd met het besluit van het Rijk om de mogelijkheid om Precariobelasting op kabels en leidingen te heffen met ingang van 2022 te schrappen. Gemeenten werden hiervoor niet door het Rijk gecompenseerd. In Ermelo was de opbrengst Precariobelasting destijds structureel in de begroting geraamd. De afschaffing van de Precariobelasting moest worden gecompenseerd door verhoging van de algemene belastingen.

Het Rijk compenseert binnen de Algemene uitkering Gemeentefonds de loon- en prijsontwikkelingen. Geconstateerd moet worden dat deze compensatie voor Ermelo niet voldoende is om de reële loon- en prijsontwikkelingen te dekken.

Daarenboven krijgt Ermelo van het Rijk steeds meer taken, waarvoor onvoldoende geld wordt gekregen.

Ten slotte kent Ermelo sinds jaar en dag een (te) hoog ambitieniveau. Dat blijkt met name uit het omvangrijke investeringsplan. Ermelo hecht aan een kwalitatief hoog voorzieningenniveau. Echter daar hangt wel een prijskaartje aan.

De provincie Gelderland voert het financieel toezicht uit. Op basis van de Programmabegroting 2020-2023 heeft de provincie geoordeeld dat Ermelo ook in 2020 blijft vallen onder het repressief toezicht (= toezicht achteraf). De provincie geeft daarbij wel aan dat de meerjarenbegroting van Ermelo (nog) niet structureel en reëel in evenwicht is. Daarnaast geeft de provincie aan dat de taakstelling op het Sociaal Domein maar voor 50% wordt meegeteld en de stelpost nieuwe Ombuigingen 2022 maar voor 0%. Feitelijk is dit een opdracht om alle taakstellingen verder te concretiseren en te realiseren.

Doelstelling:

In de Programmabegroting 2020-2023 is de volgende doelstelling opgenomen:

"Doelstelling van ons blijft dat Ermelo in deze raadsperiode weer een sluitende meerjarenbegroting heeft, waarbij ook alle bestaande taakstellingen zijn gerealiseerd. Daarnaast is de optimale doelstelling om te streven naar een redelijke lastendruk voor de inwoners en bedrijven met ingang van 2023 in overeenstemming met het voorzieningenniveau in Ermelo. Deze doelstellingen betekenen een stevige uitdaging. Wij willen deze uitdaging samen met de raad, de ambtelijke organisatie en de burgers aangaan. Ermelo moet weer een financieel gezonde gemeente worden."

In deze Kadernota 2021 Ermelo wordt het meest actuele financiële perspectief weergegeven en zijn de eerste voorstellen opgenomen om weer te komen tot een financieel gezonde gemeente. Daartoe hebben wij een Begrotingsdoorlichting uitgevoerd. Onderdelen van deze Begrotingsdoorlichting zijn: Herijking Investeringsplan 2020-2029, Belastingen, Bedrijfsvoering, Rentebeleid, Incidentele lasten en baten, Exploitatiebudgetten, Algemene stelposten, Herijking Sociaal Domein en Heroverweging bestaand beleid.

De budgettaire positie van Ermelo ziet er thans als volgt uit:

Budgettaire perspectief (totaal)	Begroting	Meerjarenbegroting 2021-2024				
Bedragen (x € 1.000,00) / - = voordeel	2020	2021	2022	2023	2024	
Uitkomst na 2^e Bestuursrapportage 2020 (nadeel 2022, 2023 en 2024 staat op stelpost Nieuwe ombuigingen 2022)	-240 V	-492 V	2.378 N	2.246 N	2.246 N	
Budgettaire gevolgen Kadernota 2021 Ermelo:						
a. Raadsvoorstellen en -besluiten	-19 V	394 N	382 N	377 N	387 N	
b. Onderwerpen "in de pijplijn"		91 N	91 N	91 N		
c. Financieel-technische uitgangspunten		206 N	837 N	991 N	991 N	
d. Meicirculaire 2020	pm	pm	pm	pm	pm	
e. Bestaande taakstellingen				21 N		
f. Budgetrecht raad						-65 V
Sub-totaal	-259 V	199 N	3.688 N	3.726 N	3.559 N	
Begrotingsdoorlichting college van b&w	-104 V	-1.306 V	-2.115 V	-2.118 V	-2.071 V	
Sub-totaal	-363 V	-1.107 V	1.573 N	1.608 N	1.488 N	
Storting in Algemene reserve (vrij besteedbaar)		1.107 N				
Verwacht financieel perspectief na Kadernota 2021 Ermelo	-363 V	0	1.573 N	1.608 N	1.488 N	

Met betrekking tot het genoemde voordeel over 2020 moeten wij melden dat dit voordeel onder druk staat. In de Begroting 2020 zijn taakstellingen opgenomen, waarvan het thans nog niet duidelijk is of deze wel in 2020 gerealiseerd gaan worden. Zodra duidelijk is dat realisatie in 2020 niet gaat lukken, zal dit als incidenteel nadeel worden opgenomen in een Bestuursrapportage 2020. Daarbij zal het hierbovengenoemde voordeel 2020 omslaan in een nadeel 2020.

Conclusie

Ondanks onze Begrotingsdoorlichting is de begroting van Ermelo nog niet volledig structureel sluitend. Wel is het financieel perspectief minder slecht dan bij aanvang van deze kadernota.

Dit betekent dat wij ons de komende tijd gaan beraden op verdere bezuinigingsmogelijkheden, welke zullen worden opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024.

Het zal nog een hele uitdaging worden om de meerjarenbegroting weer volledig sluitend te maken.

De knop moet om van denken in meer, naar denken in minder.

Het tempo van investeren in voorzieningen zal naar verwachting neerwaarts bijgesteld moeten worden.

Naast het sluitend maken van de begroting is het ook van belang dat het financieel beleid en budgetbeheer op orde is. De Financiële Verordening Ermelo is in 2019, in overleg met de auditcommissie, geactualiseerd. De budgetspelregels zullen aangescherpt moeten worden. Immers de raad heeft in de Doelenboom Financiën besloten: "Geen plan meer zonder dekking".

Een nadere toelichting op de financiële positie vindt u in het hoofdstuk Financieel perspectief.

Ten slotte

De Kadernota 2021 Ermelo is beschikbaar via internet (www.ermelo.nl/Bestuur&organisatie/LeanPlanningControl).

Wij stellen deze Kadernota 2021 Ermelo in handen van de agendacommissie van de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,
secretaris,

A.A.J. Baars,
burgemeester,

Uitvoeringsprogramma college van b&w

In 2018 is het college van b&w van start gegaan met de uitvoering van het Coalitieakkoord Dichterbij 2018-2022.

In het kader van de Kerntakendiscussie en de Kadernota 2021 Ermelo heeft het college van b&w in januari 2020 gesproken over de uitvoering van het Coalitieakkoord.

Dit heeft geleid tot een collegebesluit van 11 februari 2020.

Het college heeft bekrachtigd dat zij de ambities in haar Coalitieakkoord Dichterbij 2018-2022 overeind wil houden. Deze liggen nadrukkelijk op het vlak van wonen, duurzaamheid, een robuust sociaal Domein, een financieel gezonde gemeente en antwoord geven op een aantal mobiliteitsvraagstukken.

Het college heeft de volgende prioriteitsstelling aangebracht:

Wonen

We blijven de opgaven voor wonen en ruimtelijke ordening uitvoeren zoals verwoord door het college. Daarbij zullen we voor de hier opgesomde gebieden ons, vanuit de ambtelijke organisatie, beperken tot het neerleggen van een kader; een visie inclusief voorwaarden voor externe ontwikkeling op het gebied van mobiliteit, flora, fauna, aansluiting openbare ruimte, procedurele begeleiding en afwikkeling bestemmingsplannen, etc.

De uitvoering van de ontwikkeling wordt neergelegd bij een externe partij:

- Ontwikkeling terrein Calluna;
- Ontwikkeling terrein wethouder Balverszaal;
- Ontwikkeling Boskamer;
- Toekomstvisie Zandkampweg;
- Ontwikkelingen Horst / Telgt.

We temporiseren de volgende gebiedsontwikkelingen:

- Terrein Sonneheerd / Bartimeus: wel aankoop, maar visieontwikkeling later;
- Zandkamp: in beeld houden voor maatwerkoningen ontwikkelen, toekomstvisie extern;

- Bij een volgend plan tijdelijke huisvesting (naast Beemdweg en Dillenburg) worden extra middelen gevraagd om capaciteit vrij te maken.

Duurzaamheid

Het duurzaamheidsprogramma wordt conform uitgevoerd. Dit zal in 2021 aflopen en dit jaar is een evaluatie van het programma voorzien. Voor deze evaluatie en het vervolgadvis voor duurzaamheid dat daaraan vast zal hangen, is de insteek: herijken en concretiseren.

Robuust Sociaal Domein

Voor het verkrijgen van een robuust en financieel gezonde uitvoering van het Sociaal Domein ligt grote inspanning in EZH verband. De inspanningen daarvoor verlopen conform.

Daarbij wordt ingestemd met:

- Het temporiseren van de wijkwerkbezoeken en wijkagenda's;
- Het lokaal uitvoeringsprogramma Jeugd niet ter hand nemen;
- Temporiseren lokale uitvoeringsagenda gezondheid;
- De ketenaanpak middelengebruik vooral in uitvoering plaats laten vinden.

Financieel gezonde gemeente

De gemeente Ermelo moet scherpe keuzes maken. De raad voert de Kerntakendiscussie waaruit opgaven voor de organisatie volgen. Voor een deel zijn dat vragen op inhoud; welke gemeente willen we zijn, kijkend naar de verschillende terreinen. En voor een deel liggen de vragen in het zoeken van middelen om per 2022 een sluitende meerjarenbegroting aan te kunnen bieden aan de raad.

Mobiliteit

Parkeren in het centrum blijft aandacht houden in de projecten Veldwijk/Hooge Riet en Markt 2.0. Voor de ambities rond Oude Telgterweg wil het college op korte termijn de uitspraak kunnen doen de huidige situatie aan de Oude Telgterweg te bestandigen. Het upgraden van de recreatieve infrastructuur Tonselse Veld (fietsvoorziening Tonselse Veld) wordt on hold gezet. De mobiliteitsvisie wordt een jaar later opgepakt dan gepland zodat de uitkomst van het maatschappelijk raadsprogramma ook verwerkt kan worden.

Het Uitvoeringsprogramma 2020-2022 van het Coalitieakkoord Dichterbij 2018-2022 is [HIER](#) terug te vinden.

Kerntakendiscussie

Algemeen

De raad heeft uitvoering gegeven aan de Kerntakendiscussie. Op 4 juli 2019 heeft de raad de Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie vastgesteld. Vervolgens heeft de raad op 30 oktober 2019 ingestemd met de visie per thema en vanuit deze visie het college verzocht de nadere uitwerking vanuit de Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie op te pakken.

Hierna volgt per uitwerking (opdracht) de stand van zaken.

Uitwerking Kerntakendiscussie

Programma 1 Samen Werken voor Ermelo

Samenleving en gemeente

- Opdracht nadere uitwerking: Op welke wijze kan de communicatie en de dienstverlening zo worden georganiseerd dat de gemeente nog efficiënter gaat werken, maar aanspreekbaar en betrouwbaar blijft, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijkheden rondom open balies en werken op afspraak.
- Reactie opdracht: Dit is voor het college, naast ook andere interne personele aanpassingen, reden geweest om nog eens kritisch naar de wijze van dienstverlening bij de publieksbalies te kijken en waar nodig verbeteringen door te voeren. Deze verbeteringen zijn:
 1. Te stoppen met de vrije inloop bij de publieksbalies en over te gaan op "werken op afspraak";
 2. De mogelijkheid om zonder afspraak documenten af te halen bij de ontvangstbalie te handhaven;
 3. Gedurende een half jaar, bij wijze van proef, de tijden voor het werken op afspraak uit te breiden naar vanaf 08.00 uur tot 17.30 uur;
 4. Van 's ochtendvroeg 08.30 uur tot 's middags 17.00 uur een structurele telefonische bezetting te waarborgen op alle werkdagen van de week.

Financiën

- Opdracht nadere uitwerking: Welke mogelijkheden ziet het college om tot een structureel sluitende begroting voor de lange termijn te komen, in het kader van de huidige Kerntakendiscussie, met specifieke aandacht voor het subsidiebeleid en het accommodatiebeleid.
- Reactie opdracht:
 1. Doel uit de Doelenboom Financiën: Een structureel en reëel sluitende begroting. De acties om te komen tot een financieel structureel sluitende begroting zijn opgepakt en de eerste uitkomsten (van met name de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w) zijn opgenomen in de Kadernota 2021. Deze resultaten zullen, na besluitvorming door de raad, vervolgens worden verwerkt in de Programmabegroting 2021-2024. Daarmee zijn we er nog niet. Het college zal een aanvullend Bezuinigingstraject opstarten. Rigoureuze bezuinigingen zullen noodzakelijk zijn. Dit om de algemene doelstelling met betrekking tot financiën te realiseren: "Ermelo heeft in deze raadsperiode weer een sluitende meerjarenbegroting".

2. Doel uit de Doelenboom Financiën: Beheersen lastendruk. De raad heeft in de afgelopen jaren al besloten tot stevige verhoging van de lastendruk in de jaren 2021 en 2022. Dit raadsbesluit is leidend voor het college van b&w. Wel zijn in deze Kadernota 2021 Ermelo voorstellen opgenomen om de lastendruk 2021 enigzins te temperen.
3. Doel uit de Doelenboom Financiën: Een evenwichtig en realistisch financieel beleid. Met het team Financiën van Meerinzicht zijn afspraken gemaakt over de actualisatie van alle financiële verordeningen en beleidsnota's. Deze zullen alle in de jaren 2020 en 2021 geactualiseerd worden, waarbij tevens wordt gekeken naar harmonisatie EHZ.
4. Subdoel uit de Doelenboom Financiën: Geen plan zonder dekking. Feitelijk betekent dit dat er geen voorstel of begrotingswijziging met betrekking tot nieuwe plannen meer naar de raad mag, waarin niet in de dekking is voorzien. Hier wordt momenteel mee geëxperimenteerd. Bijvoorbeeld bij het raadsvoorstel inzake de voorzieningen voor hondeneigenaren. In 2020 zal de Regeling Krediet- en Budgetbeheer Ermelo worden geactualiseerd. Daarbij zal nadrukkelijk gekeken worden of het noodzakelijk is om de budgetregels hierop aan te scherpen.

Programma 2 Samen Leven in Ermelo

Sociaal en Zelfredzaam

- Optricht nadere uitwerking: Te onderzoeken of er in de uitvoering van het Sociaal Domein door Meerinzicht en andere partijen efficiëntere werkwijzen mogelijk zijn, zonder negatief gevolg voor de kwaliteit van de geleverde zorg.
- Reactie opdracht: De gemeente Ermelo heeft als uitgangspunt dat voor alle hulpvragen de toegang lokaal georganiseerd moet zijn. Hiervoor is het CJG (voor jeugd) en het Sociaal Team (voor volwassenen) de aangewezen plek. Vanuit de gemeente wordt gestuurd op netwerksamenwerking; benut (zo veel als mogelijk voorliggende) partijen die een bijdrage kunnen leveren in het belang van de inwoners. De klantmanagers van Meerinzicht zijn gericht op voorzieningen vanuit de WMO en/of Participatiewet. Het actief participeren van klantmanagers MIZ in het Sociaal Team Ermelo is relevant, zodat zij meer en beter zicht krijgen op lokale voorliggende voorzieningen, waardoor mogelijk minder of minder lang een beroep kan worden gedaan op maatwerkvoorzieningen. Ook de verschillende voorliggende voorzieningen worden gestimuleerd om elkaar te kennen en meer vanuit een gezamenlijke werkwijze te bieden wat de inwoner nodig heeft.

Participatie

- Optricht nadere uitwerking: Wat zijn de mogelijkheden binnen het minimale beleid? Hierbij specifieke aandacht schenken aan de mogelijkheden in het voorkomen van een armoedeval, mede door het arbeidsmarktbeleid en een mogelijke taakstelling op de bijstand hierin mee te nemen.
- Reactie opdracht:

1. Armoedebeleid en Schulddienstverlening

Activiteiten voor bestaanszekerheid en schulddienstverlening zijn gebaseerd op het "Beleidsplan armoedebestrijding gemeente Ermelo" dat in 2016 is vastgesteld.

December 2017 zijn de volgende uitvoeringsplannen vastgesteld:

1. Uitvoeringsplan verbetering informatievoorziening armoedebestrijding
2. Uitvoeringsplan verbetering kwaliteit van wonen en beperking van de kosten
3. Uitvoeringsplan Maatschappelijke bijdrageregeling
4. Uitvoeringsplan blijvend inzetten op preventie en vroegsignalering bij armoedebestrijding
5. Uitvoeringsplan maatwerkoplossing voor bijzondere situaties
6. Uitvoeringsplan activering van uitkeringsgerechtigden
7. Uitvoeringsplan Beschermingsbewind bij armoedebestrijding.

In februari 2019 is vastgesteld de Beleidsnota Financiële problemen & schulddienstverlening 2019-2021.

Vanaf de vaststelling van deze beleidsnota's en uitvoeringsplannen worden in overleg met de collega's bestaanszekerheid EHZ, de ketenpartners in Ermelo en de verantwoordelijke wethouder plannen voorbereid en uitgevoerd om vooral de informatievoorziening en de vroegsignalering vorm te geven.

Ook is de maatwerkoplossing voor bijzondere situaties beschreven en belegd.

Een Visie op bewindvoering, het voorkomen van de armoedeval en armoedebestrijding bij werkende armen is vastgesteld.

Er wordt onderzocht hoe de armoedeval voor werkenden het beste kan worden voorkomen, bij voorkeur binnen het budget.

De basisvoorziening voor armoedebestrijding en schulddienstverlening bestaat al enkele jaren in de vorm van minimaregelingen en toegang tot schulddienstverlening. Maar het is nodig om schulden en armoede eerder op te sporen om grotere problemen te voorkomen. Vooral armoede onder kinderen die tot uitsluiting leidt, heeft grote invloed op de levensloop. Om die reden zijn en worden er veel acties ingezet op het gebied van preventie en vroegsignalering.

De Rijksoverheid heeft de afgelopen jaren extra geld beschikbaar gesteld voor de armoedebestrijding onder kinderen (het kindpakket) en het vergroten van de schulddienstverlening. De activiteiten konden niet in alle gevallen zorgvuldig binnen die jaren worden opgestart. Om die reden is het overschot aan middelen doorgeschoven naar 2020. Om de bestaande en net gestarte extra activiteiten te bekostigen is het nodig om deze middelen te behouden. Deze extra middelen zullen ingezet worden om de activiteiten ook de komende

jaren voort te kunnen zetten. Het gaat dan met name om dure outreachende, en zeer effectieve activiteiten zoals Financiële APK (De VoorzieningenWijzer) en Vroegsignalering schulden. Hierbij worden huishoudens met een wankelende financiële basis en/of schulden opgespoord en thuis bezocht om hun financiële situatie door te nemen. Het huisbezoek is arbeidsintensief en daardoor kostbaar.

De verwachting is dat door preventieve maatregelen in de komende jaren, grotere problemen in de toekomst voorkomen kunnen worden.

2. Chronisch zieken

Met terugwerkende kracht is in februari 2018 de "Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking Ermelo 2017" van kracht geworden na een amendement van de gemeenteraad.

De ingeschatte kosten vielen lager uit en zijn nu bijgesteld naar 90.000,00 per jaar.

Door deze regeling wordt voorkomen dat Ermelose inwoners zorg gaan mijden omdat ze het verplicht eigen risico van de zorgverzekering niet kunnen en/of willen betalen.

3. Inclusieve samenleving

Het is een verplichting voor iedere gemeente om een inclusieagenda op te stellen en uit te voeren als uitvloeisel van de rectificatie van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

De inclusieagenda is voorgelegd aan het college ter vaststelling. Vermoedelijk kunnen de meeste acties betaald worden uit het beschikbare budget van € 15.000,00 per jaar, omdat de meeste acties behoren tot reguliere taken en kosten.

4. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Het budget is in 2020 afgeschaald omdat er structureel werd overgehouden. Het budget is nu toereikend voor de subsidie aan MEE Veluwe.

Onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak. In de inclusieagenda is inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning een speerpunt omdat uit de bijeenkomsten over het opstellen van de inclusieagenda bleek dat er veel behoefte is aan informatie over voorzieningen voor mensen met een beperking. Er is ook veel behoefte aan begeleiding bij het aanvragen van voorzieningen.

MEE Veluwe participeert in het Sociaal Team Ermelo.

Er is veel waardering voor het werk van MEE Veluwe. In het Sociaal Team Ermelo zorgen zij mede voor kwaliteitsverbetering. Zowel bij de aanvraag als bij de verantwoording van de subsidie is veel aandacht voor het doel, de effecten en de resultaten waarvoor de subsidie wordt verleend.

Een onderbenutting van de subsidie wordt altijd gemeld.

Bij het opstellen van de inclusieagenda én de uitvoering wordt gebruik gemaakt van de groep ervaringsdeskundigen die door MEE Veluwe wordt begeleid. Deze groep is onmisbaar omdat het verplicht is (en zeer nuttig) om ervaringsdeskundigen te betrekken bij inclusiebeleid.

Er wordt gekeken naar meer samenwerking binnen EHZ + MIZ voor onafhankelijke cliëntondersteuning.

Ontplooiing en ontwikkeling

- Opdracht nadere uitwerking: Te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een eigen bijdrage (bijvoorbeeld van scholen) voor het gebruik van diensten op het gebied van kunst en cultuur.
- Opdracht nadere uitwerking: Te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor geldstromen van elders, bijvoorbeeld vanuit de Provincie of alternatieve financieringen zoals sponsoring en de inzet van particuliere initiatieven.
- Reactie opdracht:

Huidige situatie

Vanuit het gemeentelijk budget gaan er subsidies naar culturele evenementen, bibliotheekwerk, lokale omroep, cultuurkust, museum, filmhuis, kunstcollectief en de kunstuitleen. Daarnaast krijgen verschillende culturele initiatieven ondersteuning en worden zij waar mogelijk gefaciliteerd.

Beantwoording opgaven

In principe is voor bijna al het culturele aanbod een vergoeding te vragen. Het verschilt per inzet of een eigen bijdrage mogelijk is. Door het vragen van een eigen bijdrage wordt deelname minder aantrekkelijk. Cultuur draagt bij aan de ontplooiing van de inwoners, het heeft een sociaal en maatschappelijk effect. Het is waardevol dat inwoners elkaar ontmoeten. Cultuur speelt daar vanwege de laagdrempeligheid een belangrijke schakel in. Het draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling, zoals bij kinderen, of aan verbreding en verdieping bij volwassenen.

Waar wij het belang van deelname urgent vinden wordt budget ingezet voor de uitvoering. Hierbij moet gedacht worden aan cultureel aanbod voor kinderen. Bij alle culturele organisaties en organisatoren van cultuur wordt er gekeken naar de eigen inzet en bijdrage. Dit kan zijn middels kaartverkoop, eigen inzet, sponsoring en subsidies elders. Er is geen enkele culturele organisatie die geheel draait op subsidie van de gemeente Ermelo. Subsidies elders zijn vaak subsidies vanuit Provincie Gelderland of nationale fondsen (Mondriaanfonds etc.).

Er zijn in Ermelo drie organisaties die werken met personeel in loondienst. Dit zijn Cultuurkust, Bibliotheek Noordwest Veluwe en museum Het Pakhuis. De rest van de organisaties draait op vrijwillige inzet van inwoners. Indirect effect van vermindering van financiële bijdrage is de terugloop van activiteiten en daarmee de frequentie van participatie.

De cultuureducatie op scholen wordt deels door de gemeente mogelijk gemaakt. De scholen hebben zelf een aantal 'potjes' die worden gefinancierd door voornamelijk het Rijk. Van dat budget kunnen zij het

lesprogramma bepalen en leerlijnen inkopen. De gemeente financiert slechts een klein deel van de cultuureducatie. De scholen zijn voornamelijk afhankelijk van fondsen van het Rijk, en eigen inleg.

- Opmacht nadere uitwerking: Te onderzoeken welke mogelijkheden er liggen in het beter afstemmen van het gebruik van accommodaties door onderlinge clustering en samenwerking, ook met buurgemeenten.
- Reactie opdracht: voor het herzien van het accommodatiebeleid is opdracht verstrekt aan een extern bureau dit verder voor ons te onderzoeken

Gezond en energiek

- Opmacht nadere uitwerking: Welke mogelijkheden liggen er in het accommodatiebeleid voor sport en leefstijl, bijvoorbeeld door versobering, gebruikt betaald, clustering en samenwerking met buurgemeenten, waarbij het besluit over Calluna niet opnieuw ter sprake gesteld wordt.
- Reactie opdracht: voor het herzien van het accommodatiebeleid is opdracht verstrekt aan een extern bureau dit verder voor ons te onderzoeken.
- Opmacht nadere uitwerking: Op welke wijze kunnen de buurtsportcoaches afgebouwd worden.
- Reactie opdracht:

De buurtsportcoaches kunnen niet afgebouwd worden aangezien er dit jaar een nieuw driejarig contract is afgesloten. Een afkoop van dit contract ligt niet in de rede vanwege de kosten en daarmee het ontbreken van een bezuiniging. Mocht per direct of na drie jaar toch afgebouwd worden dan zal de gemeente de ambities uit het Tactisch Plan Sport 2017-2021/De Sportvisie 2016-2020 moeten herzien. Deze ambities zijn vertaald in de thema's 'gezonde leefstijl', 'iedereen doet mee', 'ouderen in beweging' en 'buiten bewegen'. Tevens zal het afbouwen van buurtsportcoaches gevolgen hebben voor het sociaal domein. De inzet van buurtsportcoaches is onderdeel van de notitie "Samen voor een gezond Noord-Veluwe 2017-2021" en de afspraken in de samenwerkingsagenda met Zilveren Kruis met betrekking tot de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI). De gemeentelijke middelen voor buurtsportcoaches kent een regeling, de regeling combinatiefunctionarissen. Hierbij stelt het rijk 40% van de middelen beschikbaar voor de inzet van combinatiefunctionarissen onder voorwaarde dat de gemeente 60% bekostigt. We verhalen hiervan een deel weer op de partijen die gebruik maken van de buurtsportcoaches.

De kostenverdeling voor de buurtsportcoaches is als volgt:

40% Rijksoverheid

40% gemeente Ermelo

20% sportvereniging, onderwijs- of zorginstelling

Als de ambities, en daarmee ook de inzet van buurtsportcoaches naar beneden bijgesteld worden, dan zal bij een financiële vertaling daarvan de bijdrage van de Rijksoverheid ook naar beneden gaan.

Achtergrondinformatie

Volksgesondheid

De gemeenteraad heeft de notitie "Samen voor een gezond Noord-Veluwe 2017-2021" vastgesteld op basis van de wettelijke verplichting vanuit de Wet Publieke Gezondheid. De regionale/lokale inzet is gebaseerd op de landelijke speerpunten, waaronder overgewicht. Onder het Thema Gezond opgroeien wordt ingezet op het bevorderen van gezond gewicht bij de jeugd. De invulling hiervan is in Ermelo vertaald in JOGG en het sportbeleid. JOGG is regionaal van opzet. Daar trekken de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Putten, Oldebroek, Nunspeet en Elburg samen op en bundelen plannen op uitvoering van campagnes. Heel Ermelo beweegt is hiervan het lokale gezicht. Naast het feit dat bewegen op het bevorderen van gezond gewicht is gericht blijkt ook uit onderzoeken dat bewegen belangrijk is bij o.a. depressiepreventie. Bewegen heeft een preventieve functie en vangt af van zwaardere zorg.

Met het afbouwen van de buurtsportcoaches, waar JOGG aan gekoppeld is, zullen de ambities danig bijgesteld moeten worden en zal dit ten koste gaan van het behalen van de maatschappelijke opgave.

Bestuursagenda GGDNOG

De bestuursagenda van de GGDNOG is nog in uitwerking. In lijn met de regionale gezondheidsnota is ook hier het thema gezond opgroeien in opgenomen. De inzet van buurtsportcoaches is een dominantie in een rij. Het is een inzet in een ketenaanpak met als doel om jongeren in Ermelo kansrijk op te zien groeien tot gezonde en zelfstandig functionerende volwassenen.

Samenwerkingsagenda met Zilveren Kruis.

In september 2019 heeft het college van Ermelo de samenwerkingsagenda ondertekend met Zilveren Kruis. Binnen deze samenwerkingsagenda zijn afspraken gemaakt om samen te werken op de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI). Deze GLI is opgenomen in het basisverzekeringspakket en biedt inwoners met overgewicht om te werken aan hun gezondheid door een combinatie van zorg en welzijn. De samenwerking tussen medische partners en beweegloket is hierin een cruciale schakel om tot een goede samenwerking te kunnen komen. Het tenietdoen van deze infrastructuur doet in belangrijke mate afbreuk aan de samenwerking en de relatie tussen sociaal domein en medisch domein voor de gemeente Ermelo.

Programma 3 Samen Wonen in Ermelo

Wonen

- Opmacht nadere uitwerking: Vanuit de visie en kaders het thema Wonen verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofdlijnennotitie) worden meegenomen:

1 De kostendekkendheid van de WABO-leges nader bezien; en 2 Presterende overheid.

- Reactie opdracht: Voor Programma 3 "Samen Wonen in Ermelo" worden de kaders opgepakt in de nog op te stellen woonvisie 2020. In december 2019 is gestart met het projectteam conform de opdracht vanuit de raad (PID vastgesteld op 2 oktober 2019). Er worden drie onderdelen onderscheiden, een uitgangspuntennotitie, het visiedocument en het uitvoeringsprogramma. De uitgangspuntennotitie en de concept woonvisie zijn voor de zomer 2020 gereed. Het uitvoeringsprogramma volgt daarna. Tijdens het proces worden verschillende partijen betrokken. Zo zou er 6 april een werksessie met de woonpartners georganiseerd en op 20 april een Ermelose Woondag voor bewoners van de gemeente Ermelo zijn. Beide uitgesteld vanwege de Corona-crisis. Voor wat betreft actief grondbeleid en locaties woningbouw zijn er reeds 2 locaties aangekocht (Beemdweg 17 voor tijdelijke woningen en Dr Holtropstraat 169 voor infrastructuur) en zijn andere locaties thans in onderzoek. Wat betreft actief grondbeleid en locaties woningbouw zijn er reeds 2 locaties aangekocht (Beemdweg 17 voor tijdelijke woningen en Dr Holtropstraat 169 voor infrastructuur) en zijn andere locaties thans in onderzoek.

Mobiliteit en openbare ruimte

- Opdracht nadere uitwerking: De visie mee te nemen bij de ontwikkeling van het Mobiliteitsbeleid. Hierbij verwacht de raad dat het college met meerdere scenario's komt. De nadere uitwerking ziet ook op het volgende onderdeel vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofdlijnennotitie): keuzes maken in het nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid en uitvoeringsprogramma; bijvoorbeeld met betrekking tot nieuwe fietspaden.
- Reactie opdracht: Vanuit het maatschappelijk raadsprogramma verkeer en vervoer dat net opgestart is zouden kaders gegeven worden voor de nieuw te ontwikkelen mobiliteitsvisie. Met de werkgroep was overeengekomen dat het laat oppakken van het maatschappelijk raadsprogramma verkeer en vervoer ertoe leidt dat de visie ook pas later wordt opgesteld. Door het Coronavirus is echter alles stil komen te liggen, alles stond in het teken om groots af te trappen eind maart.

Ruimtelijke Ordening

- Opdracht tot nadere uitwerking: Vanuit deze visie het thema Ruimtelijke Ordening verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofdlijnennotitie) worden opgepakt: bij nieuwe anterieure overeenkomsten zoveel mogelijk verhalen van kosten en vanuit het genereren van inkomsten de tarieven voor erfpacht, pacht, huur en verkoop naar huidig prijspeil bijstellen.
- Reactie opdracht: momenteel hebben we een aantal onderhandelingen lopen om aflopende (pacht-) contracten te herzien naar het actuele prijspeil.

Programma 4 Samen Ondernemen in Ermelo

Algemeen

- Opdracht nadere uitwerking: vanuit de visie het programma Samen ondernemen in Ermelo verder uit te werken, waarbij ook het volgende onderdeel vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofdlijnennotitie) wordt meegenomen: Netwerkfunctie zou (afhankelijk van afstemming in de regio) kunnen worden versterkt op het terrein van de koppeling van onderwijs en arbeidsmarkt.
- Reactie opdracht: Netwerkfunctie zou (afhankelijk van afstemming in de regio) kunnen worden versterkt op het terrein van de koppeling van onderwijs en arbeidsmarkt. In 2020 is de ontwikkeling van samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen ('Triple Helix') nadrukkelijk aan de orde op de Noord Veluwe en ook leidmotief in de ontwikkeling van economische samenwerking tussen gemeenten in de regio. Ermelo continueert in 2020 haar betrokkenheid bij Economic Board en Techniekeducatie. Naar de toekomst toe richt Ermelo zich op de ontwikkeling van een lokaal beleid en uitvoeringsprogramma, in nauwe samenhang met ontwikkelingen in de regio, in EZH-verband en betreffende bestaande of nieuwe Triple Helix-samenwerkingsvormen.

Programma Samen Werken voor Ermelo

Bestuurlijke vernieuwing

Onderwerp	Portefeuillehouder
Bestuurlijke vernieuwing	dhr.dr. J.A. de Haan
Beleidscoördinatie / Algemene en bestuurlijke Zaken	dhr. A.A.J. Baars
Organisatieontwikkeling	dhr.dr. J.A. de Haan
Dienstverlening	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de

Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerker- en verbinderstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Wat willen we?

- Een sterke raad, in positie als beleidsbepaler.
- Een college dat inspireert en dienend is aan de raad en de inwoners van Ermelo.
- Bewoners aan het woord.
- Respectvolle behandeling van inwoners en organisaties in directe contacten.
- Snellere besluitvormingsprocessen, door meer keuzes / verantwoordelijkheid.

We gaan afhankelijk van het onderwerp vóór het maken van plannen overleggen met inwoners, ondernemers en organisaties. We gaan de communicatie met de inwoners interactief en ronduit aantrekkelijk maken. Het gezamenlijk opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma is daar een voorbeeld van. We zoeken naar vernieuwende en vergaande vormen van inwonersparticipatie. We vernieuwen de besluitvormingsprocessen waarbij de invloed van "de samenleving" versterkt wordt. Dit vereist duidelijke kaders en daadkrachtig bestuur. De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij" houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties. Onder andere door maandelijks maatschappelijke tafels te organiseren. Een tafel waar gepraat wordt, een kleine hap gegeten, waar een concreet actueel onderwerp centraal staat of soms een open agenda. Natuurlijk niet in het gemeentehuis, maar op locatie.

We voeren het "Starten vóór de Start"-principe in, dat wil zeggen dat we eerst met inwoners, ondernemers en organisaties gaan praten voordat we de eerste kaders of pennenstreken voor een plan of beleid op papier zetten. Om de positie van de raad te versterken willen we in het voorbereidende werk van het college voor de raad, vaker met keuzescenario's komen in plaats van met één oplossingsvariant.

De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust.

Een maatschappelijk raadsprogramma is een raadsbreed akkoord op inhoud, waaraan alle fracties hebben meegewerkt en dat door alle fracties is vastgesteld. Er is in de uitwerking geen sprake van coalitie en oppositie. Daarnaast is het akkoord tot stand gekomen met de actieve inbreng van de samenleving in al haar geledingen. Doel is om een akkoord tussen politiek en samenleving op te stellen, over de ambities voor Ermelo. Hiermee heeft de raad sturing op de eigen agenda. De mate waarin het maatschappelijk raadsprogramma zich richt op inhoudelijke onderwerpen, procesafspraken en een strategische agenda wordt in overleg met de raad bepaald. De inhoudelijke onderwerpen voor het maatschappelijk raadsprogramma worden aangedragen door alle raadsfracties. Rond -door de raad bepaalde- onderwerpen met grote maatschappelijke impact zullen interactieve gespreksronden plaatsvinden tussen raad en samenleving. Alle andere onderwerpen voor het maatschappelijk raadsprogramma worden door de consultatief besproken met inwoners, ondernemers en organisaties. De politieke uitkomst van deze gesprekken wordt bepaald door de gehele raad en vindt zijn beslag in het maatschappelijk raadsprogramma.

Raadperiode 2018-2022

Wij willen werk gaan maken van de bestuurlijke vernieuwing door onder andere het opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma en het vooraf betrekken van de raad en inwoners bij majeure opgaven.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Faciliterend waar kan, sturend en/of initiërend waar nodig om de doelstellingen van de raad te bereiken. Nadere uitwerking: Op welke wijze kan de communicatie en de dienstverlening zo worden georganiseerd dat de gemeente nog efficiënter gaat werken, maar aanspreekbaar en betrouwbaar blijft, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijkheden rondom open balies en werken op afspraak.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

- In 2020 wordt het maatschappelijk raadsprogramma verder opgepakt. Als tweede en derde onderwerp voor dit programma zijn de onderwerpen wonen en mobiliteit gekozen. De raad gaat met inwoners, organisaties en verenigingen in gesprek om samen te komen tot een invulling van dit thema. Behandeling van beide onderwerpen wordt na afloop geëvalueerd.
- Ook het komende jaar bouwen we inhuur, indien mogelijk, nog verder af en continueren we het opbouwen van een structurele formatie om de opgaven vanuit het coalitieakkoord goed uit te kunnen voeren. We starten de werving op van een nieuwe lichte trainees. Daar hebben wij het afgelopen jaar goede ervaringen mee op gedaan. De trainees zijn zeer waardevolle medewerkers en een stimulans voor nieuwe werkwijzen en ideeën. Onze intentie is om de werving gezamenlijk met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht op te pakken.
- Op 1 januari 2020 is de nieuwe rechtspositieregeling voor onze medewerkers ingegaan. Dit invoeringstraject is goed verlopen. Wij willen als vier organisaties (EHZ-gemeenten en Meerinzicht) nu met elkaar aan de slag om te komen tot een gezamenlijk strategisch personeelsbeleid. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2020 opgestart. Naar verwachting vindt de implementatie hiervan in 2021

plaats.

- Ook in 2021 geven wij verdere uitvoering aan de vastgestelde visie op dienstverlening en participatie. Wij doen dit in gezamenlijkheid met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht.
- De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust. In 2020 is de veranderagenda voor de organisatieontwikkeling vastgesteld door het college. In het najaar van 2020 worden de activiteiten voor 2021 verder bepaald door middel van een evaluatie van de veranderagenda.

Burger- en Overheidsparticipatie

Onderwerp	Portefeuillehouder
Dienstverlening	dhr. W. Vogelsang
Burger- en Overheidsparticipatie	dhr. A.L. Klappe
Diakonaal Platform	dhr.dr. J.A. de Haan / dhr.L.A. van der Velden
Wijkgericht werken	dhr.dr. J.A. de Haan
Communicatie / Vertegenwoordiging (Mediabeleid)	dhr. A.A.J. Baars

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Samenspel raad en college

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerker- en verbinderstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Wat willen we?

- Een sterke raad, in positie als beleidsbepaler.
- Een college dat inspireert en dienend is aan de raad en de inwoners van Ermelo.
- Bewoners aan het woord.
- Respectvolle behandeling van inwoners en organisaties in directe contacten.
- Snellere besluitvormingsprocessen, door meer keuzes / verantwoordelijkheid.

Bestuurlijke vernieuwing

We gaan afhankelijk van het onderwerp vóór het maken van plannen overleggen met inwoners, ondernemers en organisaties. We gaan de communicatie met de inwoners interactief en ronduit aantrekkelijk maken. Het gezamenlijk opstellen van een maatschappelijk raadsprogramma is daar een voorbeeld van. We zoeken naar vernieuwende en vergaande vormen van inwonersparticipatie. We vernieuwen de besluitvormingsprocessen waarbij de invloed van "de samenleving" versterkt wordt. Dit vereist duidelijke kaders en daadkrachtig bestuur. De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een "ja, mits" in plaats van "nee, tenzij" houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties. Onder andere door maandelijks maatschappelijke tafels te organiseren. Een tafel waar gepraat wordt, een kleine hap gegeten, waar een concreet actueel onderwerp centraal staat of soms een open agenda. Natuurlijk niet in het gemeentehuis, maar op locatie.

We voeren het "Starten vóór de Start"-principe in, dat wil zeggen dat we eerst met inwoners, ondernemers en organisaties gaan praten voordat we de eerste kaders of pennenstreken voor een plan of beleid op papier zetten. Om de positie van de raad te versterken willen we in het voorbereidende werk van het college voor de raad, vaker met keuzescenario's komen in plaats van met één oplossingsvariant.

De bestuurlijke vernieuwing en de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie versterken elkaar. De ambtelijke organisatie moet daartoe kwantitatief en kwalitatief voldoende zijn toegerust.

Raadsperiode 2018-2022

We willen deze raadsperiode aan de slag met het maatschappelijk raadsprogramma. Als raad willen we ervaring opdoen met het in gesprek gaan met onze inwoners en met de input die hieruit komt geven we als raad kaders mee te geven aan het college. Doel is om een akkoord tussen politiek en samenleving op te stellen over de ambities voor Ermelo. Het eerste onderwerp van het maatschappelijk raadsprogramma is (omgevings)groen en zal in september 2018 van start gaan. Ook wordt dan gevraagd naar input vanuit de samenleving om de volgende onderwerpen te bepalen. Na het eerste onderwerp zullen meerdere onderwerpen volgen.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

1. Wij gaan invulling geven aan het vastgestelde Plan van aanpak (digitale) dienstverlening om daarmee onze inwoners, bedrijven en organisaties beter te kunnen bedienen.
2. We willen stakeholders en netwerk partners voor zover als mogelijk mee nemen bij het opstellen en/of vorm geven van nieuw beleid.
3. Twee keer per jaar wordt overleg gevoerd tussen het college en het diaconaal platform.

Netwerkgemeente

Onderwerp	Portefeuillehouder
Netwerkgemeente	dhr.dr. J.A. de Haan
Bedrijfsvoering (P&O / ICT / MIZ)	dhr. W. Vogelsang
Bestuur Stichting Collectieve beveiliging Ermelo	dhr. A.A.J. Baars
Streekarchivariaat	dhr.dr. J.A. de Haan
Bestuur GGD	dhr.dr. J.A. de Haan
Algemeen bestuur ODNV	dhr. L.A. van der Velden
Algemeen bestuur VNOG	dhr. A.A.J. Baars
Bestuur RNV (in liquidatie)	dhr. A.A.J. Baars
Nutsbedrijven	dhr. A.A.J. Baars

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De samenleving verandert snel: van verticaal naar horizontaal, van een klassieke zuilensamenleving naar een netwerksamenleving. Lokale ontwikkelingen ontstaan niet meer op basis van centraal gezag, maar door verbindingen van mensen (in organisaties). De klassieke uitoefening van macht vanuit één plaats wordt in hoog tempo ingeruild voor het georganiseerd delen van kennis en energie en verbindingen vanuit alle hoeken van de Ermelose samenleving. Wij typeren de beoogde bestuursstijl van het college van burgemeester en wethouders dan ook als besturen in een netwerker- en verbinderstijl. Een team dat inspeelt op, en als partner samenwerkt en meedenkt met inwoners, ondernemers, gemeenschappen, maatschappelijke organisaties en instellingen, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. In strikt bestuurlijke termen is het college de uitvoerder van de opvattingen van de gemeenteraad en zo willen we dat ook dagelijks doen. Dat vraagt van ons dat we open en gelijkwaardig samenwerken met alle 21 raadsleden en alle 5 collegeleden.

Raadsperiode 2018-2022

Op 9 november 2017 heeft de gemeenteraad de definitieve visie op netwerkgemeente Ermelo vastgesteld:

- Wij doen ons werk in het midden van de samenleving, voor en mét de Ermelose samenleving.
- Wij zijn ons bewust van de veranderende rol van de gemeentelijke overheid als gevolg van de veranderingen in onze samenleving.
- Wij willen een partnerschap met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen.
- Wij creëren ruimte voor meer eigen initiatief en verantwoordelijkheid.
- Wij willen met een frisse blik naar de dingen kijken: oplossingsgericht en innovatief.
- Voorafgaand aan initiatieven wordt afgewogen of dit samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners kan worden ontwikkeld (en zijn hierbij steeds helder over rollen, verwachtingen en verantwoordelijkheden van alle partijen).
- Wij zijn daarbij voorwaardenscheppend, faciliterend en stimulerend richting initiatiefnemers.
- Wij ontwikkelen als raad, college en ambtelijke organisatie het vermogen om onze invloed en verantwoordelijkheid welbewust te doseren en bepalen afhankelijk van de opgaven waarvoor wij ons geplaatst zien welke rol en verantwoordelijkheid we willen nemen en stemmen onze werkwijze daarop af.
- Wij doen ons werk ook steeds vaker met andere gemeenten en organisaties en zoeken hierbij de best passende manier, soms via duurzame samenwerkingsverbanden, soms via flexibele netwerkverbanden.

Ook is ingestemd met het beoogde traject om onder leiding van de driehoek, in samenspraak met de begeleidingsgroep tot een gezamenlijke, dynamische ontwikkelagenda voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie te komen op basis van deze definitieve visie. Op 28 juni 2018 heeft de raad de hieruit volgende ontwikkelagenda netwerkgemeente vastgesteld. Hierin staan concrete acties genoemd voor zowel de raad, het college als de ambtelijke organisatie. Doel hiervan is dat de gemeente Ermelo als geheel groeit in het zijn van een netwerkgemeente.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Samenleving en gemeente

Beoogd maatschappelijk effect: een netwerkende en dienstverlenende gemeente:

Doelen:

- Open en gelijkwaardig samenwerken
- Het maken van plannen mét inwoners, ondernemers en organisaties

- Uitstekende dienstverlening aan en samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties

Subdoelen:

- Een sterke raad
- Inspirerend en dienstbaar College aan Raad en inwoners
- Inwoners aan het woord
- Actieve en open communicatie met inwoners en organisaties
- Persoonlijk gesprek op afspraak
- Doorontwikkeling van de digitale dienstverlening
- Snellere besluitvormingsprocessen

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Opstarten maatschappelijk raadsprogramma
- Ondersteuning raad
- Initiëren en continueren van De Dialoog als samenwerkingsplatform (wens)
- Uitvoering geven aan de ontwikkelingsagenda netwerkgemeente
- 2 keer per jaar overleggen College en diaconaal platform
- Meer op afspraak werken (wens)
- Uitvoeren vastgesteld visie op dienstverlening en participatie
- Meer toegankelijk maken van de website
- Organiseren klantreizen
- Burgerzaken
- Processen in kaart brengen en aanpassen (wens)

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Faciliterend waar kan, sturend en / of initiërend waar nodig om de doelstellingen van de raad te bereiken. Nadere uitwerking: Op welke wijze kan de communicatie en de dienstverlening zo worden georganiseerd dat de gemeente nog efficiënter gaat werken, maar aanspreekbaar en betrouwbaar blijft, met daarbij specifieke aandacht voor de mogelijkheden rondom open balies en werken op afspraak.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Op 28 juni 2018 heeft de raad de ontwikkelagenda netwerkgemeente vastgesteld. Deze ontwikkelagenda geeft weer waarvoor we als raad, college en organisatie aan de lat staan en wat we willen bereiken met onze gezamenlijke inspanningen. Wij geven in 2019 uitvoering aan de ontwikkelagenda netwerkgemeente. De ontwikkelagenda is nadrukkelijk geen checklist of protocol, maar zet aan tot nadenken en afgewogen handelen en is nooit af: het is een dynamisch document. De nieuwe vergaderstructuur van de gemeenteraad evenals de ontwikkeling van zowel de ambtelijke organisatie als het college. In het najaar van 2020 wordt de veranderagenda van de organisatieontwikkelingen geëvalueerd. Aan de hand van de evaluatie volgt een mogelijke herijking van de veranderagenda. Het college zet ook in 2021 verder in op een verdere versterking van de EHZ-samenwerking.

Openbare Orde en Veiligheid

Onderwerp	Portefeuillehouder
Wettelijke taken toezicht en handhaving	dhr. A.A.J. Baars
Politie / Brandweer / Openbare Orde en Veiligheid	dhr. A.A.J. Baars
APV / bijzondere wetten	dhr. A.A.J. Baars

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

In 2019 wordt verder uitvoering gegeven aan het Uitvoeringsprogramma IVP. Tevens wordt in 2019 het IVP 2016-2019 geëvalueerd en zal een begin gemaakt worden met een nieuw Integraal VeiligheidsPlan 2020-2023. Het ligt in de planning dat de raad het IVP eind 2019 zal vaststellen.

Crisisbeheersing

De kadernota 2019-2022 Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG) is vastgesteld. De komende jaren wordt er uitvoering gegeven aan de uitkomsten van de Foto Bevolkingszorg. In de 'foto' wordt de stand van zaken mbt Bevolkingszorg in de VNOG in kaart gebracht.

Brandweer

We zetten in op verdere versterking van de risicobeheersing. Cruciaal zijn risicobewustzijn ("awareness"),

preventie maatregelen en naleefgedrag van maatschappelijke partners.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect: Ermelo is een veilige gemeente

Doelen:

- Een verder verstevigde 'duurzame' veiligheid en leefbaarheid
- Verankerde aanpak via slimme, effectieve samenwerkingsvormen

Subdoelen:

- Minder overlast door personen
- voorkomen van high impact crimes (m.n. inbraken)
- Meer aandacht maatschappelijke ondermijning, integriteit en drugsaanpak
- Leerbare en veilige vakantieparken
- veilig uitgaans- en winkelgebied
- Versterken crisis- en risicobeheersing brandweer
- Minder geweld en vandalisme
- Hogere verkeersveiligheid

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Uitvoering geven aan Uitvoeringsprogramma IVP
- Actualisatie operationele plannen
- Korte lijnen, duurzame afstemming en samenwerking met Instellingen
- Toezicht en handhaving door politie en BOA's
- Afstemming en samenwerking met wijk- en dorpspanels, ondernemers en instellingen
- Input leveren voor regionaal risicoprofiel en brandprofiel
- Ondersteuning preventievoorlichting door brandweer
- Integraal toezicht- en handhavingsbeleid incl. brandveiligheid
- Verbinden leggen flankerend beleid, zoals zorg, drugs recreatie, verkeer enz.
- Deelname aan opleiding, training en oefening

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: Prominent en rechtmatig.

Nadere uitwerking: n.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Veiligheid en Handhaving

In 2020 wordt het nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP) geschreven en vastgesteld. Het IVP vormt het strategisch beleidskader voor de aanpak van integrale veiligheid in de komende jaren door de gemeente, het fungeert als referentiekader voor nieuw beleid en het voortzetten van bestaand beleid. Het beleid bestaat uit een beleidsplan en een uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan staat beschreven wat de gemeente zelf doet en wat zij van andere organisaties en instellingen verwacht. Het IVP kent bovenlokale prioriteiten (gezamenlijk met Harderwijk en Putten) en lokale prioriteiten.

Tot de vaststelling van het nieuwe Integraal Veiligheidsplan wordt er uitvoering gegeven aan vier bovenlokale prioriteiten uit het IVP 2016-2019:

1. Ernstige overlast door personen in de woonomgeving
2. High Impact Crimes, met name woninginbraak
3. Maatschappelijke ondermijning / hennepaanpak
4. Leerbare en Veilige vakantieparken

De lokale prioriteiten zijn:

1. Geweld (mishandeling en bedreiging)
2. Vernieling / vandalisme
3. Verkeersveiligheid

Ook zal er verder uitvoering worden gegeven aan het uitvoeringsprogramma. Dit houdt in dat aanvullend op de bovenstaande prioriteiten ook blijvende aandacht is voor het thema ondermijnende criminaliteit. Ook is er aandacht voor preventie, zo wordt er samen met onder andere de veiligheidsregio, politie en Veilig Verkeer Nederland een week van de veiligheid georganiseerd en worden er door het jaar heen preventie activiteiten opgezet.

Crisisbeheersing

Als gemeenten zijn wij verantwoordelijk voor de invulling van de "oranje kolom" binnen de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie – ook wel team Bevolkingszorg genoemd. We houden in dat kader operationele plannen actueel, nemen deel aan opleidingen, trainingen en oefeningen (OTO), bewaken en bevorderen adequate bemensing van processen. Landelijke ontwikkelingen op het terrein van crisisbeheersing vragen

voortdurend om herziening en bijstelling van onze inrichting van de Bevolkingszorg. In 2020 en 2021 wordt er gewerkt aan een verdere professionalisering van team Bevolkingszorg.

Brandweer

We zetten in op verdere versterking van de risicobeheersing. Cruciaal zijn risicobewustzijn ("awareness"), preventiemaatregelen en naleefgedrag van maatschappelijke partners ("Brandveilig Leven"). Samen met de Veiligheidsregio geven we zo goed mogelijk invulling aan deze hoofdlijn. Onze "eigen" accenten zijn daarbij als gemeente:

- we geven input voor het regionale risicoprofiel en regionale brandrisicoprofiel;
- we voeren integraal toezicht- en handhavingsbeleid, inclusief het onderdeel brandveiligheid; we bewaken de randvoorwaarden voor effectieve uitvoering van dit beleid (o.m. wat betreft capaciteit);
- we geven ondersteuning aan preventievoorlichting door de brandweer; eventueel leggen we daarbij combinaties met voorlichting op het terrein van sociale veiligheid;
- we leggen de benodigde verbanden met relevant flankerend gemeentelijk beleid zoals zorg- en welzijnsbeleid, evenementenbeleid, horecabeleid en drugsbeleid, recreatiebeleid, verkeersbeleid en met trajecten zoals de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU), het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) en Vitale Vakantieparken; ook benutten we de mogelijkheden in dit verband vanuit wijk- en gebiedsgericht werken.

Financiën

Onderwerp	Portefeuillehouder
Financiën & Belastingen	dhr. W. Vogelsang
Inkoopbeleid	dhr. W. Vogelsang

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We hebben ambities en zoeken daarvoor financiële ruimte in de begroting en tegelijkertijd streven we in diezelfde begroting af op een structureel tekort van € 2,8 miljoen aan het eind van de raadsperiode. Omdat we willen werken vanuit een solide begroting vraagt dat van ons een ander, meer gedegen financieel beleid. Bij een hoog ambitieniveau hoort een langjarige financiële visie op investeringen. Door in financiële investeringsperiodes van 5 tot 10 jaar te denken hopen we enerzijds de lastendruk te beheersen en anderzijds de ontwikkelingen van de financiën beter onder controle te krijgen. Verder gaan we uit van het principe van kostendekkendheid. Politiek gaat primair over het verdelingsvraagstuk, en dat gaat in meerderheid over aanvullende keuzes op niet kostendekkende voorzieningen. Het verhogen of verlagen van gemeentelijke inkomsten, zoals bijvoorbeeld de OZB voor niet-eigenaren, toeristenbelasting, mogelijk een doelbelasting, of het al dan niet vasthouden aan de hondenbelasting wordt gewogen vanuit het principe van kostendekkendheid. We kiezen voor de variant met de minste kosten/meeste opbrengst voor de inwoner. We willen zo snel mogelijk een eerste financiële vertaling van onze ambities opstellen.

Raadsperiode 2018-2022

We streven naar een structureel en reëel sluitende begroting 2019-2022 en een evenwichtig realistisch financieel beleid.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Financiën:

Beoogd maatschappelijk effect: Een financieel transparante en gezonde gemeente.

Doelen:

- Een structureel en reëel sluitende begroting
- Beheersen lastendruk
- Een evenwichtig en realistisch financieel beleid

Subdoelen:

- Wegwerken tekorten in 2020-2022
- Structurele inkomsten en lasten in verhouding zichtbaar
- Geen plan zonder dekking
- Creëren lokale lastendruk in verhouding tot omvang en kwaliteit van de openbare voorzieningen
- Doelmatige en efficiënte organisatie
- Financiën "in control"
- Kostprijs leidend maken
- Optimale algemene dekkingsmiddelen
- Beter inzetten subsidiebeleid als instrument

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Financieel vertalen uitkomsten Kerntakendiscussie (wens)
- Concretiseren alle bestaande taakstellingen (uiterlijk in 2022)

- Actualiseren financieel budgetbeheer en financieel beleid
- Compensatie niet stijgen Precariobelasting inbedden in de begroting
- WOZ-waarde bepalen
- Herijking kaders lastendruk
- Indexering Forensenbelasting
- Indexering Toeristenbelasting
- Aanslag opleggen, innen en kwijtschelden belastingen
- Ontwikkelen langjarige financiële visie op investeringen
- Reservepositie (algemene/bestemmingsreserve, sparen toekomst, financieringsmiddel, voldoende omvang buffer)
- Financieringspositie (liquiditeitenplan, minimaliseren rentelast, actualisatie financieel beleid)
- Implementeren principe van 100% kostendekkendheid
- Algemene stelposten (geen concrete bestemming, dekkingsmiddel diverse ontwikkelingen, wegzetten gelden algemene uitkering, kadernota, nog te realiseren taakstellingen)
- Algemene uitkering (vrij dekkingsmiddel, geen oormerking, extra gelden nieuwe taken weg, maximale uitkering binnenhalen, basisregistratie op orde, rekenmodel Pauw)
- Opstellen plan gericht op beter inzetten subsidiebeleid als instrument.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De gemeente is betrouwbaar en financieel gezond.

Nadere uitwerking: Welke mogelijkheden ziet het college om tot een structureel sluitende begroting voor de lange termijn te komen, in het kader van de huidige kerntakendiscussie, met specifieke aandacht voor het subsidiebeleid en het accommodatiebeleid.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

De doelstelling met betrekking tot de financiële positie van Ermelo is:

"Ermelo heeft in deze raadsperiode (2018-2022) weer een sluitende meerjarenbegroting, waarbij ook alle bestaande taakstellingen zijn gerealiseerd. Daarnaast is de optimale doelstelling om te streven naar een redelijke lastendruk voor de inwoners en bedrijven met ingang van 2023 in overeenstemming met het voorzieningenniveau in Ermelo".

Deze doelstelling is door de raad bij de vaststelling van de Programmabegroting 2020-2023 in november 2019 bekrachtigd.

Realisatie van deze doelstelling is een forse uitdaging.

In het jaar 2020 is hiertoe een aantal trajecten doorlopen, waarvan de uitkomsten in de Kadernota 2021 Ermelo zijn opgenomen.

Het betreft de trajecten:

- Begrotingsdoorlichting (Herijking Investeringsplan 2020-2029, Belastingen, Bedrijfsvoering, Rentebeleid, Incidentele lasten en baten, Algemene stelposten, Herijking Sociaal Domein en Heroverweging bestaand beleid)
- Kerntakendiscussie (uitwerking raadsbesluit dd 30 oktober 2019)
- Doorlichting budgetten
- Prioriteiten bepalen

In de Kadernota 2021 wordt het nieuwe financieel perspectief van Ermelo bepaald. Indien alle acties nog niet leiden tot een sluitende meerjarenbegroting zal alsnog een bezuinigings-/ombuigingstraject gestart worden, waarvan de uitkomsten zullen worden opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024.

Afhankelijk van het financieel perspectief in de Programmabegroting 2021-2024 zal bekeken worden of het noodzakelijk is om in 2021 verdere bezuinigingstrajecten uit te voeren, teneinde in de Programmabegroting 2022-2025 weer over een sluitende meerjarenbegroting te beschikken.

Uitgangspunt blijft dat Ermelo blijft vallen onder het repressief toezicht van de provincie (= toezicht achteraf).

In 2019 is gestart met een actualisatie van het financieel beleid van Ermelo. Zo heeft de raad eind 2019 de nieuwe Financiële Verordening Ermelo vastgesteld. Voor 2020 staan in ieder geval gepland de actualisatie van de Doelmatigheidsverordening Ermelo en de Regeling Budget- en Kredietbeheer Ermelo. In overleg met Meerinzicht is een planning gemaakt van de actualisatie van alle financiële beleidsnota's. Deze actualisatie wordt afgestemd met de gemeenten Harderwijk en Zeewolde.

Met ingang van het jaar 2020 zal er elk jaar 1 doelmatigheidsonderzoek uitgevoerd worden. Dit onderzoek wordt afgestemd met Harderwijk en Zeewolde.

De taak Financiën Ermelo wordt uitgevoerd door Meerinzicht. Meerinzicht geeft momenteel uitvoering aan harmonisatie van de planning en control. Op 1 januari 2021 zal het nieuwe financieel pakket in werking gaan, tezamen met een uniform rekeningsschema.

Programma Samen Leven in Ermelo

Inclusieve samenleving

Een inclusieve samenleving is een samenleving waar iedereen tot zijn recht kan komen. Het maakt niet uit

welke culturele achtergrond, gender, leeftijd, talenten of beperkingen iemand heeft. Iedereen neemt op een gelijkwaardige manier deel aan de maatschappij. Mensen worden aangesproken op hun mogelijkheden, niet op hun beperkingen (naar: Werken aan een inclusieve samenleving - Bolsenbroek/Van Houten 2010)

Onderwerp	Portefeuillehouder
Participatiewet- Werk & Inkomen	dhr. L.A. van der Velden
Participatiewet - Maatschappelijke Participatie	dhr.dr. J.A. de Haan
AVA Inclusiefgroep	dhr. L.A. van der Velden
Gezondheidszorg	dhr.dr. J.A. de Haan
Sociaal-Cultureel Werk	dhr.dr. J.A. de Haan
Maatschappelijke doelgroepen	dhr.dr. J.A. de Haan
WMO, programma sociaal	dhr.dr. J.A. de Haan
Mantelzorg	dhr.dr. J.A. de Haan
Vrijwilligerswerk	dhr.dr. J.A. de Haan
Jeugdzorg	dhr.dr. A.J. de Haan
Asielbeleid	dhr. A.A.J. Baars
Wijkgericht werken	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Jeugd en kansen

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep. We doen dat door:

- het opwaarderen van het bewegingsonderwijs. de specifieke vorm wordt in overleg door de scholen bepaald. Meer schoolzwemmen is onderdeel van het keuzepakket;
- het aanbieden van op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur. Plus steunmaatregelen gericht op het wegnemen van die belemmeringen tot meedoen (bijvoorbeeld armoede) in de weg staan verminderen;
- het samen met jongeren organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd.

Sociaal

Ermelo wil een inclusieve samenleving zijn. Iedereen heeft iets bij te dragen en iedereen telt mee. Iedere vraag of bijdrage van inwoners wordt op maat van de inwoner opgepakt als voorliggende algemene voorzieningen tekort schieten. Dat betekent dat hulp bij preventie-, groei- en zorgvragen van inwoners uit gaat van keuzes van de inwoners zelf. Maatschappelijke organisaties vormen zich -per situatie- gericht op de vraag van de inwoner, zodat er sprake is van eigen regie, met één plan en één passend (ontschot) budget. Er dient een sterke ketenintegratie van formele en informele zorg- en welzijnspartijen te zijn. Samen met Ermelose verenigingen en preventiemedewerkers ontwikkelen we een doorlopende gezondheidslijn (0-18 jaar). Hoe moeilijk het ook zal zijn, we doen ons uiterste best om wachtlijsten op het gebied van zorg en welzijn te voorkomen. Uitgangspunt is dat passende zorg en ondersteuning leidend is, en financiën volgend.

Raadsperiode 2018-2022

De gemeente heeft in het sociaal domein grote organisatorische en financiële opgaven te verrichten. Van oudsher is de zorg gericht (geweest) op het bieden van ondersteuning aan kwetsbare groepen. We keken naar wat mensen niet kunnen. De transformatie van het stelsel is er juist op gericht om de krachten in de samenleving en bij individuen te herkennen, te erkennen en te versterken. Dit vraagt een andere houding en vaardigheden van professionals en van inwoners. Met elkaar, met organisaties en met inwoners gaan we de uitdaging aan om aan de toekomst van Ermelo te werken.

Met de uitvoering van de Participatiewet streven we ernaar dat inwoners op een passende plek sociaal en maatschappelijk participeren. We gaan uitvoering geven aan het plan 'duurzaam inclusieve arbeidsmarkt'. Het hoofdthema Inclusieve Samenleving omvat een aantal sub onderdelen die voorheen als op zichzelf staande thema's waren opgenomen.

Participatiewet - Werk & Inkomen

- Het bieden van inkomensvoorzieningen aan inwoners die niet op een andere manier in hun levensonderhoud kunnen voorzien. Doel hiervan is een tijdelijke uitkering bieden aan degene die dat echt nodig heeft. Daarbij bieden we ook ondersteuning om zo snel mogelijk weer zelfstandig te kunnen deelnemen aan de maatschappij (zie maatschappelijke participatie);
- Het begeleiden van inwoners die zonder ondersteuning niet in staat zijn een passende werkplek te vinden. Doel hiervan is de arbeidsparticipatie van inwoners in Ermelo te verhogen door samenwerking met (lokale) werkgevers, regiogemeenten en maatschappelijke partners.

Participatiewet - Maatschappelijke Participatie

- Het stimuleren van de participatie van inwoners in Ermelo, wanneer niet verwacht kan worden dat zij participeren via een betaalde baan. Doel is het verhogen van de sociale en maatschappelijke participatie. Daarnaast treffen we steunmaatregelen gericht op het wegnemen van belemmeringen die het meedoen van mensen met een laag inkomen in de weg staan, zowel op maatschappelijk als cultureel vlak;
- Statushouders worden vanaf de eerste dag van hun aanwezigheid in Ermelo ondersteund in de stap naar

werk in combinatie met taal, op weg naar integratie. Extra aandacht daarin hebben de kinderen van statushouders (middelen zijn voor deze specifieke groep kinderen toegevoegd aan het onderwijsachterstandenbudget).

AVA Inclusiefgroep

In 2017 heeft de fusie tussen de sociale werkbedrijven Proson en Inclusief Groep plaatsgevonden. In 2018 is de governance structuur in lijn gebracht met de nieuwe situatie. Vanaf dat jaar werken we aan de doorontwikkeling van Inclusief Groep om het bedrijf ook in de toekomst te laten renderen voor de doelgroep met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Gezondheidszorg

Het doel van de wettelijke gemeentelijke taken in de Wet publieke gezondheid (Wpg) is om de gezondheid van inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Vooral voor die mensen voor wie een gezonde leefstijl geen vanzelfsprekendheid is. Dit vindt plaats door medisch en maatschappelijk geïntendeerde taken. Sport en bewegen zijn hierin een belangrijk middel. Binnen de hoofdthema's Gezonde Leefstijl, Iedereen doet mee, Ouderen in beweging en Buiten bewegen van het lokale sportbeleid worden verbindingen gelegd om samen te werken aan het behalen van de maatschappelijke doelstellingen. De maatschappelijk geïntendeerde taken zijn het bewaken van de gezondheidsaspecten en gezondheidsbevordering en richten zich op gedrag, houding, kennis en de leefomgeving van mensen. De taken komen aan bod in de gezondheidsnota 'Naar een gezond Noord Veluwe 2017-2021' en worden uitgewerkt in een dynamische uitvoeringsagenda 'Naar een gezond Ermelo'.

Sociaal-Cultureel Werk

Sociaal cultureel is een breed begrip. Het gaat daarbij in Ermelo over ouderenwerk, opbouwwerk maar ook over buurtsport, peuterspeelzaalwerk of het faciliteren van wijkgericht werken. Het doel daarbij is dat de zelfstandigheid van inwoners vergroot worden in hun woon, werk- en leefomgeving zodat iedereen in Ermelo naar vermogen mee kan doen door maatschappelijke participatie en/of arbeidsparticipatie. Kwetsbare inwoners worden hierbij ondersteund. Iedereen doet mee en de zorg is veiliggesteld voor wie het nodig heeft.

Maatschappelijke doelgroepen

Er is een beweging gaande van 'Beschermd Wonen' naar 'Beschermd Thuis' (wonen in de wijken waardoor inwoners zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving ondersteuning krijgen en kunnen participeren in de samenleving). In dit verband wordt in 2020 gewerkt aan:

- Met de Wmo 2015 is Beschermd Wonen GGZ (wonen met begeleiding voor GGZ-cliënten) een gemeentelijke taak geworden, waar lokale gemeenten verantwoordelijkheid hebben, maar er door het Rijk via de centrumgemeenteconstructie taken en budget bij de centrumgemeente (Harderwijk) neergelegd zijn. De taak Maatschappelijke Opvang was al volgens dezelfde constructie een gemeentelijke taak;
- Naar aanleiding van de Toekomstvisie Beschermd wonen van de commissie Dannenberg (Van beschermd wonen naar een beschermd huis - VNG 2015) is landelijk een ontwikkeling in gang gezet om deze taak verder te decentraliseren naar alle gemeenten, inclusief budgetoverheveling. In de regio Noord-Veluwe wordt dit vertaald naar een regioplan.

WMO

Het mogelijk maken dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen, met behulp van het eigen netwerk en eventueel met ondersteuning van de gemeente. Uitgangspunten daar bij zijn:

- Iedereen heeft iets bij te dragen en iedereen telt mee;
- Er dient een sterke ketenintegratie van formele en informele zorg- en welzijnspartijen te zijn;
- De vraag van de inwoner wordt in kaart gebracht en er wordt passende ondersteuning geboden;
- De indicatiestelling en zorgtoewijzing wordt doelmatig uitgevoerd.

Mantelzorg

Mantelzorgers voelen zich erkend, gewaardeerd en ondersteund. De druk op de omvang en complexiteit aan zorg door mantelzorgers is hoger geworden, doordat inwoners als gevolg van verschuivingen in de langdurige zorg, langer thuis wonen en ondersteuning ontvangen. Een integraal functionerend netwerk waar de thuiswonende inwoner en de mantelzorger op terug kan vallen is des te belangrijker.

Vrijwilligersbeleid

Doelstelling is burgers en vrijwilligers te stimuleren en te faciliteren tijdens hun vrijwillige inzet, om daarmee maatschappelijke participatie en sociale samenhang in Ermelo te bevorderen. Uitgangspunten daarbij zijn: iedereen heeft iets bij te dragen en iedereen telt mee;

Er dient een sterke ketenintegratie van formele en informele zorg- en welzijnspartijen te zijn;

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep.

Jeugdzorg

In 2019 is versterking van het lokale CJG een belangrijk speerpunt. De samenwerking met de huisartsen wordt versterkt door in een aantal praktijken spreekuur te houden. Op deze manier wordt er ingezet op minder verwijzingen naar specialistische jeugdhulp en ondersteuning dicht bij huis. Ook de samenwerking met het onderwijs in de gemeente wordt versterkt. Naast de gesprekken op scholen worden gezamenlijk onderwerpen als dyslexiezorg, huisartsondersteuning etc. opgepakt. Binnen de gemeente Ermelo zal de wijkgerichte aanpak verder worden doorontwikkeld. De bedoeling is dat de jeugdhulp van het CJG hier een integraal onderdeel van is. Daarbij wordt gestreefd naar een indicatiestelling en zorgtoewijzing (door derden)

die doelmatig wordt uitgevoerd.

Wijkgericht werken

In de gemeente Ermelo doet iedere inwoner mee aan de samenleving. Waar nodig gebeurt dit met behulp van actieve mede inwoners. Het doel hiervan is dat inwoners in staat zijn zo lang mogelijk en zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven functioneren en dat zij prettig samenleven in wijken en buurten. De maatschappelijke inzet van inwoners moet daarbij op alle mogelijke manieren worden ondersteund. Sinds 2015 krijgt wijkgericht werken in Ermelo vorm door de inzet van:

- het **sociaal team** met als kerntaak het bevorderen van laagdrempelige integrale toegang tot zorg en ondersteuning voor huishoudens jeugdigen met complexe en meervoudige vragen (die niet binnen het eigen netwerk of de basisvoorzieningen opgelost kunnen worden). In het sociaal team wordt samengewerkt door de gemeente Ermelo, Welzijn Ermelo, MEE, Zorggroep Noord West Veluwe, Icare, Uwoon, GGZ Centraal en de politie. Waar nodig wordt samengewerkt met relevante partners zoals huisartsen, verslavingszorg, onderwijs, CJG en andere organisatie's dergelijke;
- het **leefbaarheidsteam**, met als kerntaak het samen met inwoners nagaan en vormgeven wat nodig is om de leefbaarheid, de ontmoeting en de sociale cohesie te bevorderen. In het leefbaarheidsteam wordt primair samengewerkt door de gemeente Ermelo, Welzijn Ermelo, Uwoon en wijkbewoners. Waar nodig wordt samengewerkt met andere relevante partners.

Binnen het sociaal domein gaan we uit van het gegeven dat zo'n 85% van de inwoners zelfredzaam is. Deze inwoners kunnen bij enkelvoudige sociaal domein vragen zelfstandig de weg vinden naar basisvoorzieningen of ze kunnen ondersteuning vinden. Het sociaal team richt zich vooral op de 15% van de inwoners die (tijdelijk) verminderd zelfredzaam zijn. Daarbij gaan het om de inwoners met meervoudige problematiek/vragen op meerdere levensdomeinen. Het sociaal team kan de samenhang in ondersteuning leggen en via casemanagement (één gezin, één plan, één hulpverlener) toezien op de goede verbinding tussen voorzieningen binnen verschillende levensdomeinen en tussen de combinatie van basisvoorzieningen en maatwerk/specialistische voorzieningen.

Bestaanszekerheid

In de raad is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor bestaanszekerheid (minimabeleid). De beleidsnota's met betrekking tot bewindvoering, financiële problemen en schulddienstverlening zijn vastgesteld. De acties die in deze beleidsnota's zijn opgenomen, worden uitgevoerd. Tegelijkertijd is er aandacht voor nieuwe ontwikkelingen, zoals de vaak slechte financiële positie van werkende minima.

Lokale inclusieagenda

De Inclusieagenda Ermelo 2020 is door middel van burgerparticipatie opgesteld. De prioriteiten om van Ermelo een samenleving te maken en te houden waar iedereen mee kan doen, staan vermeld op deze Inclusieagenda. De prioriteiten zijn onderverdeeld over 6 thema's. In 2021 wordt gewerkt om deze prioriteiten grotendeels te realiseren, waarna in de volgende jaren de Inclusieagenda geactualiseerd kan worden.

Voortzetting deelname VNG-koplopersprogramma "Iedereen doet mee".

We willen andere Nederlandse gemeenten laten delen in onze jarenlange ervaring om mensen met een beperking zo veel mogelijk mee te laten doen in de samenleving. Deelname aan het VNG-koplopersprogramma biedt de mogelijkheden om onze kennis te delen met andere deelnemende partijen. Tegelijkertijd leren wij weer van andere gemeenten.

We denken mee aan een nieuwe vorm van de verkiezing van "Meest toegankelijke gemeente" en proberen weer hoog te eindigen.

Subsidiebeleid

Het Subsidiebeleidskader Ermelo 2018-2022 is geschreven voor de toekomst, waarbij niet alleen de gesubsidieerde activiteiten centraal staan, maar ook de te bereiken doelen en effecten. Daarnaast zijn er andere financieringsvormen beschreven, zodat een organisatie niet alleen afhankelijk is van (gemeentelijke) subsidie.

Deze omslag vindt meer en meer vorm bij de accountgesprekken en bij de aanvragen voor subsidies. Een structureel sluitende begroting (Uitwerking kerntakendiscussie Programma I "Samen Werken voor Ermelo", Financiën) is echter niet alleen te bereiken via het subsidiebeleid. Subsidies worden verleend op grond van doelen die opgenomen zijn in de inhoudelijke beleidsnota's. De doelen van de inhoudelijke beleidsnota's zullen dus bekeken moeten worden op het effect van een structureel sluitende begroting.

Hooflijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Sociaal en zelfredzaam

Beoogd maatschappelijk effect: Ermelo is een sociale samenleving met zo zelfraadzaam mogelijke inwoners

Doelen:

- Ermelo is een sociale samenleving
- Versterken zelfredzaamheid van inwoners

Subdoelen:

- Versterken sociale cohesie
- Samen met inwoners leefbaarheid vergroten
- Ondersteunen vrijwilligers
- Ondersteunen mantelzorg
- Versterken burgerinitiatief

- Vergroten maatschappelijke deelname jeugd
- Zo lang mogelijk zelfstandig wonen
- Zo lang mogelijk deelnemen aan het maatschappelijk verkeer
- Voorkomen, vroegtijdig signaleren en oplossen problemen
- Passende ondersteuning voor wie niet mee kan
- Passende woonvoorzieningen

Hieronder hangende volgende activiteiten:

- Accommodaties aanbieden waar sociaal, culturele en maatschappelijke activiteiten kunnen plaatsvinden
- Relatiebeheer huurders en gebruikers gebouwen
- Onderhouden verduurzamen gebouwen
- Formuleren doelstelling op basis van ambities leefbaarheidsteam
- Focus verschuiving van openbare ruimte naar sociaal aspect
- Uitvoering beleidskader verstereken, verbinden, van mantelzorg, informele zorg en vrijwilligerswerk
- Het versterken van de pedagogische civil society
- Opdracht WE doorontwikkelen
- Aansluiting jeugdhulp op onderwijs
- Uitvoering bedrijfsvoering door Meerinzicht preventief jeugdbeleid
- Onderzoek project 'Langer thuis'
- Bieden voorzieningen sociale basis
- Het bieden van preventieve en maatwerkvoorzieningen
- Versterken samenwerking met preventief en vrijwillig kader
- Faciliteren van transformatie in sociaal domein
- Uitvoering WMO beleidskader 2014- nu
- Verbeteren werkprocessen sociaal team
- Versterken communicatiebeleid en bekendheid sociaal team
- Subsidiëring algemene voorziening die voor iedereen toegankelijk zijn

Hoofdpijnnotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Sociaal en Zelfredzaam

Visie: Presterende, regisserende gemeente die zich richt op de voorkant, maatwerk levert en terugtrekend is waar dat kan, om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken.

Nadere uitwerking: Te onderzoeken of er in de uitvoering van het Sociaal Domein door Meerinzicht en andere partijen efficiëntere werkwijzen mogelijk zijn, zonder negatief gevolg voor de kwaliteit van de geleverde zorg.

Hoofdpijnnotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Participatie

Beoogd maatschappelijk effect: Een inclusieve gemeente, iedereen draagt bij en telt mee

Doelen:

- Verhogen arbeidsparticipatie
- Verhogen maatschappelijke participatie

Subdoelen

- Duurzame en inclusieve arbeidsmarkt
- Borgen solidariteit
- Garanderen bestaansminimum
- Voorkomen en bestrijden van schulden
- Alle Ermelo-ers ontwikkelen (doelgroepen)
- Ingratie nieuwkomers en statushouders
- Iedereen doet mee naar vermogen
- Wegnemen van belemmeringen voor participatie

Hieronder hangende volgende activiteiten:

- Begeleiden naar betaald werk
- WSW'ers aan werk helpen bij reguliere werkgever
- Plaatsen van inwoners met een arbeidsbeperking in een banenafpraak
- Uitvoering plan 'duurzame inclusieve arbeidsmarkt'
- Doorontwikkelen producten en diensten inclusief groep
- Organiseren beschutwerk van 10 plekken in 2019
- Uitvoering Integrale aanpak "Passen Werk"
- Verstrekken uitkeringen, toeslagen en bijzondere bijstand
- Vaststellen en bijstellen uitvoeringsprogramma Armoede
- Uitvoeren minimabeleid
- Bieden van schuldhulpverlening
- Actualiseren beleidsnota schulddienstverlening 2014-2018
- Plan van aanpak opstellen nav aanbevelingen onderzoek bewindvoering
- Huisvesting Statushouders
- Taal en inburgering
- Maatschappelijke begeleiding
- Uitvoering "uitvoeringsplan integratie vergunninghouders"

- Continueren maatschappelijke stage en stimuleren vrijwillige inzet jongeren
- Benutten van kennis en expertise SW bedrijven
- Participatiehuis
- Samenwerking met welzijn, werkgevers en maatschappelijke organisaties
- Uitwerken, uitvoeren, versterken, verlichten en verbinden vrijwilligers

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Participatie

Visie: Presterende gemeente waar iedereen gestimuleerd en, zo nodig, begeleid wordt om mee te doen.

Nadere uitwerking: Wat zijn de mogelijkheden binnen het minimabeleid? Hierbij specifieke aandacht schenken aan de mogelijkheden in het voorkomen van een armoedeval, mede door het arbeidsmarktbeleid en een mogelijke taakstelling op de bijstand hierin mee te nemen.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Participatiewet - Werk & Inkomen

- Verstrekken van bijstandsuitkeringen;
- Toetsen van rechtmatigheid;
- Uitvoering geven aan beleid voor aanvullende inkomensondersteuning, zoals de individuele inkomensvoet;
 - Bemiddelen naar werk en de koppeling met economische zaken (maatschappelijk verantwoord ondernemen en Social Return on Investment);
- Uitvoering (in pilotvorm) van een integrale aanpak 'Passend Werk', waarmee wordt beoogd beter passende ondersteuning te bieden aan de doelgroepen dagbesteding (Wmo) en beschut werk (Participatiewet);
- Organiseren van beschut werkplekken tot de taakstelling van 10 plekken ultimo 2019 voor inwoners die alleen in een beschutte werkomgeving mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. De doelgroep voor deze werkplekken bestaat uit mensen met arbeidsvermogen die (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken, ook niet met extra begeleiding en ondersteuning;
- Samen met regiogemeenten uitvoering geven aan het plan 'duurzaam inclusieve arbeidsmarkt' van de (sub)arbeidsmarktregio Factor Werk Noord-Veluwe, waaronder verdere professionalisering van de werkgeversdienstverlening.

Participatiewet - Maatschappelijke Participatie

- Het activeren van mensen om te participeren (Participatiehuis);
- Lokale samenwerking met welzijn, werkgevers en maatschappelijke partners ten behoeve van de participatie van inwoners via vrijwilligerswerk, leer-/werkplekken en stages;
- Uitvoeren van een integrale aanpak voor statushouders, waardoor zij sneller participeren in de Ermelose samenleving. Medio 2018 is het 'Uitvoeringsplan integratie vergunninghouders Ermelo' door het college vastgesteld. De hierin benoemde actiepunten worden vanaf 2019 uitgevoerd;
- De uitvoeringsprogramma's Armoedebeleid die eind 2017 zijn vastgesteld, zullen geëvalueerd worden en zo nodig bijgesteld;
- De Beleidsnota Schulddienstverlening 2014 – 2018 wordt geactualiseerd;
- Uitkomsten van het onderzoek naar bewindvoering krijgt regionaal een vervolg. De aanbevelingen zullen omgezet worden in een plan van aanpak.

Inclusief Groep N.V., Intervens B.V. en Gresbo B.V.

- Het benutten van de kennis en expertise van Inclusief Groep voor de re-integratie van inwoners bij Intervens en het plaatsen van inwoners met een doelgroepindicatie bij Gresbo indien blijkt dat deze geen plek kunnen vinden bij een reguliere werkgever.
- Het realiseren van 10 beschutte werkplekken bij zowel Inclusief Groep als bij reguliere werkgevers.
- In samenwerking met Inclusief Groep en de regiogemeenten de producten en dienstverlening van Inclusief Groep doorontwikkelen zoals bijvoorbeeld het opzetten van nieuwe leerlijnen, aangepast aan de huidige vraag van werkgevers.

Gezondheidszorg

De Wet publieke Gezondheid is een van de vijf zogenoemde stelselwetten naast de jeugdwet, de WMO de Zorgverzekeringswet (ZvW) en de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De preventie-activiteiten in de Wet publieke gezondheid richten zich ook in 2021 op:

- *Algemene taken publieke gezondheidszorg*
 - *Bijdragen aan opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, zoals het voorkomen van alcoholmisbruik bij jongeren.*
 - *Het geven van prenatale voorlichting aan ouders.*
- *Jeugdgezondheidszorg*
 - *Actief zorgen voor vaccinaties en het op systematische wijze volgen en signaleren van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren.*
 - *Vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen.*
- *Ouderengezondheidszorg*
 - *Het op systematische wijze volgen en signaleren van gezondheidsbevorderende en -bedreigende factoren.*

- *Vroegtijdige opsporing en preventie van specifieke stoornissen, bijvoorbeeld door beweegactiviteiten en sociale activiteiten.*
- *Infectieziektebestrijding*
 - *Algemene preventieve maatregelen op het gebied van infectieziektebestrijding.*

De aandacht gaat uit naar die mensen voor wie een gezonde leefstijl geen vanzelfsprekendheid is. Blijven bewegen en eiwitrijke voeding is vanaf een bepaalde leeftijd hierin een belangrijk middel om een gezonde leefstijl te bereiken en zo lang mogelijk te behouden. (bron: wetenschappelijk onderzoek Universiteit Wageningen).

De ouderengezondheidszorg verdient prioriteit gezien de dubbele vergrijzing in de gemeente Ermelo. Tegelijkertijd geldt het devies 'jong geleerd is oud gedaan'. Hier wordt een balans in gezocht. In 2021 wordt gewerkt aan opvolging van het plan "Samen naar een gezond Veluwe 2017-2021", waarbij Positieve Gezondheid benoemd is als uitgangspunt. Dit plan besteedt met name aandacht aan de maatschappelijk georiënteerde taken met beleidsvrije ruimte. Het ziet er naar uit dat voortgang plaatsvindt op een aantal punten. Dit is echter onder voorbehoud van definitieve planvorming die inspeelt op de ontwikkelingen die nog komend jaar kunnen plaatsvinden.

De samenwerkingsagenda die de gemeenten van de Noord Veluwe + Zeewolde met zorgkantoor Zilveren Kruis in september 2019 zijn aangegaan voor de periode 2019-2021 en de koers van de bestuursagenda GGDNOG 2019-2023 zijn hierin richtinggevend.

Thema Gezond Opgroeien (onderdeel kansrijke start)

- Bevorderen van gezond gewicht bij de jeugd d.m.v. Jongeren op gezond gewicht (JOGG).
- Verder bouwen aan de ketenaanpak overgewicht en Obesitas kinderen i.r.t. de rol van de buurtsportcoaches binnen de Gecombineerde leefstijlinterventies voor volwassenen .
- Verder bouwen aan een ketenaanpak verslavingspreventie- en zorg door verkenning op het IJslands Model.
- Een Lokale bijdrage aan landelijke campagnes: NIX, Ik Pas etc.
- Depressiepreventie bij de jeugd via de Gezonde School-aanpak
- Voortzetting Programma Mentaal Gezond
- Versterking veerkracht/empowerment bij de jeugd via CJG, jongerenwerk Welzijn Ermelo en bibliotheek in combinatie met sociaal media, seksuele weerbaarheid en tolerantie bij de jeugd door voorlichting en activiteiten.

Thema Gezond ouder worden

Binnen het thema gezond ouder worden is de bijdrage vanuit de Wet publieke gezondheid gericht op een bijdrage aan het programma Langer Thuis waar dit kan. De gegevens van de monitor Volwassenen en Ouderen 2020 wordt geanalyseerd als een van de bronnen om inzet op dit thema voor 2021 op nuances bij te sturen. De samenwerking tussen medisch en sociaal domein wordt verder bevordert door uitwerking van de samenwerkingsagenda met Zilveren Kruis waarin o.a. het benutten van het middel OZO-verbindzorg (digitaal platform) verder wordt verbreed. Ontwikkelingen zoals werken vanuit de uitgangspunten positieve gezondheid met bewegen op recept en welzijn op recept worden als kansrijk gezien en worden verder verkend. Dit sluit aan bij het gedachtengoed community building. E.e.a. wordt zo veel mogelijk georganiseerd in de directe omgeving waarbinnen onze inwoner zich begeven. Het sociaal werk binnen Welzijn Ermelo is hierbij van groot belang (voorveld sociaal domein) en zit gezien de huidige organisatie en de ontwikkelingen op het gebied van ouderen op een minimale capaciteit. Dit vraagt voor 2021 aandacht.

Thema Gezonde Leefomgeving

In 2021 is er meer duidelijkheid rond de vraagstukken 5G en gezondheidsgevolgen en schone lucht (houtstook) i.r.t. de rol en invloed van de gemeente hierin. In het proces van de Omgevingswet wordt dit meegenomen. Vanuit volksgezondheid wordt input geleverd om kansen voor de volksgezondheid te benutten en bedreigingen voor de volksgezondheid waar mogelijk te voorkomen of te verkleinen binnen de invloed die de gemeente Ermelo hierop heeft. Voor 2021 moet deze inzet komend jaar in proces en planvorming geconcretiseerd

Community Building (voorheen Sociaal Cultureel Werk)

Community building is zelfredzame gemeenschapsvorming/ samenredzaamheid die je samen met inwoners en andere stakeholders vanuit eenzelfde gedachtengoed (probleem of passie) tot stand brengt. Het gaat hierbij om het programma van de inwoners en het ondersteunen van deze inwoners in het maken van hun programma. Het gaat om mensen bij elkaar brengen. Er wordt gekeken naar kansen en haakjes. Bij sturing op items als eenzaamheid of minder obesitas blijf je in de problemen hangen en blijft het de prestatie van sociaal cultureel werk. Hiermee wordt het niet van de inwoners. De kracht ligt in het verbinden op grond van interesses en dagelijkse bezigheden, het zien en aansluiten bij wat er al is. De inzet is erop gericht te komen tot plannen en ideeën van, door en voor de wijken.

Maatschappelijke Doelgroepen

In 2019 is er gestart met een 2e locatieonderzoek maatwerkwoningen. Na een inventarisatieronde zijn kansrijke locatie(s) verder onderzocht. Na deze fase wordt er per locatie een voorstel geformuleerd. In dit voorstel worden ook de wensen van omwonenden meegenomen. Uiteindelijk nemen het college en de raad een besluit. Ook in 2021 wordt vervolgd gegeven aan deze werkwijze.

WMO

In 2019 wordt een evaluatieonderzoek uitgevoerd naar het uitgavenniveau en de toedeling van middelen in het kader van de Wmo. Het college zet zich de komende jaren in om de volgende drieslag uit te voeren:

- sterke inzet op preventie, daar is de meeste winst te behalen;
- inzet op behoud van kwaliteit en kwaliteitsborging;
- kostenbeheersing.

Meerinzicht| Sociaal domein speelt hierbij een cruciale rol voor wat betreft contractmanagement, kosteninzicht en daarmee kostenbeheersing, kwaliteitscontrole en -borging.

Mantelzorg

Door een intensievere en effectievere bundeling van krachten tussen de verschillende ketenpartners (Medicamus/ Huisartsen, Zorgverzekeraar, partners uit de Zorg en het gemeentelijk sociaal domein) is de aanname dat de daadwerkelijke ondersteuning van inwoners die met een ondersteuningsvraag zitten, maar nog wel zelfstandig thuis wonen, versterkt wordt.

Dit levert niet direct financieel voordeel voor de gemeente op omdat: de omvang van de doelgroep stijgt, de ondersteuningsvragen complexer zijn, de effecten van preventie niet op de gemeentelijke kosten drukken, maar op de vangnet en curatieve zorg die bij Zorgverzekeraar en Zorgkantoor belegd is. Winst is wel uit te drukken in welzijnseffecten (zoals versterkte zingeving, vermindering gevoelens van eenzaamheid, etc.)

Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligerswerk draagt bij aan zingeving en sociale activering en 'meedoen' in de samenleving. We willen de aanwezige Ermelose infrastructuur, o.a. contacten met verenigingen, organisaties en wijken, optimaal benutten. Van zowel de kant van de vrijwilliger als van vragen vanuit verenigingen, organisaties en individuen is er meer vraag naar kortdurend, maatwerkgericht vrijwilligerswerk. In 2019 is een maatjes campagne gelanceerd, om meer individuele vragen van inwoners, vanuit een toenemende druk om zelfstandig thuis te wonen, op te kunnen vangen. Deze tendens zal gecontinueerd worden.

Jeugdzorg/ Jeugdhulp

De gemeentelijke inzet op jeugd bestaat uit een keten van samenwerkende partijen zoals CJG, jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs, jongerenwerk en sport- en cultuurorganisaties. We willen er samen voor zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, kansen krijgen en we helpen ze wanneer het niet goed gaat. De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de uitvoering van jeugdhulp. Dit doen we als er problemen zijn, maar liever zijn we deze problemen voor. Dit vraagt een aanpak voor de lange termijn met actielijnen voor de korte termijn met als sleutelwoorden "signalering, preventie en verbinding". Voor de periode 2021-2025 zal er Lokaal Preventief Jeugdbeleid vastgesteld worden.

- meer oog voor signalering en preventie door ruimte en aandacht voor preventieve activiteiten om het "gewone leven" te versterken
- doorontwikkeling van de toegang door de positie van het CJG te versterken als laagdrempelige organisatie voor inwoners met betrekking tot vragen over opvoeden en opgroeien en als vanzelfsprekende samenwerkingspartner voor huisartsen, scholen, kinderopvang, welzijnswerk, verenigingen en Sociaal Team

Daarnaast wordt er regionaal samengewerkt op een aantal jeugdhulp thema's:

- doorontwikkeling sluitende aanpak 16-27 jaar; ketensamenwerking om te voorkomen dat kwetsbare jongvolwassenen tussen wal en schip geraken.
- grip op kwantiteit en kwaliteit; betere data ontwikkelen zowel als het gaat om de activiteiten van het CJG als ook om de activiteiten van Meerinzicht (bedrijfsvoering jeugd) om vervolgens gericht te kunnen sturen.
- verdere transformatie van de regionaal ingekochte jeugdhulp; besloten is om de nieuwe inkoop in te laten gaan per 2022. Voorafgaand zal er een brede marktanalyse gedaan worden en zal er een gezamenlijke inkoopvisie vastgesteld worden.
- uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsplan 2018-2021, waarbij de nadruk zal liggen op actieve regie op zwaardere jeugdhulp, gestapelde jeugdhulp en het terugdringen van het aantal jeugd ggz verwijzingen.

Wijkgericht werken

Begin 2020 is de notitie Doorontwikkeling Wijkgericht Werken vastgesteld. De komende jaren worden gewerkt aan implementatie van de voorgestelde maatregelen.

Sociaal Team

Voor het Sociaal Team wordt ingezet op het (in samenwerking met lokale partners en Meerinzicht) doorontwikkelen van de integrale ondersteuning en begeleiding van inwoners van 18 jaar en ouder. De focus is daarbij gericht op het versterken van de zelfredzaamheid en zelfregie van inwoners en (daar waar nodig) inwoners te begeleiden naar passende ondersteuning. De doorontwikkeling is gericht op een nog betere toegang tot ondersteuning, hulp en informatie voor inwoners met meervoudige problematiek. Dit houdt in: Versterken van bekendheid van het Sociaal Team, versterken van de expertise binnen het Sociaal Team, versterken van de samenwerking met preventief en vrijwillig kader, verbeteren van de organisatie rond de toegang (werkprocessen, registratie, monitoring).

Leefbaarheidsteam

Het Leefbaarheidsteam ondersteunt bewoners die vragen of ideeën hebben om samen hun leefomgeving beter, mooier te maken. Wijkagenda's kunnen daarbij een hulpmiddel zijn.

Doel van de wijkagenda's is aan te sluiten bij wat in wijken nodig wordt gevonden door zowel bewoners als professionals. Wijkvereniging Ermelo-West en Buurtvereniging Horst en Telgt hebben hun eigen Wijk- en Buurtplan opgesteld. Zo nodig ondersteunen we hen bij de realisatie. Op verzoek van bewoners wordt ook

meegewerkt aan wijkagenda's in de andere wijken.

Bestaanszekerheid

- Het in een vroeg stadium opsporen van mensen met financiële problemen is één van de belangrijkste taken. Dit zal onder andere gebeuren via het aanbieden van een gratis Financiële APK, opzetten van het meldpunt Vroegsignalering Schulden, inzetten van de techniek achter Geldfit en Moneyfit en samenwerking met bewindvoerders en Rechtbank Gelderland over de doelgroep die onder bewind staat.

De financiële positie van de werkende minima zal (zo mogelijk) verbeterd worden door middel van een plan om de minimaregelingen beter aan te sluiten op hun behoefte. Dit is eveneens een uitwerking van de kerntakendiscussie Programma 2, "Samen leven in Ermelo", Participatie: Wat zijn de mogelijkheden binnen het minimabeleid, met specifieke aandacht voor het voorkomen van een armoedeval.

Lokale inclusieagenda

De prioriteiten die genoemd staan op de Inclusieagenda Ermelo 2020 realiseren in samenwerking met de ketenpartners.

Voortzetten deelname VNG-koploppersprogramma

Door het realiseren van de prioriteiten van de Inclusieagenda Ermelo 2020 maken we de Ermelose samenleving toegankelijker voor mensen met een beperking. De kennis die we hiermee opdoen, delen we via het besloten VNG-forum van de koploper

Maatschappelijke Participatie - Veranderopgave Inburgering

Vanaf 1 juli 2021 zal de nieuwe Wet Inburgering ingaan. Gemeenten voeren regie op het inburgeringsproces vanaf aanmelding tot uitstroom uit een integratietraject. Voor Ermelo wordt de aanpak Statushouders (ontwikkeld in 2018, in samenhang van Meerinzicht met gemeenten EHZ) vervolgd en verbeterd en worden aanvullende processen ingeregeld. 2021 zal in het teken staan van een invoerings- en overgangsjaar. Er moet in beeld komen waar de uitvoering van de nieuwe Wetgeving al werkt of nog op hapert, zodat daar aanvullende inzet of maatregelen op genomen kunnen worden.

Subsidiebeleid

In de Uitwerking Kerntakendiscussie Programma 2 "Samen Leven in Ermelo", Ontplooiing en ontwikkeling staat vermeld dat we onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor geldstromen van elders.

Dagelijks komt bij de subsidiecoördinator een lijst binnen met opgestelde subsidieregelingen. Deze lijst wordt gecheckt op mogelijkheden binnen gemeente Ermelo. Kansen worden doorgegeven aan de beleidsmedewerkers en hulp wordt geboden bij het aanvragen van subsidies bij andere (overheids)organen. Tijdens gesprekken met subsidieaanvragers van de gemeente worden andere financieringsstromen besproken zoals crowdfunding.

Sport en Bewegen

Onderwerp	Portefeuillehouder
Sport	dhr. A.L. Klappe
Bewegingsonderwijs	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Jeugd en kansen

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep. We doen dat door:

het opwaarderen van het bewegingsonderwijs, de specifieke vorm wordt in overleg door de scholen bepaald.

Meer schoolzwemmen is onderdeel van het keuzepakket;

het aanbieden van op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur. Plus steunmaatregelen gericht op het wegnemen van die belemmeringen tot meedoen (bijvoorbeeld armoede) in de weg staan verminderen;

het samen met jongeren organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd.

Bewegingsonderwijs

We gaan allerlei vormen van bewegingsonderwijs opwaarderen, de specifieke vorm wordt in overleg met de scholen bepaald. Schoolzwemmen is een nadrukkelijk onderdeel van het keuzepakket. Dit omdat werken aan een gezonde levensstijl letterlijk en figuurlijk zorgt voor een sterkere en energiekere samenleving, een preventieve werking heeft en zorgt voor sportieve binding tussen mensen.

Raadsperiode 2018-2022

In Ermelo maken sporten en bewegen onderdeel uit van een gezonde en actieve leefstijl. De maatschappelijke meerwaarde van sporten en bewegen is groot. Sport brengt plezier, activeert, brengt mensen bij elkaar, helpt talenten te ontwikkelen, leert omgaan met tegenslagen en biedt mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. Een opsomming waar sporten en bewegen een bijdrage aan kan leveren. De sportvisie en het tactisch plan sport hebben de titel "Heel Ermelo Beweegt". Binnen de hoofdthema's Gezonde Leefstijl, Iedereen doet mee, Ouderen in beweging en Buiten bewegen worden verbindingen met andere beleidsterreinen gelegd om samen

te werken aan het behalen van de maatschappelijke doelstellingen. Gezond opgroeien en gezond ouder worden draagt bij aan een Gezonde Leefstijl. We willen vanuit een integrale aanpak met de preventieve gezondheid de gezonde leefstijl verhogen, waarbij voor de jeugd de ambitie is om de sport- en beweegdeelname volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is gestegen en specifiek voor de ouderen de ambitie om middels preventie de fysieke en mentale fitheid op niveau te houden/brengen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.

Ermelo streeft naar een inclusieve samenleving, waarin ruimte is en kansen voor iedereen zijn om mee te kunnen doen. We willen een passend sport- en beweegaanbod voor kwetsbare inwoners van Ermelo voor jong en oud. De minder kapitaalkrachtige inwoners behoren ook tot deze doelgroep. Met de kracht van verbinding kunnen nieuwe, creatieve initiatieven tussen professionals, sportaanbieders en inwoners leiden naar duurzame verbindingen.

Ouderen in beweging richt zich specifiek op de doelgroep 50-plussers, omdat in Ermelo een hoge mate van vergrijzing aanwezig is. Vanuit de vraag en behoefte van de 50-plusser wordt gekeken naar een specifiek/aangepast sport- en beweegaanbod. Hierbij moet bewegen voor iedere 50-plusser ook mogelijk en bereikbaar, dus financieel en fysiek, zijn.

Bij Buiten Bewegen wordt natuurlijk gedacht aan het buiten spelen voor de jeugd. Bij de jeugd moet het weer de gewoonte worden om buiten in beweging te komen. In Ermelo beschikt iedere woonwijk voor een aantal speelaanleidingen en -mogelijkheden voor de verschillende leeftijdscategorieën. Ermelo heeft een prachtig buitengebied met veel recreatieve mogelijkheden. De gratis buitenruimte is optimaal te benutten voor sporten, bewegen en spelen. Juist de ongeorganiseerde gebruiker van de buitenruimte moet meer betrokken worden bij de ontwikkeling en de uitvoering van het sportbeleid.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Gezond en Energiek

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezonde gemeente met vitale inwoners

Doelen:

- Gezond opgroeien
- Gezondheid beschermen, bevorderen, bewaken
- Gezond en vitaal ouder worden

Subdoelen:

- Kinderen ontwikkelen zich optimaal
- Bieden een optimaal opgroei- en opvoedklimaat
- Passende zorg en ondersteuning waar nodig
- Jongeren op een gezond gewicht
- Goede sportvoorzieningen
- Passen sport- en beweegaanbod voor kwetsbare groepen
- Buiten bewegen
- Een gezonde leefomgeving
- Beschermen gezondheid van inwoners
- Gezond leefstijl
- Ouderen in beweging

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Kinderopvang toezicht
- Het aanbieden op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur
- Peuterspeelzalen
- Uitvoeren preventieve jeugdhulp
- Aanbieden jeugdhulp
- Interventies gezonde leefstijl
- Samenwerking preventief en vrijwillig kader
- Samenwerking met huisartsen
- Samenwerking bevorderen informele inzet algemene voorzieningen en zorg
- Facilliteren van onafhankelijke cliënt ondersteuning
- Facilliteren Dagbesteding
- Bieden van beschermd wonen en opvang
- Implementaie visie beschermd wonen
- Aanpak personen met verward gedrag
- Optimaliseren verbindings sociaal en medisch domein voor kind, jongeren en ouders/verzorgers
- Opwaarderen van bewegingsonderwijs
- Schoolzwemmen
- Gymnastiekonderwijs
- Exploiteren sportaccommodaties
- Ontwikkelen Caluna
- Ontwikkelen sportpark de Zanderij
- Vervanging diverse toplagen natuur- en kunstgrasvelden
- Open clubs
- Bewegingprogramma voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt
- Organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd
- Sterke inzet op preventie
- Inzet op behoud van kwaliteitsborging

- Inzetten op kostenbeheersing
- Uitvoeren rijks vaccinatieprogramma
- Uitwerken gezondheidsnota in een jaarlijkse uitvoeringsagenda
- Een beweegvriendelijke omgeving of sportieve buitenruimte
- Ouderen in beweging door 12 weeks programma via buurtsportcoaches
- Uitwerken en uitvoeren beleidskader verbinden, versterken mantelzorg
- Integraal functionerend netwerk voor thuiswonende inwoners en mantelzorgers

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Gezond en Energiek

Visie: Faciliterend, maar terugtredend waar het om de eigen verantwoordelijkheid van inwoners gaat.

Nadere uitwerking:

- Welke mogelijkheden liggen er in het accommodatie beleid voor sport en leefstijl, bijvoorbeeld door versobering, gebruiker betaald, clustering en samenwerking met buurgemeenten, waarbij het besluit over Calluna niet opnieuw ter sprake gesteld wordt;
- Op welke wijze kunnen de buurtcoaches afgebouwd worden?

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Sportbedrijf InterActie

Vanaf 2019 is sportbedrijf InterActie opgericht. InterActie is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de exploitatie van sportaccommodaties. Tevens draagt InterActie zorg voor de uitvoer van het sportbeleid van de gemeente Ermelo. De buurtsportcoaches werken bij het sportbedrijf en leveren bijdragen aan verscheidene activiteiten die binnen het gemeentelijk sport- en gezondheidsbeleid, zoals Heel Ermelo Beweegt en Jongeren Op Gezond Gewicht, passen.

Gezonde leefstijl

De verbinding van de buurtsportcoaches van Heel Ermelo Beweegt en de JOGG-regisseurs wordt sterker door een nauwere samenwerking op beleidsniveau en in de uitvoering. Beiden werken samen binnen de ketenaanpak "kinderen met overgewicht". De Gezonde Leefstijl is terug te vinden in een aantal interventies die ieder op zijn manier bijdragen. Voor de doelgroep 0 - 12 jarigen zijn dat de Gezonde Kinderopvang, het Gezonde schoolplein, de Gezonde school, de versterking van het bewegingsonderwijs door inzet van vakleerkrachten en het uitbreiding van het bewegingsonderwijs met een toegevoegde natte gymles voor de groepen 5 en 6. De Gezonde leefstijl bij adolescenten richt zich op een bewustwording bij de middelbare scholier van de effecten van ongezonde gewoonten, eetgedrag en middelengebruik, en gezonde gewoonten, eet-, sport- en beweeggedrag. Minder kapitaalkrachtige ouders kunnen gebruik maken van het jeugdsportfonds voor de sportdeelname van hun kind(eren) bij een sportvereniging/-aanbieder. Door de invoering van een Beweegpas voor inwoners vanaf 19 jaar met een minimum inkomen wordt deelname aan sport- en beweegactiviteiten mogelijk. Leefstijdsgroep specifieke sport- en beweegactiviteiten maken de sportverenigingen senior-proof en nodigt deze doelgroep uit tot sporten en bewegen. Daarbij hoort het omvormen van sportparken naar een Vitaal Sportpark met open clubs op de Zanderij. Op een Vitaal Sportpark wordt ook aandacht besteed aan een gezonde leefstijl en wordt een vereniging aangemoedigd om gezonde alternatieven in de kantine aan te bieden. Waar in de gezonde leefstijl voor de scholier de Gezonde school een middel is om de bewustwording van de gezonde leefstijl te verhogen is dat voor het bedrijfsleven de Gezonde bedrijfskantine. De gemeente legt de verbinding bij de bedrijven.

Iedereen doet mee

De inclusieve samenleving staat hoog in het vaandel. Een beweegprogramma voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, genaamd 'Van bank naar baan' geeft hier invulling aan. Bij de ontwikkeling van ons Vitaal Sportpark, met open clubs, wordt aandacht besteed aan het aanmoedigen van maatschappelijke initiatieven voor activiteiten. Hiermee vergroten we de participatie van inwoners. We bieden een mogelijkheid voor vervoer van en naar sportaccommodaties voor inwoners van instellingen of gezinshuizen. De beweegpas verlaagt de financiële drempel voor 19-plussers om te gaan bewegen. Voor de doelgroep inwoners met een geestelijke en/of fysieke beperking wordt een passend en breed toegankelijk sport- en beweegaanbod opgezet. Vanuit het Beweegloket van Heel Ermelo Beweegt wordt het specifieke sport- en beweegaanbod centraal ontsloten en is vraaggericht vormgegeven en geïmplementeerd in de samenleving.

Ouderen in beweging

Het aantal ouderen in de samenleving groeit erg sterk. Het langer zelfstandig wonen van deze doelgroep wordt gestimuleerd. Eén van de aspecten om meer te bewegen en sporten is dat de sociale contacten worden vergroot en de vereenzaming en het sociaal isolement wordt tegen gegaan. Als kennismakingstraject wordt door het team van buurtsportcoaches een fittest aangeboden en vervolgd door een 12 weeks- beweegprogramma. Het beweegaanbod voor ouderen speelt zich meer af in het bewegen in de openbare ruimte en heeft vaker een preventieve achtergrond. Het langer zelfstandig kunnen blijven wonen is het effect net als minder gebruik maken van de gezondheidszorg.

Buiten bewegen

Binnen en buiten de bebouwde kom zijn er veel mogelijkheden om te bewegen. Vele paden voor het wandelen, hardlopen, fietsen en hippisch gebruik. Een intensivering van de samenwerking op de beleidsterreinen Sport, Groen, Verkeer en Toerisme en Recreatie zorgen voor buitenruimtes die uitnodigen om te bewegen. Een beweegvriendelijke omgeving of de sportieve buitenruimte. In de verbinding met maatschappelijke organisaties wordt het gebruik van de bestaande padenstructuur en het opzetten van nieuwe, ontbrekende paden(structuur)

gestimuleerd. Bij de ontwikkeling van het Vitaal Sportpark op de Zanderij wordt aandacht besteed aan de ruimtelijke invulling van- en het stimuleren van beweging in de buitenruimte.

Vervangingsinvesteringen sportaccommodaties

Op de drie buitensportaccommodaties van DVS'33, EFC'58 en FC Horst zijn natuurgras- en kunstgrasvoetbalvelden aanwezig. De toplaag van kunstgrasvelden bij DVS'33 en EFC'58 zijn aan vervanging toe in 2020. De onderhoudswerkzaamheden zullen gecoördineerd worden door sportbedrijf InterActie.

Nieuw Sportcentrum Ermelo

Onderwerp	Portefeuillehouder
Calluna / De Zanderij	dhr. L.A. van der Velden

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Nieuw Sportcentrum Ermelo

We kiezen voor een zwemvoorziening gericht op doelgroep zwemmen en de mogelijkheid tot recreatie. Het belang van zwemlessen en gezond bewegen voor zowel kinderen als ouderen staat voorop. De huidige plannen worden omgebogen: het recreatieve deel zal niet de boventoon voeren en er worden geen speelse voorzieningen aangebracht. Dit omdat de financiële onderbouwing te onzeker is en de geraamde exploitatiekosten een te groot beslag leggen op de gemeentebegroting die de komende tijd steeds meer onder druk komt te staan.

Ontwikkeling nieuw sportcentrum Ermelo op De Zanderij.

De komst van een nieuw sportcentrum Ermelo is een belangrijke kans voor een open sportpark met een functie voor de wijk West.

Het ontwikkelen van Sportpark de Zanderij tot een Vitaal Sportpark draagt bij aan het verbeteren van sport in de openbare ruimte en aan het versterken van wijk west en de Zanderij als sportpark.

Maatschappelijke partners als sportverenigingen, onderwijs, wijkvereniging west en welzijn Ermelo worden betrokken bij de ontwikkelingen.

Tevens kan deze ontwikkeling aanleiding zijn tot het realiseren van 'open sportclubs' door de verenigingen die op de Zanderij gevestigd zijn.

Raadperiode 2018-2022

- Nieuw sportcentrum Ermelo is in het tweede kwartaal van 2021 gerealiseerd. Alle inspanning zijn erop gericht dat de realisatie binnen begroting blijft en de duurzaamheid ambitie is ingevuld.
- Sportbedrijf Ermelo is per 1 januari 2019 opgericht in in het jaar 2020 volledig geïmplementeerd en functioneert volgens de uitgangspunten en de begroting van het bedrijfsplan BES.
- Sportpark de Zanderij is ontwikkeld tot een Vitaal Sportpark. Dit betekent dat de Zanderij een meer open en toegankelijker karakter heeft gekregen. Spelen en individueel sporten wordt gefaciliteerd. Maatschappelijke partners geven mede inhoud aan het gebruik van de Zanderij. Deze ontwikkelingen van het gebied lopen gelijk op met het ontwikkelen van het nieuwe sportcentrum Ermelo.

Met de realisatie van het Vitaal Sportpark de Zanderij is de functie van Wijk West versterkt.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Nieuw Sportcentrum Ermelo

Na besluitvorming voor het nieuwe Sportcentrum Ermelo in oktober 2018 zijn de plannen verder uitgewerkt richting aanbesteding van de realisatie van het Nieuwe Sportcentrum. Als vorm van aanbesteding is gekozen voor het samenstellen van een ontwerp- en een bouwteam. Start van de bouw is voorzien in het 2e kwartaal van 2021, waarna opening in het 3e kwartaal 2022 is gepland. Een en ander is ook afhankelijk van de RO-procedures/onderzoeken/bestemmingsplan en de discussie rond de PAS-regeling.

Na de afronding van de bouw van het nieuwe sportcentrum, zullen Calluna en de Balverszaal worden gesloopt. De grond is dan beschikbaar voor verdere ontwikkeling.

Sportpark De Zanderij

In het kader van de ontwikkeling van sportpark de Zanderij is in 2019 een subsidieverzoek gedaan voor een bedrag van maximaal € 100.000,00 bij de provincie Gelderland voor het realiseren van een 'vitaal sportpark' op de locatie de Zanderij. De cofinanciering bestaat uit al gemaakte en al geraamde kosten voor het realiseren van het nieuwe sportcentrum op de Zanderij. De subsidie is goedgekeurd in 2019 en het project wordt momenteel uitgevoerd.

Met de beoogde deelnemende maatschappelijke partners wordt een intentie-overeenkomst gesloten voor planvorming en realisatie van het vitaal sportpark.

Dit traject wordt begeleid door Bureau Sport & Ruimte, samen met een ambtelijk projectleider. De kosten

hiervoor worden gedekt uit de provinciale subsidie.

De doorontwikkeling van sportpark de Zanderij naar vitaal sportpark is nu ingezet en houdt gelijke tred met de realisatie van het nieuwe sportcentrum.

Het Sportbedrijf van Ermelo (InterActie) is opgericht per 1 januari 2019. Er is in het ontwerp van het sportbedrijf ruimte om beheer en exploitatie van de cultuuraccommodatie om hierbij aan te kunnen sluiten. In 2019 is zowel de buitensport (voorheen SSE), sportcentrum Calluna en sportzaal wethouder Balversaal opgenomen in InterActie. De voorgenomen invlechting van Sportcentrum Triade zal in 2020 worden geëffectueerd. Korfbalvereniging Dindoa heeft eind 2019 het besluit genomen om op eigen kracht het beheer en exploitatie van de sporthal te blijven doen. In 2020 zal het beheer en exploitatie van De Dialoog, met een overgang van het personeel per 1 juli 2020, worden gerealiseerd.

Accommodatiebeleid

Onderwerp	Portefeuillehouder
Accommodatiebeleid	dhr. W. Vogelsang
BES Sport	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

Onderwijshuisvesting

Vanaf 2018 wordt op structurele basis bestuurlijk overleg gevoerd met het gehele onderwijsveld in het OOGO. Er wordt in in samenspraak met de schoolbesturen een beleidskader opgesteld. Hierin wordt een de gezamenlijke visie op onderwijshuisvesting geformuleerd, alsmede de eerste aanzet voor een integraal huisvestingsplan (IHP). In een IHP worden afspraken gemaakt over huisvesting van onderwijs en kinderopvang, verduurzaming van onderwijsgebouwen en eventuele renovatie of vervanging. De gemeente is verantwoordelijk voor adequate onderwijshuisvesting. Ter uitvoering van deze wettelijke taak gelden specifiek voor onderwijshuisvesting nog de volgende doelstellingen:

- De gemeente streeft naar een goed voorzieningen niveau;
- De gemeente streeft naar een gevarieerd onderwijsaanbod in / nabij elke wijk, aansluitend bij de behoefte;
- Er wordt geanticipeerd op leerling-groei en leerling-krimp;
- Er wordt ingezet op efficiënte inzet van onderwijsgebouwen en nabijgelegen voorzieningen;
- Bij nieuwbouw is duurzaamheid van belang, er wordt uitgegaan van kwalitatief goede gebouwen, waarbij de gemeente het wettelijk verplichte deel bekostigt en het effect van marktwerking leidt tot meer- of minderkosten;
- Met de jaarlijkse lokalenverdeling is transparantie over de inzet van gebouwen en de verhuur van gebouwen.

BES Sport (Beheer en Exploitatie Sportaccommodatie Ermelo)

Door het oprichten van een Sportbedrijf worden de gemeentelijke sportaccommodaties en activiteiten verzelfstandigd en samengevoegd met drie stichtingen die ook sportvoorzieningen beheren en exploiteren in Ermelo (SSE, Triade en Dindoa)

Hiermee ontstaat een organisatie in Ermelo die zich primair richt op beheer en exploitatie van sport accommodaties en op de uitvoering van het sportbeleid.

Op deze wijze ontstaat voor de inwoners van Ermelo, Sportverenigingen en gebruikers van zwem- en sportfaciliteiten één aanspreekpunt voor sport en bewegen in Ermelo.

Tevens wordt hiermee een uitvoeringstaak van de gemeentelijke organisatie op afstand gezet, wat past in de huidige strategie van de gemeente Ermelo.

Na besluitvorming over het verzelfstandigde (sportbedrijf) BES zal in 2019 de fase van beheer en exploitatie starten.

In de begroting is voor deze opstartfase een extra budget meegenomen.

In het bedrijfsplan waarover in oktober besluitvorming plaatsvindt zal een meerjarenbegroting voor het sportbedrijf worden opgenomen, welke eind 2018 zal worden vertaald naar consequenties voor de gemeentebegroting.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Onderwijshuisvesting

- Het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) vindt op structurele basis plaats;
- Er wordt uitvoering gegeven aan het IHP dat in samenspraak met het onderwijsveld is opgesteld en waarin wordt ingegaan op krimp en groei, waarin huisvesting plannen voor scholen integraal worden

bekeken en worden afgestemd op de nabije toekomst. Ook de resultaten van het duurzaamheidsonderzoek worden daarin meegenomen;

- Er is duidelijkheid over de dislocatie van De Klokbeker en de onderwijsbehoefte aan het Pretoriusplein, in samenhang met het IHP;
- In 2020 vindt het voorbereidingstraject plaats voor de nieuwbouw van de Rietschans en Driekansen en vinden in 2020 en 2021 de werkzaamheden voor nieuwbouw van beide scholen plaats;
- Jaarlijks worden de onderwijshuisvestingsaanvragen behandeld zoals vastgelegd in de verordening;
- Jaarlijks is er een lokalenverdeling die transparant maakt hoe onderwijsmeters worden ingezet en wordt toestemming voor verhuur in onderwijsgebouwen verleend.

BES Sport

Eind 2018 is opdracht verstrekt voor beheer en exploitatie van de sportvoorzieningen (inclusief onderhoud) en sportstimulering. Met ingang van 01-01-2019 functioneert het sportbedrijf InterActie. Per 1 april 2019 is het gemeentelijke personeel overgegaan naar InterActie

In 2012 heeft de raad van gemeente Ermelo de rapportage Accommodatiebeleid Ermelo, Synergie in vastgoed! vastgesteld voor het verder professionaliseren van de vastgoedorganisatie. Als gevolg van onder meer onderbezetting van de afdeling Vastgoed en Grondzaken zijn de gestelde doelen niet gehaald. Dit leidt tot (financiële) risico's en bedreigingen voor de gemeente in het beheer en de exploitatie van het vastgoed. Gemeente Ermelo vindt dit een ongewenste ontwikkeling en heeft in 2019 het document uit 2012 geactualiseerd en verder uitgewerkt als "Strategisch beleidskader gemeentelijke vastgoedportefeuille". Dit document is inmiddels aan de raad worden aangeboden. Er wordt actief personeel geworven en aangenomen zodat voldoende capaciteit aanwezig is om waar nodig met externe ondersteuning het beleidskader structureel in de organisatie te kunnen implementeren. Naar verwachting zal de bezetting van het onderdeel vastgoed begin 2020 op sterkte zijn.

In de maart - mei 2020 wordt als vervolg op de kerntakendiscussie een verkennend onderzoek verricht met de volgende doelen en resultaten:

- Beheer- en onderhoudsbijdragen van vergelijkbare lokale overheden aan sportaccommodaties en -velden en maatschappelijke accommodaties met een eerste oordeel over de positie van Ermelo hierin.
- De bijdrage van de gemeente Ermelo aan beheer en onderhoud van private accommodaties vergeleken met het onderhoud van de eigen accommodaties en vergeleken met regiogemeenten.
- Efficiencyvoordelen bij mogelijkheden van clustering van gebruik van voorzieningen en samenwerking met buurgemeenten.

Het resultaat betreft een onderbouwing van de bestaande keuzes en afwegingskader voor nieuwe accommodatievraagstukken.

De Dialoog

Onderwerp	Portefeuillehouder
De Dialoog	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De Dialoog kent als kerngebruikers Welzijn Ermelo, Vuvera (Volksuniversiteit), de bibliotheek, theater De Dialoog en Cultuurkust. Wij kijken er naar vanuit een drieluik:

als een open en toegankelijk gebouw waarin ruimtes gedeeld kunnen worden. Bij de planontwikkeling zien we kansen voor gedeeltelijke nieuwbouw en een combinatie met woningbouw. Dit als visueel aantrekkelijke rand voor het Raadhuisplein;

als een gevarieerd programma voor ontmoeting, leren, ontspanning en ontwikkeling;

als een samenwerkingspodium voor Ermelose organisaties en instellingen en inwoners die elkaar versterken.

Dit levert schaalvoordelen op, zoals winst in beheerpersoneel en flexibiliteit in programmeren. De

samenwerking met verschillende organisaties leidt tot een meerwaarde voor de individuele organisatie.

belangrijker nog: samenwerking levert een meerwaarde voor de bezoekers en de gehele gemeenschap. De

vitaliteit van deze dragers van cultuur en welzijn zijn van belang voor de eigenheid van Ermelo. We streven

naar balans tussen de maatschappelijke functie en het ondernemerschap dat nodig is om de exploitaties op

peil te houden of te brengen. De gemeente heeft een rol als co-financier voor instellingen en programma's. De

investering in het gebouw zal gericht zijn op slimme functionaliteit, mogelijk ook door intensivering van

ruimtegebrek in het aangrenzende gemeentehuis zodat met minimale kostprijs een maximale maatschappelijke opbrengst wordt gegenereerd.

Raadsperiode 2018-2022

De Dialoog wordt verticaal en duurzaam uitgebreid en de panden Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 worden op termijn gesloopt. De kern-gebruikers worden gezamenlijk gevestigd in de verbouwde Dialoog.

Op deze wijze verwachten we meer synergie tussen de kerngebruikers en het gemeentehuis te kunnen

bewerkstelligen. De ruimte die vrij komt door sloop van Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 kan op termijn

ingezet worden voor andere functies, waaronder woningbouw. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze

beheer en exploitatie van de Dialoog in de toekomst het beste kan plaatsvinden.
De verbouwde Dialoog op basis van verticaal duurzaam kan waarschijnlijk in 2022 in gebruik worden genomen.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Naar aanleiding van de in 2018 verrichte scenario studie De Dialoog heeft het college gekozen voor Scenario 4. In dit scenario worden de panden Pinel, Plaza, Stationsstraat 118 en zalen 1 tot en met 5 van De Dialoog opgeheven. De rest van het huidige gebouw blijft behouden en wordt opgeknapt en verduurzaamd. Bovenop deze bestaande bouw wordt een verdieping gerealiseerd die in directe verbinding staat met het – bij de verbouw van het gemeentehuis te realiseren – vergaderplein van het gemeentehuis. Door de directe verbinding met het gemeentehuis kunnen de vergaderruimten van het gemeentehuis ook ingezet worden voor activiteiten in De Dialoog.

In de periode april-september 2019 is het functionele en ruimtelijk programma van eisen geactualiseerd en zijn de stakeholders/gebruikers intensief betrokken bij het project. Er zijn 3 varianten als uitwerking van Scenario 4 opgesteld met een volumestudie en een stichtingskostenraming. Er is in september 2019 door het college een keuze gemaakt voor de compacte en transparante variant, waarbij de raadszaal naar de 1e verdieping wordt verplaatst in aansluiting op het vergaderplein. Het projectmanagement voor de verduurzaming/renovatie wordt in april 2020 aanbesteed. Er is een keuze gemaakt voor beheer en exploitatie van De Nieuwe Dialoog door Sport- en Cultuurbedrijf InterActie. Na selectie van de architect en het voorlopig ontwerp voor de zomer van 2020, kan volgens de huidige planning na de zomer het definitief ontwerp en het bouwteam worden geformeerd. Mede afhankelijk van de ontwikkelingen rond de Corona-crisis en de effecten op de planvorming en bouw, is de planning dat aansluitend op de verbouwing/verduurzaming van het gemeentehuis in oktober-november 2020 kan worden gestart met de verduurzaming en nieuwbouw van De Nieuwe Dialoog.

De start van de bouw dient plaats te vinden direct volgend op de verbouwing/verduurzaming van het gemeentehuis. Dit is voorzien in oktober/november 2020. In de begroting is een bedrag van € 7.2 miljoen opgenomen voor De Dialoog. Naast dit bedrag is er een bedrag van € 851.000 beschikbaar voor verduurzaming van de raadszaal en trouwzaal (HvGb), welke onderdeel fysiek deel uitmaakt van de Nieuwe Dialoog.

De herontwikkeling van vrijkomende locaties Pinel, Plaza en Stationsstraat 118 wordt, zoals reeds eerder is besloten door de Raad, ondergebracht in een separaat project.

Educatie

Onderwerp	Portefeuillehouder
Onderwijs	dhr.dr. J.A. de Haan
Kunst en Cultuur	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Jeugd en kansen

We gaan de deelname van de Ermelose jeugd aan het maatschappelijke leven vergroten en daarmee ook het startkapitaal van deze groep. We doen dat door:
het opwaarderen van het bewegingsonderwijs. de specifieke vorm wordt in overleg door de scholen bepaald.
Meer schoolzwemmen is onderdeel van het keuzepakket;
het aanbieden van op kinderen gerichte sport, spel, educatie en cultuur. Plus steunmaatregelen gericht op het wegnemen van die belemmeringen tot meedoen (bijvoorbeeld armoede) in de weg staan verminderen;
het samen met jongeren organiseren van een variatie aan voorzieningen voor jongere en oudere jeugd.

Raadsperiode 2018-2022

Onderwijs

We willen een divers onderwijsaanbod van voldoende kwaliteit, zodat kinderen, jongeren en volwassenen voldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Het onderwijs (schoolbesturen en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs) is primair verantwoordelijk voor het bieden van goed en kwalitatief onderwijs en om kinderen een passende onderwijsplek te bieden.

Gemeenten hebben een taak op het gebied van:

- onderwijshuisvesting (zie speerpunt accommodatiebeleid)
- onderwijskansenbeleid (voorheen onderwijsachterstanden) voor 0-12 jarigen
- toezicht op voldoende openbaar onderwijs
- leerplicht
- voorkomen thuiszitters en voortijdig schoolverlaten
- aansluiting van jeugdhulp op onderwijs, door het ontwikkelen van integrale arrangementen

- aanpak laaggeletterdheid
- bevorderen integratie van statushouders Integratie statushouders is participatiebudget. Wordt in deze begroting ondergebracht onder inclusieve samenleving.

Kunst en Cultuur

Drie maatschappelijke effecten staan centraal:

- Educatie: cultuur in het onderwijs en deelname aan kunst en cultuur door kinderen en jongeren
- Zorg: stimuleren van de ontplooiing van specifieke doelgroepen
- Economie: vergroten van de aantrekkelijkheid van Ermelo voor bewoners en bezoekers

We beslaan het culturele aanbod aan de hand van zes pijlers: media en letteren; cultureel erfgoed; beeldende kunst en bouwkunst; amateurkunst en kunsteducatie; podiumkunsten en film; evenementen en festivals. In het proces naar een nieuwe Cultuurnota in 2021 zal worden gekeken of dit nog steeds de te bereiken maatschappelijke effecten zijn, of dat deze geactualiseerd dienen te worden. Over de manier waarop wij de effecten willen bereiken zullen wij in gesprek gaan met de culturele partners.

Aanpak Laaggeletterdheid

In de aanpak laaggeletterdheid wordt via het Taalhuis (netwerksamenwerking van formele taalaanbieders, Welzijnsorganisaties Harderwijk, Ermelo, Putten en Nunspeet en de gemeenten Harderwijk, Ermelo, Putten en Nunspeet) een regionale bijdrage geleverd aan het programma Tel mee met Taal. Dit programma richt zich door middel van een netwerksamenwerking met alle lokale en regionaal betrokken partners op het bestrijden van laaggeletterdheid en het voorkomen hiervan en loopt tot eind 2019. In de looptijd van het actieprogramma wordt de netwerkstructuur verstevigd, worden nieuwe taalvrijwilligers getraind die ingezet worden als taalmaatje, taalcoach of begeleider van laaggeletterden en wordt ingezet op een regionale bijdrage op de landelijke hoofddoelstelling om 45.000 nieuwe deelnemers aan een taaltraject te laten starten.

De bestrijding van laaggeletterdheid is inmiddels als landelijk thema "Mensen die zich met het Nederlands niet goed kunnen redden" opgenomen in de opgave Merkbaar beter in het sociaal domein van het landelijk interbestuurlijk programma en wordt op deze basis voortgezet omdat de landelijke evaluatie zeer gunstige resultaten heeft laten zien.

Hoofdpijnen Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Ontplooiing en ontwikkeling

Beoogd maatschappelijk effect: Een gemeente met een divers aanbod waarin elke inwoner zich kan ontplooiën

Doelen:

- Inwoners kunnen zich ontwikkelen door onderwijs
- Inwoners en bezoekers kunnen zich verrijken door een rijk cultureel aanbod

Subdoelen:

- Voorkomen van onderwijsachterstanden
- Toezien toegang en gebruik van onderwijs
- Zorgen voor passende onderwijshuisvesting
- Bestrijden en voorkomen van laaggeletterdheid
- Cultuur in het onderwijs
- Deelname van kinderen en jeugd aan cultuur
- Laagdrempelig en passend aanbod
- Aantrekkelijk voor inwoners, bezoekers en stakeholders

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Peuterspeelzalen
- Vroegen voorschoolse educatie
- Aanpak voortijdig schoolverlaten
- Handhaven leerplicht
- Leerlingenvervoer
- Onderwijskansen beleid
- Aansluiting jeugdhulp op onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Educatie-trajecten laaggeletterdheid aanbieden voor volwassenen
- Informele educatie-trajecten subsidiëren aan Bibliotheek NW Veluwe
- Basisvoorzieningen handhaven
- Uitvoering cultuurnota
- Monitoren prestatieafspraken Bibliotheek NW Veluwe
- Evalueren Cultuurnota 2016-2020
- Toekennen van subsidies om te zorgen voor passend en laagdrempelig toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen
- Facilliteren en regisseren van cultureel initiatief
- Onderhouden van relaties met culturele organisaties
- Vergroting en beleving van het cultureel erfgoed
- In stand houden basis infrastructuur

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Ontplooiing en ontwikkeling

Visie: Faciliterende overheid in de wettelijke taken, zonder de niet-wettelijke taken bij voorbaat uit te sluiten.

Nadere uitwerking:

- Te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een eigen bijdrage (bijvoorbeeld van scholen) voor het gebruik van diensten op het gebied van kunst en cultuur;
- Te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor geldstromen van elders, bijvoorbeeld vanuit de provincie of alternatieve financieringen zoals sponsoring en de inzet van particuliere initiatieven;
- Te onderzoeken welke mogelijkheden er liggen in het beter afstemmen van het gebruik van accommodaties door onderlinge clustering en samenwerking, ook met buurgemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Onderwijs

Het onderwijs (schoolbesturen en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs) is primair verantwoordelijk voor het bieden van goed en kwalitatief onderwijs en om kinderen een passende onderwijsplek te bieden.

Gemeenten hebben een taak op het gebied van:

- onderwijshuisvesting (nieuwbouw)
- onderwijskansenbeleid (voorheen onderwijsachterstanden) voor 0-12 jarigen
- toezicht op voldoende openbaar onderwijs
- leerplicht
- leerlingenvervoer
- voorkomen thuiszitters en voortijdig schoolverlaten
- aansluiting van jeugdhulp op onderwijs, door het ontwikkelen van integrale arrangementen
- aanpak laaggeletterdheid
- bevorderen integratie van statushouders -> bevorderen van integratie van statushouders is ondergebracht bij inclusieve samenleving, betreft participatiebudget.

In overleg met samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en de schoolbesturen werken we aan voorzieningen zo nabij en passend als mogelijk. Waar kinderen, vanwege een beperking of stoornis, niet zelfstandig en nabij naar school kunnen wordt leerlingenvervoer ingezet.

We zetten in op een versterking van het onderwijsaanbod en de gemeentelijke taken en willen samenwerking en integrale arrangementen bevorderen. We werken aan thuisnabij en passend onderwijs, en een onderwijskansenbeleid voor 0-12 jarigen. We werken aan een integrale aanpak voor kwetsbare jongeren.

Aanpak Laaggeletterdheid

Het regioplan Laaggeletterdheid 2020-2024 richt zich op het bestrijden van laaggeletterdheid en het voorkomen hiervan, in samenwerking met alle lokaal en regionaal betrokken partners.

Op basis van dit plan zijn de formele taaltrajecten (met een diploma) aanbesteed en gegund aan Top Taal. De non formele trajecten (niet gericht op een diploma) zijn via subsidie door centrumgemeente Apeldoorn verstrekt aan de Taalhuizen. Bibliotheek Noord West Veluwe is de penvoerder van het Taalhuis in onze regio.

Kunst en cultuur

In 2021 zullen wij de uitvoering van de acties uit de Cultuurnota 2016 - 2020 evalueren. Dat doen wij met de culturele partners. Om ook in de komende jaren zichtbaar te kunnen werken aan cultuur in Ermelo willen we Cultuurnota een vervolg geven om ook vanaf 2021 zoveel mogelijk culturele activiteiten te ontplooiën en stimuleren. Dat zal in ieder geval zijn:

- versterken van de huidige activiteiten en nieuwe initiatieven faciliteren als dit mogelijk is en past bij het bestaande aanbod
- Samen met de negen regio gemeenten en in samenspraak met de Provincie een vervolg geven aan het Cultuur- en Erfgoedpact. Zodat we samen met de culturele partners de kansen die er zijn benutten om kunst en cultuur in Ermelo, en op de Veluwe, nog meer op de kaart zetten
- Faciliteert van het cultuur platform waarin allerlei culturele organisaties ontwikkelingen en initiatieven bespreken. De samenwerking binnen de cultuur sector krijgt steeds meer vorm. Zoals laagdrempelige culturele activiteiten en evenementen en de verbinding daartussen.
- beleving en de aantrekkelijk van de cultuurhistorie en het bewustzijn daarover verbeteren, hierbij onder andere aansluiting zoeken met Veluwe op 1

Programma Samen Wonen in Ermelo

Duurzaamheid

Onderwerp	Portefeuillehouder
Water	dhr. L.A. van der Velden
Duurzaamheid en milieu	dhr. L.A. van der Velden
Afvalbeleid	dhr. L.A. van der Velden

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Duurzaamheid

Ermelo zet de energietransitie versneld door. Ermelo is in 2030 energieneutraal en in 2035 klimaatneutraal. We weten nu al dat dit een ingrijpende opgave is met grote consequenties voor beleid en investeringen en ook enorm zal steunen op initiatieven uit de samenleving.

De gemeente zal er alles aan doen deze initiatieven te ondersteunen en de financierbaarheid mogelijk te maken. In deze bestuursperiode wordt daarvoor de eerste aanzet gegeven.

De doelen voor de periode 2018-2022 zijn gericht op:

- energiebesparing per huishouden en bij bedrijven, organisaties en instellingen;
- CO2 reductie;
- meer eigen energieopwekking ten behoeve van Ermelo in samenwerking met de regio;
- afbouw gasaansluitingen en 100% gasloos bij alle nieuwbouw;
- klimaatadaptief ontwerpen, bouwen en beheren.

Raadsperiode 2018-2022

We blijven werken aan de duurzaamheidsdoelstellingen om in 2030 een energieneutrale en in 2035 een klimaatneutrale gemeente te zijn. Op kortere termijn is de doelstelling 10% energie te besparen en 10% meer duurzame energie op te wekken in 2020. Hiervoor werken we binnen het programma duurzaamheid aan zeven speerpunten:

- inwonersparticipatie,
- bedrijven/maatschappelijke organisaties,
- de gemeente als voorbeeld,
- communicatie staat centraal,
- meten & monitoren,
- grootschalige duurzame opwek en
- duurzame mobiliteit.

Naar aanleiding van de tussenevaluatie die begin 2018 is afgerond, is meer focus aangebracht in het programma door vier topprioriteiten te benoemen: warmtetransitie, verduurzaming bedrijven, grootschalige opwek en communicatie.

Op deze vier fronten wordt de resterende periode van het huidige programma duurzaamheid (t/m 2020) extra ingezet om flinke stappen te zetten richting de energiedoelstelling.

Klimaatadaptatie

Met het tekenen van het regionaal manifest ruimtelijke adaptatie heeft de gemeente Ermelo zich gecommitteerd om in 2020 'klimaatbewust te handelen' en in 2050 'klimaatrobuust te zijn'.

Hoofdpijnnotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Duurzaamheid

Beoogd maatschappelijk effect: Een leefbaar Ermelo, nu en voor de volgende generaties.

Doelen:

- In 2005 50% minder gebruik vervuilende energie en 50% meer duurzame energie door inwoners en bedrijven
- Ermelo is in 2030 een energieneutrale, en in 2035 een klimaatneutrale gemeente
- Gedragsverandering in gedachtegoed ten opzichten van plastic tijdperk

Subdoelen:

- In 2020 is er 10% energie bespaard en 10% meer duurzame energie opgewekt
- Verduurzaming bedrijfsleven
- Stimuleren warmtetransitie
- Stimuleren duurzaam vervoer
- Circulair bouwen
- Stimuleren duurzame inkoop
- Aantal kilo's restafval naar beneden
- Minder zwerfafval
- Bevorderen bewustzijn over duurzaamheid

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Energieopwekking i.s.m. de regio
- Stresstest klimaatadaptatie
- Aanjagen verduurzaming bedrijfsleven
- Sectorale aanpak detailhandel, horeca, zorg en vakantieparken
- Afbouw gasaansluitingen en 100% gasloos bij nieuwbouw
- Vaststellen wijkwarmteplan
- Uitvoeren warmtetransitieplan
- CO2 reductie
- Acties o.b.v. gemeentelijke mobiliteitsvisie 2018
- Integreren laadpalen in nieuwbouw

- Klimaatadaptief ontwerpen, bouwen en beheren
- Waterbeleid nader uitwerken
- Toepassen kaders duurzame inkoop
- Communicatiecampagnes top prioriteiten duurzaamheid
- Afvalbeleid
- Vervanging verzamelcontainers gft- en restafval
- Planologische medewerking op het gebied van grootschalige wind, zon en biomassa, actieve stimulering en opvahlen van initiatieven

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende overheid, die faciliterend, verbindend, ondersteunend én aanjager is. Binnen duurzaamheid komen alle rollen van de overheid naar voren, dit is afhankelijk van het thema. Er is geen reden om het huidige beleid te wijzigen. Continueer de inspanningen die nu al worden gedaan.

Nadere uitwerking: n.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Programma Duurzaamheid

Begin 2018 zijn de "topprioriteiten" binnen het programma Duurzaamheid benoemd, naar aanleiding van de tussenevaluatie:

1. Warmtetransitie (speerpunt inwonersparticipatie en bedrijven en MO).
2. Verduurzaming bedrijfsleven (speerpunt samenwerken maatschappelijke organisaties en bedrijven).
3. Grootschalige opwek duurzame energie.
4. Communicatie (voornamelijk ten dienste van bovenstaande drie prioriteiten).

Inspanningen binnen de vier belangrijkste speerpunten zijn onder andere:

- Opstellen van de Transitievisie Warmte (besluitvorming Q1 2020);
- uitvoering geven aan de eerste Wijk van de Toekomst (gasloos) volgens plan van aanpak behorend bij subsidieaanvraag provincie Gelderland;
- opstarten proces naar gasloos in andere wijk(en) zoals aangegeven in de Transitievisie Warmte;
- aanjagen van verduurzaming bij de grootste energieverbruikers in Ermelo, verduurzaming bedrijventerreinen;
- sectorale aanpak voor detailhandel, horeca, zorg en vakantieparken;
- planologische medewerking aan initiatieven op het gebied van grootschalige wind, zon en biomassa, actieve stimulering en ophalen van initiatieven;
- met de regio Noord-Veluwe opstellen van een Regionale Energie Strategie (vaststelling concept RES 1.0 in Q2 2020)
- communicatiecampagnes ter ondersteuning van de topprioriteiten, algemene communicatie om bewustwording te vergroten en inwoners/bedrijven/organisaties te stimuleren een bijdrage te leveren aan de gemeentelijke doelen.

Waterbeleid

De rioolwaterbergingsopgave wordt nader uitgewerkt qua locatie en benodigde middelen. Uit nader onderzoek is gebleken dat de oorspronkelijk gekozen locaties niet geschikt zijn. De verwachte kosten voor alternatieve locaties en borging van de in het BRP met de regio afgesproken hoeveelheid water zullen een extra investering van € 11,3 miljoen vragen.

Het onderzoeken naar goede en geschikte locaties voor de rioolwaterbergingsopgave was/is nodig omdat bij de beoogde locaties van De Driehoek en Kerkdennen sprake is van beperkingen met betrekking tot plaats (rijksarcheologisch monument (Kerkdennen), omvang (De Driehoek) en voorwaarden door derden (milieuvorwaarden), kruispunt spoorbaan (De Driehoek en Kerkdennen) en gasleiding (De Driehoek).

In 2020 wordt een nieuw ZAP opgesteld. De looptijd van het huidige ZAP (6 jaar) is t/m 2020.

Klimaatadaptatie

Er wordt gewerkt aan een 'stresstest' om toekomstige knelpunten op het gebied van wateroverlast, waterveiligheid, hittestress en droogte in beeld te krijgen. Daarnaast wordt in beeld gebracht welke inspanningen binnen het bestaand beleid en projecten al bijdraagt aan een klimaatadaptieve gemeente. Deze verkenning leidt tot een voorstel om het thema klimaatadaptatie beter in te bedden in de organisatie en waar nodig aanvullende projecten en inspanningen te benoemen om toe te werken naar een klimaatadaptieve gemeente. Hiermee voldoen we tevens aan de afspraken binnen het Regionaal Manifest Ruimtelijke Adaptatie, dat is ondertekend door de gemeenten, provincies en waterschap binnen de regio van het waterschap Vallei en Veluwe.

Afvalbeleid

1. Nader onderzoek en eventueel vervolg op de succesvolle pilot om groente- en fruitafval (= keukenafval) apart in te zamelen en te verwerken om zo geld, grondstoffen en milieu te sparen;
2. In samenwerking met de vereniging Oud papier Aktie Ermelo een betere scheiding en meer oud papier uit het restafval te halen.
3. Een regionale afvalcampagne om het scheiden van afval te bevorderen.
4. Het project Schoon Belonen voortzetten.
5. Aktie om afval van vuurwerk op te ruimen.

Het afvalbeleid maakt onderdeel uit van het programma Duurzaamheid 2016-2020, dat in juni 2016 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Omgevingswet

Onderwerp	Portefeuillehouder
Omgevingswet	dhr. A.L. Klappe
Gezondheidszorg	dhr. A.L. Klappe
Vergunningverlening WABO	dhr. W. Vogelsang

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

De Omgevingswet willen we ontwikkelen als een sturingsinstrument dat de Ermelose samenleving uitnodigt tot het (mee)maken en mee bepalen van plannen. Een 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij' houding past daar goed in. We willen uitnodigend en open in gesprek gaan met inwoners, ondernemers en organisaties.

Raadperiode 2018-2022

In 2019 en 2020 gaan we ons voorbereiden op de inwerking treding van de Omgevingswet op 1 januari 2021. In 2021 en 2022 geven we uitvoering aan de implementatie van de wet.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Omgevingswet

Op dit moment wordt op nationaal, regionaal en lokaal niveau hard gewerkt om de Omgevingswet in werking te kunnen laten treden. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving vereenvoudigen en samenvoegen. De Omgevingswet betekent een flinke verandering, zowel voor onze inwoners, de ambtelijke organisatie, maar ook voor college en raad. De Omgevingswet kent drie grote thema's waar de veranderingen gaan plaatsvinden: 1) het digitaal stelsel omgevingswet (DSO), 2) wet (beleid en instrumenten: omgevingsvisie, omgevingsplan, programma's en omgevingsvergunningen) en 3) anders werken (cultuur/gedrag en processen).

Wij gaan verder met het uitvoeren van alle deelprojecten die horen bij het implementatieplan van de Omgevingswet in Ermelo:

- 1) Digitaal stelsel: samen met Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht maken we de digitale systemen voor iedereen klaar en toegankelijk zodat alle informatie over de fysieke leefomgeving makkelijk te vinden en te gebruiken is voor evt. nodige vergunningen;
- 2) Wet: we stellen een Omgevingsvisie op en vast waarbij de maatschappij participeert, we brengen in beeld welke bestemmingsplannen straks in het omgevingsplan komen en maken vervolgens een omgevingsplan, we kijken of er programma's nodig zijn voor de gemeente Ermelo en we zorgen voor een goed en efficiënt werkproces voor omgevingsvergunningen;
- 3) Anders werken: we richten de werkprocessen in volgens de Omgevingswet en leiden de mensen op, zodat zij voldoende kennis en vaardigheden hebben om op een andere manier te werken. De nieuwe manier van werken gaat uit van samenwerking met alle betrokken partijen.

Met de komst van de Omgevingswet zal het proces van vergunningverlening ook veranderen. De WABO wordt opgenomen in de Omgevingswet waarmee er een nieuw toetsingskader komt voor de huidige vergunningverlening. Dit element nemen we mee bij het inrichten van de nieuwe werkprocessen

Wonen

Onderwerp	Portefeuillehouder
Woonvisie / Woningbouw	dhr. A.L. Klappe
Sociale huur	dhr. A.L. Klappe
Woonvariaties & tijdelijke huisvesting	dhr. A.L. Klappe
Wonen met zorg	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Wonen

Ermelo verhoogt de omvang en bouwtempo voor woningen. Variatie in vorm, prijs en het bedienen van

verschillende groepen inwoners is daarbij belangrijker dan een hoge bouwproductie voor gemiddelde kopers/huurders. Wij kiezen voor het "ongemiddelde" en hebben als doel om vooral jongeren aan Ermelo te binden: voor starters en jongeren willen we minimaal 240 woningen realiseren die financieel passend zijn. Ook seniorenappartementen en woonvoorzieningen voor inwoners met een zorgvraag, mensen met een urgentie en tijdelijke woningzoekenden. Dit "maatwerkwoon" wordt ondersteund met een starterslening en blijverslening. We kiezen voor een aanpak gericht op doorstroming van de vastzittende c.q. "scheefwonende" Ermelose woonmarkt, door voor potentiële doorstromers meer uitnodigend en passend te bouwen. We gaan voor ongewone oplossingen. Zoals herbestemmen van bedrijfspanden, winkelpanden of recreatiewoningen, opsplitsen van woningen of bouwen van tiny houses. Met woningcorporaties maken we termijngebonden prestatieafspraken voor jongerenhuisvesting. De woonontwikkelingen op de recreatieterreinen voegen wij in als onderdeel van ons woonbeleid. Wij zien vastgoed in gemeentehandelen als publiek goed. Daarbij willen we de regie van woningbouwontwikkelingen in handen van de gemeente, kiezen we voor actieve grondaankoop voor woningbouw en stimuleren wij maatschappelijke initiatieven (bijvoorbeeld CPO, zelfbouwprojecten, woonwerkzorginitiatieven, meergeneratiewoningen) om zelf woningen te (ver)bouwen en te beheren.

Raadsperiode 2018-2022

Met ons woonbeleid willen we bereiken dat er voor alle groepen bewoners een passend woonaanbod is in de gemeente Ermelo. Dit betekent dat de woningvoorraad de komende jaren moet worden uitgebreid of dat bestaand vastgoed moet worden aangepast. Wij richten ons daarbij specifiek op woonproducten waarin op dit moment geen of te weinig aanbod is. Daarbij kijken we naar permanente, maar ook naar tijdelijke oplossingen.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Wonen

Beoogd maatschappelijk effect: Een gemeente waar voor alle groepen inwoners een passend woonaanbod is

Doelen:

- Jongeren en starters binden aan Ermelo
- Variatie in vorm en prijs van het woningaanbod en het bedienen van verschillende groepen inwoners

Subdoelen:

- Toerikend aantal financieel passende woningen voor starters en jongeren
- Doorstroming bevorderen
- Voldoende woningen voor tijdelijk woningzoekenden en spoedzoekers.

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Prestatieafspraken maken met woningcorporaties
- Evaluatie (verordening) starterslening
- Evalueren startersleningen en onderzoek alternatieven
- Vervolg afwegingskader woningbouwplannen
- Actualiseren gemeentelijke woonvisie
- Actualiseren huisvestingsverordening
- Opstellen uitvoeringsagenda obv de nieuwe visie op wonen met zorg
- Tweejaarlijks monitoren woonbeldid (Planmonitor Wonen)
- Vervolg verordening sociale woningbouw
- Tussentijds monitoren jaarafspraken UWOON
- Evalueren project tijdelijke huisvesting

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende rechtmatige overheid, die initiatieven neemt, stimuleert, een actieve rol pakt, kansen opspoort en actief grondbeleid toepast.

Kaders:

- Woningvoorraad passend voor een evenwichtige bevolkingsopbouw;
- Streven evenwichtig woningaanbod (vasthouden verdeling koop-huur);
- Breed pallet sturingsinstrumenten;
- Actief grondbeleid;
- Zoeken naar plekken waar woningen gebouwd kunnen worden.

Nadere uitwerking:

Vanuit deze visie en kaders het thema Wonen verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (Hoofdlijnennotitie) worden meegenomen:

1. De kostendekkendheid van de WABO-leges nader bezien (naar 100%, nu zo'n 95%)
2. Presterende overheid.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Woonbeleid & monitoring

Om houvast te hebben bij het maken van toekomstbestendige keuzes, heeft de gemeente Ermelo behoefte aan een samenhangend, integraal, gedragen, maar ook een flexibel woonbeleid. In 2020 wordt hiervoor een nieuwe woonvisie opgesteld met daarbij ook een uitvoeringsagenda. Deze uitvoeringsagenda staat in 2021 centraal in de werkzaamheden rondom het thema wonen. De nieuwe visie staat niet op zichzelf, maar zoekt verbinding met beleidsterreinen die een link hebben met het thema wonen.

Een hulpmiddel bij het monitoren van ons woonbeleid is de Planmonitor Wonen. Via dit (provinciale) instrument wordt twee maal per jaar in kaart gebracht hoe de gemeente er voor staat wat betreft woningbouwinitiatieven. Zijn er voldoende nieuwbouwplannen voor de behoefte aan woningen? En richten deze plannen zich op de juiste woonsegmenten? In de halfjaarlijks rapportage over de Ermelose nieuwbouwplannen wordt dit inzichtelijk gemaakt. Ook wordt in de rapportage gemonitord wat de effecten zijn van de verordening sociale woningbouw en het beleid afweging woningbouwplannen, die beide in 2019 zijn vastgesteld.

Naast monitoring op lokaal niveau wordt ook op regionaal niveau de woningbouwproductie gemonitord. Aansluitend aan het regionale woningbehoefteonderzoek dat in 2019 heeft plaats gevonden is er gekozen om niet langer regionaal afspraken te maken over regionale en gemeentelijke nieuwbouwaantallen. Voortaan wordt de regionale nieuwbouwbehoefte bepaald door de nieuwbouw-behoefte van de lokale woonvisies als uitgangspunt te nemen en op te tellen tot een regionaal totaal. Monitoring wordt gebruikt om regionaal vast te stellen in welke mate bouwplannen daadwerkelijk gerealiseerd worden en hoe de nieuwbouw in één gemeente zich verhoudt tot de ontwikkelingen in andere gemeenten. Als wordt geconstateerd dat een gemeente of de regio als geheel te veel uit de pas lopen, dan zal, in afstemming met de provincie, worden bepaald of bijstelling van de nieuwbouwambities noodzakelijk is.

Afweging woningbouw

In 2020 is er voor het eerst gewerkt met het beleid afweging woningbouw. Elk jaar hebben initiatiefnemers op een vast moment (voor 1 maart) de mogelijkheid om plannen aan te melden voor een afwegingsronde. Tijdens deze afwegingsronde wordt vastgesteld aan welke woningbouwplannen de gemeente het komende jaar medewerking verleent en aan welke niet. Met het beleid afweging woningbouw wil de gemeente meer grip krijgen op de woningbouwplannen wat betreft omvang, invulling en de termijn waarop de plannen worden gerealiseerd. In 2021 wordt de nieuwe werkwijze geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Woningcorporaties

Om onze ambities voor de sociale huursector waar te kunnen maken zijn wij veelvuldig in gesprek met woningcorporatie UWoon. Eind 2016 is de raamovereenkomst Prestatieafspraken 2017-2021 opgesteld. Op basis hiervan worden jaarlijks nieuwe jaarafspraken gemaakt met UWoon en huurdersorganisatie De Groene Draad.

In 2020/2021 wordt er op basis van de nieuwe Woonvisie een nieuwe raamovereenkomst opgesteld voor een periode van vier à vijf jaar. Deze raamovereenkomst wordt vervolgens doorvertaald in jaarafspraken voor 2021 met UWoon en de Groene Draad. Naast de nieuwe raamovereenkomst, geeft ook de evaluatie van de jaarafspraken van het voorgaande jaar input voor de nieuwe afspraken.

Tijdelijke huisvesting jongeren

Op 4 april 2019 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarbij het college wordt opgedragen om zo spoedig mogelijk te komen met voorstellen voor het op korte termijn realiseren van tijdelijke huisvesting specifiek gericht op jongeren, met een huurprijs tot de maximale grens voor huurtoeslag voor jongeren tot 23 jaar (2019: €424,44). Sindsdien zijn er verschillende initiatieven ontplooid. Het gaat o.a. om:

Het verkennen van de mogelijkheden voor het plaatsen van tijdelijke wooneenheden op enkele specifieke locaties, waar nodig vooraf gegaan door de aankoop van grond.

Het ondersteunen van initiatieven van derden voor het realiseren van tijdelijke huisvesting in bestaand vastgoed of het plaatsen van tijdelijke wooneenheden.

Beide activiteiten krijgen in 2021 een vervolg.

In 2019 heeft de gemeente Ermelo het perceel Beemdweg 17 aangekocht met de intentie om hier tijdelijke woningen te plaatsen. In 2020 worden hier in samenspraak met UWoon (de partij die de woningen zal plaatsen en verhuren) en omwonenden plannen voor ontwikkeld. De verwachting is dat de woningen in 2021 worden opgeleverd.

Leningen

De energietransitie in gebouwde omgeving levert een substantiële bijdrage aan de klimaatdoelen van gemeente Ermelo. Een belangrijke voorwaarde voor maatschappelijk draagvlak is betaalbaarheid. Wij willen een aantrekkelijke lening aanbieden aan particuliere woningeigenaren die hun woning willen verduurzamen en toekomstbestendig maken. Het gaat om een integrale regeling gericht op het verduurzamen en toekomstbestendig maken van woningen vanuit de provincie Gelderland. Een integraal voorstel wordt medio 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd. Eind 2020/begin 2021 zal hier bij een positief besluit uitvoering aan worden gegeven. Daarnaast zal er begin 2020 worden bekeken of het wenselijk is om de starterslening separaat voort te zetten. Ook wordt er gekeken naar de behoefte aan een Blijverslening. Hierbij is het de vraag of er overlappingen zijn met de nieuwe leningen.

CPO in Vogelvlucht /Haspel 123a

In 2018 heeft zich CPO in Vogelvlucht gemeld bij de Commissie Ruimte met een initiatief voor woningbouw aan het Rodeschuurderwegje (locatie Wagtendonk). Uw raad heeft bij motie het college opgedragen "aan te vangen met de procedures die leiden tot een spoedige realisatie van dit project, zonder andere bouwplannen geweld aan te doen" en "eventuele procedurele hindernissen en beperkingen van reikwijdte van beleidskaders, waardoor tijdens de realisatie van dit project strijdigheid optreedt met staand beleid, zo spoedig mogelijk op te lossen en voor te leggen aan de raad, waardoor deze kan komen tot kaderstelling inzake CPO in Vogelvlucht in het bijzonder en (inductief) voor CPO-projecten in het algemeen."

Het college heeft per raadsbrief (e190008917) laten weten het project CPO in Vogelvlucht in samenhang met het project Hapsel 123a (zorginitiatief op een voormalig agrarisch) op te willen pakken. Waarbij de locatie Haspel 123a in lijn (niet passend) met het functieveranderingsbeleid sloopmeters levert voor de locatie

Rodeschuurderwegje.

De verwachting is dat in het najaar van 2019 gestart kan worden met de bestemmingsplanprocedure voor dit project.

Ruimtelijke Ordening

Onderwerp	Portefeuillehouder
Ruimtelijke Ordening	dhr. A.L. Klappe
Gebiedsuitwerking Horst en Telgt	dhr. A.L. Klappe
Grondzaken (beleid)	dhr. A.L. Klappe
Grondzaken (explotatie)	dhr. W. Vogelsang
Monumentenbeleid	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

Bij de diverse projecten (Nieuwe sportcentrum, Strand Horst, Veldwijk, Haspel etc.) moet er een planologische wijziging plaatsvinden om het project te kunnen realiseren. Vanuit ruimtelijke ordening wordt hier uitvoering aan gegeven, inclusief eventuele beroepsprocedures.

Hoofdpijnen Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Ruimtelijke Ordening

Beoogd maatschappelijk effect: Een bij de Ermelose samenleving passende invulling van de ruimte

Doelen:

- Integrale en transparante afweging van individuele en gemeenschappelijke belangen

Subdoelen:

- Aantrekkelijker centrum
- Ruimte geven aan initiatieven op het gebied van wonen, leren en werken
- Integrale en transparante afweging vanuit de functies wonen, mobiliteit, openbare ruimte, duurzaamheid, zorg, ontplooiing en ontwikkeling, economie, recreatie, natuur en toerisme
- Benutten potentie ten bate van recreatie en toerisme
- Eén consistent en gebiedsdekkende omgevingsvisie en -plan

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Actualiseren nota Grondbeleid
- Voorbereiden herijking functieveranderingsbeleid
- Bouwrijp maken en realisatie van vastgoed Markt 2.0
- Doorlopen en afronden procedures bestemmingsplan 2.0
- Uitwerken bestemmingsplan structuurvisie en proces begeleiding landgoed Veldwijk en de Hooge Riet
- Procesbegeleiding gebiedsontwikkeling Oranjepark en Strand Horst
- Voorbereiden en behandelen beroep actualisatie de Driehoek
- Vernieuwen Kerklaan/Postlaan
- Uitbouwen en uitbreiden erfgoedregister
- Uitwerken structuurvisie Buurtplan Horst en Telgt
- Opstellen van integrale visies, beleid en bestemmingsplannen
- Implementatie Omgevingswet

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is participatie bevorderend, waarbij netwerk en regie belangrijk zijn. Aan de voorkant zijn heldere kaderstelling en taakstelling (waar de samenleving bij betrokken is) belangrijk. Naarmate dit duidelijker is, is er meer ruimte voor participatie én zullen processen doelmatiger en doeltreffender lopen.

De rol van de overheid is een responsieve overheid.

Nadere uitwerking: vanuit deze visie het thema Ruimtelijke Ordening verder uit te werken, waarbij ook de volgende onderdelen vanuit de beschouwing in hoofdpijnen (hoofdpijnennotitie) worden opgepakt:

3. Anterieuere overeenkomsten: bij nieuwe overeenkomsten zoveel mogelijk verhalen van kosten.

5. Vanuit het genereren van meer inkomsten: de tarieven voor erfpacht, pacht, huur en verkoop naar huidig prijspeil bijstellen.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Wet ruimtelijke ordening

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 zijn gemeenten verplicht om bestemmingsplannen en beheersverordeningen binnen een periode van tien jaar na vaststelling opnieuw vast te stellen. Inmiddels is de wet Afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen in werking getreden. Met deze wet is - vooruitlopend op de Omgevingswet - de actualiseringsplicht uit de Wro voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen, die elektronisch raadpleegbaar zijn, afgeschaft. Dit vanuit de gedachte dat gemeenten in aanloop naar de Omgevingswet hun energie en capaciteit kunnen inzetten op de voorbereiding van de Omgevingswet c.q. omgevingsplan, en hiermee de eerste ervaringen opdoen.

Dit kan bijvoorbeeld met het opstellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte/pilot-omgevingsplan. Deze mogelijkheid is met de in juni 2019 in werking getreden Transitiewet (actualisering Crisis- en herstelwet) versoepeld. Nu kan bij ministeriële regeling het grondgebied van een gemeente worden aangemerkt voor de toepassing van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. De gemeente Ermelo heeft een dergelijk verzoek bij het ministerie ingediend. Eenzelfde versoepeling is er ook voor zogenaamde experimenten op grond van de Crisis- en herstelwet. Zo bestaat het voornemen om deze mogelijkheid in te zetten om tijdelijke huisvesting voor een periode van maximaal 15 jaar op locaties in Ermelo mogelijk te maken.

De hiervoor genoemde wijziging van de Wet ruimtelijke ordening heeft alleen betrekking op de ambtshalve actualisering van bestemmingsplannen. Het brengt geen verandering in de mogelijkheid voor belanghebbenden die wijziging van een (deel van) een bestemmingsplan wensen om daartoe een aanvraag in te dienen.

Gebiedsuitwerking Horst en Telgt

Eind 2019 is samen met de buurtvereniging Horst & Telgt aan bureau Rho opdracht verstrekt om een functioneel ruimtelijke visie voor de harten van Horst & Telgt op te stellen zodat er meer grip komt en sturing kan worden gegeven aan de recente ontwikkelingen in het westelijk buitengebied. Deze visie zal ook een ontwikkelperspectief en een -strategie in zich hebben, om deze sturing handen en voeten te geven. De planning gaat uit van een afgerond bestuurlijk traject voor juli 2020.

Herijking Functieveranderingsbeleid

Het huidige functieveranderingsbeleid is geëvalueerd in samenwerking met partners vanuit het gebied. In het tweede halfjaar 2020 wordt de herijking van het functieveranderingsbeleid aan de raad aangeboden. Voordat dit gebeurt wordt de concept beleidbijstelling nog informeel voorgelegd aan partijen die eerder in het herijkingsproces zijn betrokken.

Erfgoed

Eind 2018 is de erfgoedverordening door de raad vastgesteld. Daarbij is ook een online erfgoedregister gepubliceerd met informatie over alle gemeentelijke monumenten. In 2020 zal dit erfgoedregister verder uitgebreid tot uitgebreide database waaraan ook andere partijen bijdragen kunnen leveren over de monumentale panden, landschappen, archeologische vindplaatsen en grafheuvels. Het betreft de digitale ontsluiting van de rijksmonumenten en de aangewezen beschermde landschappen en dorpsgezichten. In 2020 wordt aan het college en gemeenteraad een beleidsnotitie waarbij een actievere rol van de gemeente wordt voorgesteld om de eigenaren van monumenten te wijzen op hun verplichting tot goed onderhoud en beheer van het monument en de mogelijkheden voor het toekennen van een onderhouds- en/of restauratiesubsidie.

Grondzaken

De nota Grondbeleid wordt herzien na invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022. Zowel de vastgoedportefeuille als de vastgoedadministratie worden op orde gebracht. De vereiste gegevens voor de vastgoedportefeuille zijn inmiddels allemaal verzameld en rond de zomer zal gestart worden met de implementatie van een vastgoed informatiesysteem. Tevens zijn alle anterieure overeenkomsten in beeld gebracht en wordt gewerkt aan de daaruit voortvloeiende actiepunten.

Gemeentelijke vastgoedportefeuille

In de gemeentelijke vastgoedportefeuille is het vastgoed aanwezig voor

1. het ondersteunen en faciliteren van huisvesting voor haar medewerkers en de werkprocessen van de gemeentelijke organisatie
2. het waar nodig ondersteunen en faciliteren van het maatschappelijk, ruimtelijk en sociaal beleid van de gemeente.

De actuele status van de vastgoedobjecten is in beeld. Momenteel worden de eerste aflopende contracten herzien tegen de actuele marktwaarde.

Een risico wordt voorzien vanwege de corona-crisis. Alle huren en overigen gebruiksvergoedingen voor het gemeentelijk vastgoed zijn opgeschort tot 1 september 2020.

Per geval zal beoordeeld worden hoe om te gaan met aflossing van de betaalachterstand, er is een risico dat sommige achterstanden niet meer ingelopen kunnen worden omdat men in financiële problemen is gekomen.

In 2012 heeft de raad van gemeente Ermelo de rapportage Accommodatiebeleid Ermelo, Synergie in vastgoed! vastgesteld voor het verder professionaliseren van de vastgoedorganisatie. Als gevolg van onder meer onderbezetting van de afdeling Vastgoed en Grondzaken zijn de gestelde doelen niet gehaald. Dit leidt tot (financiële) risico's en bedreigingen voor de gemeente in het beheer en de exploitatie van het vastgoed. Gemeente Ermelo vindt dit een ongewenste ontwikkeling en heeft in 2019:

- opdracht gegeven het document uit 2012 te actualiseren en verder uit te werken ("Strategisch beleidskader gemeentelijke vastgoedportefeuille" inmiddels vastgesteld door de gemeenteraad op 20-11-2019).
- actief personeel geworven en aangenomen zodat voldoende capaciteit aanwezig is om waar nodig met externe ondersteuning het beleidskader structureel in de organisatie te kunnen implementeren.

De ambitie en doelstelling voor 2020 is een inhaalslag te maken in het professionaliseren van de vastgoedorganisatie. Concreet zijn de volgende projecten benoemd;

- het vastgoed op orde en geborgd in een vastgoedinformatiesysteem voor vastgoedbeheer – exploitatie en voor vastgoedcontracten.
- de vastgoedadministratie op orde zodat bij maatschappelijke verhuur wordt voldaan aan de wet Markt en Overheid
- standaardisatie en actualisatie contractdocumenten voor verkoop, huur, pacht en gebruiksovereenkomsten
- verder ontwikkelen van een beleid en programma voor het verduurzamen van de vastgoedportefeuille

Ontwikkeling grote zorgterreinen

Onderwerp	Portefeuillehouder
Ontwikkeling grote zorgterreinen (Oranjepark/Veldwijk/'s Heeren Loo)	dhr. L.A. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Veldwijk

We zien de herontwikkeling als beloftevol en tegelijkertijd ingrijpend door de verschuiving van zorg naar wonen en bedrijvigheid. We willen ruimte geven voor initiatieven op het gebied van wonen, leren en werken en vooral voor de ontwikkeling van een kennis- en innovatiecentrum voor zorg. De landschappelijke waarde van de omgeving moet behouden blijven en geïntegreerd worden in de plannen.

De Woonvisie Ermelo en de bijbehorende uitkomsten van de evaluatie gelden ook voor Veldwijk.

Raadperiode 2018-2022

Herontwikkeling Veldwijk

Begin 2018 is de structuurvisie Landgoed Veldwijk en de Hooge Riet vastgesteld door de raad. Binnen de kaders van deze structuurvisie wordt de komende jaren het plangebied gefaseerd uitgewerkt in bestemmingsplannen.

Herontwikkeling Oranjepark

December 2017 heeft de gemeenteraad het Masterplan Oranjepark vastgesteld als basis voor de herontwikkeling van het (voormalige) Rehoboth/Dillenburgterrein. Het Masterplan wordt in 2018 uitgewerkt tot een bestemmingsplan dat de basis biedt voor de bouw van 95 woningen op het terrein.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Herontwikkeling Veldwijk

Het eerste deelgebied "De Hooge Riet" is door de VOF Heijmans/Meyerbergman in ontwikkeling genomen. De verwachting is dat vanaf 2021 hier woningen kunnen worden gebouwd. Onderdeel van dit plan is de restauratie van de daar aanwezige rijksmonumenten.

Op basis van het eind 2019 vastgestelde Masterplan Veldwijk zal GGZ de gronden en gebouwen in 4 gebieden in ontwikkeling nemen: 3 ontwikkelingsgebieden en 1 zorgcluster. De 3 ontwikkelingsgebieden worden gefaseerd afgestoten. De ontwikkelende partijen kunnen daarna plannen indienen. Op basis hiervan kan de planologisch-juridische verankering in bestemmingsplannen plaatsvinden.

In 2021 zal gestart worden met de bouw van het zorgcluster, het Cluster A zal hierop volgen in 2022.

Herontwikkeling Oranjepark

Indien geen beroep wordt ingesteld tegen het bestemmingsplan zal in 2020 gestart worden met de bouw van de eerste van de in totaal 95 woningen op het Oranjepark conform het in 2019 vast te stellen bestemmingsplan. Het zorggebouw "Kroondomein" met de buurkamer is inmiddels in gebruik genomen.

Markt 2.0

Onderwerp	Portefeuillehouder
Markt 2.0	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij
N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

De markt moet onderdeel zijn van een aantrekkelijk en goed functionerend centrum. Doel van Markt 2.0 is dat deze heringericht is en klaar voor de toekomst.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Het bestemmingsplan voor Markt 2.0 is, samen met de eerste omgevingsvergunning voor de vernieuwbouw van de ALDI omgeving, onherroepelijk. Verwacht wordt dat in 2020 het definitief ontwerp voor de herinrichting van de markt gestalte heeft gekregen. In 2021 zal gestart worden met de uitvoering hiervan.

Mobiliteit

Onderwerp	Portefeuillehouder
Verkeer en Vervoer	dhr. W. Vogelsang
GVVP	dhr. W. Vogelsang
Wegen / Fiets- en voetpaden	dhr. W. Vogelsang

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Verkeersdruk wegen

We respecteren de aankomende uitspraak van de rechter ten aanzien van de openstelling van de Prins Hendriklaan. Bij rechterlijke keuze tot afsluiting wordt dat uitgevoerd. Bij een uitspraak die openstelling mogelijk maakt, zal in overleg met de buurt (Noord en Trefpunt) en direct betrokkenen gewerkt worden aan een oplossing voor de gehele verkeersdruk in dit gebied. De beslissing vindt plaats binnen de context van het toekomstig GVVP;

Snelheidsmaatregelen voor diverse wegen worden ingepast in het GVVP;

Maatregelen voor de Oude Telgterweg moeten afgewogen worden in combinatie met de plannen voor het zwembad/sporthal;

We leggen veel nadruk op het snel actualiseren van het GVVP. Dit om een integrale gebiedsafweging te kunnen maken want verkeersmaatregelen gaan gepaard met herverdelen van druk. Het GVVP moet als een co-creatieproces en vooruitlopend op de toekomstige modellen van de Omgevingsvisie (verplichte invoering 2021) tot stand komen in samenspraak met inwoners.

Woonomgeving

In Ermelo is de dagelijkse woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers veilig, volwaardig, goed en prettig. We zien dat de komende jaren terug door:
vernieuwing en onderhoud voet- en fietspaden;
invoeren van meer 30 km zones binnen de bebouwde kom.

Raadsperiode 2018-2022

Uitvoering geven aan de mobiliteitsvisie en het wegenbeheersplan.

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Mobiliteit en Openbare Ruimte

Beoogd maatschappelijk effect: Een bereikbare, veilige, gezonde en aangename woonomgeving

Doelen:

- Bereikbare en veilige leefomgeving
- Veilige, gezonde en aangename woonomgeving

Subdoelen:

- Een functionele verdeling van de verkeers- en parkeerdruk
- Veilige duurzame inrichting en onderhoud van wegen
- Stimuleren particulier duurzaam vervoer
- Stimuleren en faciliteren gebruik openbaar vervoer
- Optimaliseren fiets- en wandelroutes
- Goed onderhouden duurzame en gezonde woon- en leefomgeving
- Aangename invulling van de woonomgeving

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Werken aan oplossingverkeersdrukte Prins Hendriklaan

- Afwegen maatregelen Oude Tegterweg icm plannen zwembad/sporthallen
- Snelheidsmaatregelen inpassen in GVVP
- Actualiseren GVVP met integrale gebiedsafweging i.v.m. verkeersdrukte
- Uitvoeren mobiliteitsvisie en wegenbeheersplan
- Uitvoeren Meerjaren Uitvoeringsprogramma 2018-2020
- Vernieuwen en onderhouden voet- en fietspaden
- Verhogen onderhoudsniveau van B/C naar A/B
- Uitvoeren actieplannen visies en beheerplannen
- Integraal oppakken Pretoriusplein
- Integreren laadpalen in nieuwbouw
- Uitgifte graven incl. administratie en informatievoorziening
- beheer en onderhoud begraafplaats en gedeeltelijk van de graven
- Aanleg nieuwe speelvoorzieningen en vervangen bestaand toestellen
- Beheer en onderhoud openbaar groen
- Opstellen groene wijk- en buurtplannen

Hoofdlijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is een presterende overheid, waarbij mobiliteit en openbare ruimte een kerntaak is, wettelijke criteria gevolgd worden, bewonersparticipatie belangrijk is en het vastgestelde kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft.

Nadere uitwerking: De visie mee te nemen bij de ontwikkeling van het Mobiliteitsbeleid. Hierbij verwacht de raad dat het college met meerdere scenario's komt.

De nadere uitwerking ziet ook op het volgende onderdeel vanuit de beschouwing in hoofdlijnen (hoofdlijnennotitie):

2. Keuzes maken in het nieuw gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid en uitvoeringsprogramma; bijvoorbeeld met betrekking tot nieuwe fietspaden.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

In 2021 zal een start gemaakt worden om het huidige GVVP te actualiseren naar een gemeentelijke mobiliteitsvisie. De uitwerking zal aansluiten op het maatschappelijk raadsprogramma verkeer dat door de Corona-crisis is stopgezet vlak voordat deze officieel zou worden gestart. Vanuit het maatschappelijk raadsprogramma zullen kaders voor de mobiliteitsvisie worden meegegeven. Vervolgens zal op basis van de mobiliteitsvisie een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld worden.

Projecten die in het huidige uitvoeringsprogramma van het GVVP staan en al zijn opgestart worden verder uitgewerkt. Nog niet opgestarte projecten kunnen onderdeel worden van de nieuw te vormen mobiliteitsvisie. Concreet betekent dit dat de volgende projecten doorlopen:

Uitvoering geven aan vastgestelde plan fietsvoorziening Speuld;

Uitwerken/uitvoeren fietsvoorziening Zeeweg - Schaapsdijk;

Van van aanpak om Oude Telgterweg te verbeteren

Verkeersplan rondom De Verbinding en 't Weitje;

Uitvoering geven aan snelheidsremmende maatregelen Prins Hendriklaan zodra de Raad van State uitspraak heeft gedaan;

Verder zal uitvoering gegeven worden aan:

Opknappen diverse fietspaden;

Bij herstructurering en/of nieuwe inrichtingsplannen wordt uitvoering gegeven aan Duurzaam veilig. Door de keuze voor "sober en doelmatig" zullen in beginsel de minimale inrichtingskenmerken gevolgd worden.

Duurzaamheid zal vaker toegepast worden zoals het integreren van laadpalen en (her)gebruik van materialen. Afhankelijk van de opdracht zal gewogen worden wat zwaarder weegt bij materiaalkeuze.

Ten aanzien van parkeren zal de nota parkeernormen de basis blijven en zullen projecten hun parkeeroplossing moeten zoeken binnen "hun" eigen project. Daarnaast zal nagedacht worden over alternatieve oplossingen. Deze oplossingen kunnen een plek krijgen in de mobiliteitsvisie.

Samen met de regio gemeenten participeren we actief bij de ontwikkeling van de A28 en een snelle fietsverbinding tussen Zwolle en Amersfoort.

Met Prorail geven we vervolg aan de gedachten om te kijken hoe de overlast die we hebben door het dicht zijn van de spoorbomen tot een minimum kunnen beperken.

Landschap en Omgevingsgroen

Onderwerp	Portefeuillehouder
landschap en groen	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We beschermen het landschap, de bijbehorende plattelandscultuur en ecologische waarden die Ermelo kenmerken. We willen het landschappelijke karakter accentueren zonder nieuwe planontwikkelingen stil te leggen. We bouwen groeninclusief en natuurinclusief; uitbreiding van recreatieparken in kwetsbare natuur past daar niet in. Landschapsbeheer wordt zoveel mogelijk met lokale partners en eigenaren uitgevoerd. We willen de verscheidenheid van levensvormen van planten en dieren binnen en rond Ermelo tenminste in stand houden c.q. verbeteren.

Raadsperiode 2018-2022

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

In 2020 beschikken we over een HIOR op basis waarvan de inrichting en kwaliteit van de leef- en werkomgeving wordt bepaald.

Groenvisie

De groenvisie bepaalt het beleid van de gemeente Ermelo voor de komende 10 jaar. Het is een belangrijk document, dat met inzet van inwoners, groene verenigingen, groene organisaties en talloze experts is ontwikkeld.

Niet al het groen in Ermelo is groen van de gemeente. De bossen en heidevelden zijn deels van natuurorganisaties; de grote parkachtige tuinen van zorginstellingen; de tuinen en bloembakken van bewoners. Het groen in Ermelo verzorgen en vitaal houden, vraagt inzet van iedereen. De gemeente ziet dan ook iedereen als potentiële partner onder de noemer "Groen doen we samen"

De gemeente ziet haar rol als verbinder, inspirator en regisseur. Daarnaast heeft ze natuurlijk de plicht om het gemeentelijk groen verstandig te beheren en met beleid te onderhouden.

In alle ruimtelijke plannen waar groen onderdeel van uit maakt, wordt het bestaande en nieuwe groen dan ook beoordeeld op basis van de zes belangrijke waarden, te weten:

- identiteit,
- gezondheid,
- biodiversiteit,
- klimaat & duurzaamheid,
- participatie & leefbaarheid en
- economie.

In de groenvisie is te lezen hoe de gemeente dat de komende 10 jaar gaat realiseren.

Groen vervult meerdere functies: van speelplek tot wegbegeleiding en van hondenuitlaatplek tot beweeggrondje. Vastleggen van CO2 is ook een belangrijke functie. Vooral de Ermelose bossen leveren een grote bijdrage aan het verminderen van de hoeveelheid CO2. Dit geldt ook voor de vele bomen in Ermelo. Die zijn zo belangrijk voor Ermelo dat ze in de Groenvisie een apart onderdeel vormen en ook uitgewerkt zijn in een apart beheerplan bomen.

In 2019 zijn beheerplannen vastgesteld voor het stedelijk groen, de bomen, het landschap, de bossen, natuurgebied de Leemputten en Flora & fauna.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Landschap

Realiseren van het uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in het Landschaps Ontwikkelings Plan 2011 (LOP). In 2021 verloopt het LOP, in 2020 zal daarom nagedacht moeten worden over een nieuw Landschapsplan. In de basis gaat het om het behoud van de kwaliteit van het landschap en waar nodig versterken ervan.

Voor de bossen en heide- en natuurterreinen wordt gewerkt op basis van het bosbeheerplan, beheerplan heide terreinen, beheerplan Leemputten en beheerplan Flora & Fauna.

Omgevingsgroen

Bij de komende ruimtelijke projecten of plannen zullen de groenplannen afgestemd moeten zijn met de Groenvisie (groenscan) en de afgeleide beheerplannen. (o.a. beheerplan stedelijk groen en beheerplan bomen).

Aan de inwoners wordt gelegenheid geboden om mee te denken over het leefomgevingsgroen en hen vervolgens gevraagd mee te helpen hun ideeën en initiatieven te realiseren.

Kwaliteit Openbare Ruimte

Onderwerp	Portefeuillehouder
Openbare Ruimte	dhr. L.A. van der Velden
Pretoriusplein	dhr.dr. J.A. de Haan
Onderhoud	dhr. L.A. van der Velden
Speelplaatsen	dhr. L.A. van der Velden
Picknickplaatsen	dhr. L.A. van der Velden

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Woonomgeving

In Ermelo is de dagelijkse woon- en leefomgeving voor inwoners, ondernemers en bezoekers veilig, volwaardig, goed en prettig. We zien dat de komende jaren terug door:
onderhoud woonomgeving op "Ermelo's niveau" (B-norm), samen met de buurt in te vullen;
meer picknickplekken, speelplekken en bankjes, samen met de buurt in te vullen;

Pretoriusplein

We vinden het Pretoriusplein een ongewenste plek voor woningbouw, het gebied is te druk. We creëren graag ruimte voor groen kwaliteit en spelen. We ontwikkelen deze plannen als gemeente samen met de bewoners. Doel is om de bestaande parkeerdruk te verlichten, meer speelruimte mogelijk te maken voor kinderen en het weinige groen niet alleen te behouden maar aanmerkelijk te versterken.

Raadsperiode 2018-2022

- invullen vervangingsplan speeltoestellen 2019 en volgende jaren
- vaststellen HIOR (Handboek inrichting openbare ruimte)
- vaststelling en invulling geven aan beheersplannen te beginnen in de wijken zuid en west

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Openbare ruimte

1. Vanaf 2019 is het onderhoudsniveau B/C verhoogd naar A/B met een differentiatie op gebiedstype waarbij "heel en veilig" voorwaarden zijn.
2. In 2020 wordt verdere uitvoering gegeven aan het MeerjarenUitvoeringsProgramma 2018-2020.
3. Gebiedsgericht uitvoering geven aan de actieplannen die voortkomen uit de visies en de beheerplannen. Aan de inwoners wordt gelegenheid geboden om mee te denken over het leefomgevingsgroen en hen vervolgens mee te helpen hun ideeën en initiatieven te realiseren.
4. De raad is akkoord gegaan met de Programmabegroting 2019-2022 waarin gefaseerd extra structurele budgetten opgenomen zijn voor uitvoering van diverse beheerplannen openbare ruimte (wegen, groen, verlichting etc.).

Pretoriusplein

De inrichting van het Pretoriusplein wordt integraal opgepakt in nauwe afstemming met de omwonenden en in samenhang met het integraal huisvestingsplan onderwijs.

Speelvoorzieningen

Aanleg nieuwe speelvoorzieningen en vervangen van bestaande toestellen op basis van vervangingsplan 2020 en volgende jaren. Tegelijk wordt de aanleg en/of vervanging van de picknickplekken en zitbanken in de openbare ruimte meegenomen.

Programma Samen Ondernemen in Ermelo

Algemeen

Hoofdpijnen Kerntakendiscussie (raadsbesluit dd 4 juli 2019)

Doelenboom Economie, Recreatie en Toerisme

Beoogd maatschappelijk effect: Een ondernemend Ermelo

Doelen:

- Versterken economische structuur
- Doorontwikkelen Ermelo naar een duurzame recreatiegemeente

Subdoelen:

- Innovatie en kennisontwikkeling in de zorg (zorgcampus)
- Stimuleren sociaal ondernemerschap
- Behoud bestaande bedrijvigheid en werkgelegenheid
- Vitale en goed bereikbare (bestaande) bedrijventerreinen
- Overlas bedrijven voorkomen
- Aantrekkelijk centrum, gevarieerd winkelaanbod en gecomprimeerde winkelgebieden
- Veluwe op 1
- Hoge kwaliteit verblijfsrecreatie
- Aantrekkelijk aanbod voor dagrecreatie

Hieronder hangen de volgende activiteiten:

- Onderzoeken kansen zorgcampus
- Deelname aan Veluwe samenwerking
- Care Valley
- uitvoeren plan duurzame inclusie arbeidsmarkt

- Uitvoeren jaarplan 2019 SNV
- Benutten economische kracht van Defensie
- Vertaling agenda naar lokaal beleid
- Vitale vakantieparken
- Ontwikkelen Tonselse veld
- Opstellen nieuwe lokale agenda toerisme & recreatie
- Ontwikkelen en uitvoeren masterplan Strand Horst
- Onderzoeken beleid vrijetijds economie

Hoofdpijnennotitie Kerntakendiscussie - visie op thema's en opdracht college (raadsbesluit dd 30 oktober 2019)

Visie: De rol van de gemeente is netwerkend, verbindingen leggend, innovatief op verschillende onderdelen, responsief, samenwerking zoekend, betrouwbaar en vertrouwend gevend. Het huidige beleid op dit thema kan voortgezet worden.

Nadere uitwerking: Vanuit deze visie het programma Samen ondernemen in Ermelo verder uit te werken, waarbij ook het volgende onderdeel vanuit de beschouwing in de hoofdlijnen (Hoofdpijnennotitie) wordt meegenomen:

Economie

Onderwerp	Portefeuillehouder
Economie	dhr. L.A. van der Velden
Maatschappelijk Verantwoord ondernemen	dhr. L.A. van der Velden
Bedrijventerreinen	dhr. L.A. van der Velden
Markt (weekmarkt)	dhr. L.A. van der Velden
Werkgelegenheid / Arbeidsmarktbeleid	dhr. L.A. van der Velden
Kennis- / innovatiecentrum voor Zorg	dhr.dr. J.A. de Haan
Defensie	dhr. L.A. van der Velden

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Economie

We willen het centrum een aantrekkelijke winkelgebied maken door met de ondernemers te werken aan een gevarieerder winkelaanbod en dit te concentreren rond het centrumwinkelgebied. Onze invloed op grote economische processen is beperkt, toch zullen we met de mogelijkheden die we als gemeente hebben, ons richten op het behouden en faciliteren van bestaande bedrijven. We willen meedenken met nieuwe bedrijven die zich willen vestigen en zo de werkgelegenheid op peil houden. De al jarenlange aanwezigheid van diverse zorginstellingen biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid rond kennisontwikkeling en innovatie in de zorg. We willen dit aanmoedigen en hier een voortrekkersrol in spelen. Defensie is ook van groot belang voor Ermelo en het voorzieningenniveau. Veldzicht is vrijwel vol. De vraag hoe we bedrijven in Ermelo gaan vestigen moet beantwoord worden. Er zal geen vrijstelling gegeven worden om een koopzondag voor winkels en bedrijven in te voeren. Dit uit respect voor de grote groep inwoners in de gemeente voor wie de zondag een rustdag is.

Raadperiode 2018-2022

De uitvoering van het Economisch programma loopt in 2018 door.

In de tweede helft van 2018 wordt de ontwikkeling van een nieuw Economisch Programma voorbereid. In 2019 zal deze, met een bijbehorende strategische uitvoeringsagenda, politiek-bestuurlijk het licht zien.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Economie

Stimuleren van het verstevigen van de economische structuur.

De uitgiftcriteria voor Veldzicht Fase IV zijn vastgesteld en de percelen zullen in de loop van 2020 gefaseerd in de markt gezet worden. Ermelo kent daarmee vrijwel optimaal bezette bedrijventerreinen. De bedrijventerreinen zijn in 2019 door de provincie formeel vastgesteld in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). In de loop van 2020 (en wellicht nog in het aansluitende jaar) zal Ermelo in regionaal verband aan een bij het RPW behorende 'Investeringsagenda' bijdragen.

De economie zal in en vanaf 2020 een steeds regionaler karakter krijgen. We zullen, naast het behoud van onze bestaande relaties, ook kijken naar nieuwe samenwerkingsverbanden in algemene zin, voor wat betreft Triple Helix-verbanden (samenwerking ondernemers- en onderwijsvelden), en in EHZ-verband. Parallel aan de praktische ontwikkelingen zullen we in 2020 een nieuw Economische Programma ontwikkelen; opgemerkt moet worden dat het effect van de Corona-crisis op economische ontwikkelingen in Ermelo en omgeving enerzijds groot zal zijn en anderzijds in vorm en inhoud nog ongewis is. Als gevolg van die crisis zal de gemeente in

2020 alles (blijven) doen wat in haar vermogen ligt om het lokaal ondernemerschap te ondersteunen in moeilijke tijden. Het nieuwe Economisch Programma zal op de middellange- en lange termijneffecten van de Corona-crisis trachten in te spelen.

Betreffende het centrum hebben gemeente, centrumondernemers (en het CME) en vastgoedeigenaren de handen ineengeslagen en zijn ze gezamenlijk het ontwikkeltraject 'De Nieuwe Winkel Straat' ingegaan met als doel de revitalisatie van het centrum. De voortgang van de opstart heeft na de 'kick off' wat averij opgelopen door de Corona-crisis maar het traject wordt vastbesloten voortgezet en we hopen in 2020 stappen te maken.

De ontwikkeling van een 'Zorgcampus' of een anderszins zorg-gerelateerd initiatief laat zich niet gemakkelijk aanpakken; in 2020 zal worden nagegaan en vastgesteld of we met initiatiefnemers en stakeholders tot een vruchtbaar plan kunnen komen.

De gemeente zag toekomst in de business case van Ermelo Centraal en wenste de onderneming een kans van slagen te geven. Deze heeft echter met ingang van 2020 afgezien van continuering van haar activiteiten. Een andere partij springt in het gat dat wordt achtergelaten. De gemeente zal met ingang van 2020 geen subsidie meer verstrekken.

Vastgesteld beleid

- Tussenevaluatie 2015-2016 Economisch Programma (april 2017);
- Groei van binnenuit, Economisch Programma 2015-2018 (februari 2015);
- Strategische Uitvoeringsagenda 2015-2016 Economisch Programma (mei 2015).
- Regionaal Programma Werklocaties (september 2019).

Kerkdennen

Onderwerp	Portefeuillehouder
Kerkdennen	dhr. L.A. van der Velden

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Omvormen Kerkdennen

We willen de verkleuring van Kerkdennen doorzetten, naar een bedrijventerrein voor lichte bedrijvigheid. Een plek waar een balans is tussen een aantal grotere bedrijven en veel nieuw ondernemerschap voor duurzame initiatieven op gebied van arbeid en energie. We gaan werken aan een oplossing voor het lang parkeren van vrachtwagens.

Raadsperiode 2018-2022

We zetten in op een bedrijventerrein waarin lichte en duurzame bedrijvigheid tot bloei kan komen in een verkeersveilige omgeving. Als zich hiertoe kansen aandienen werken we daar actief aan mee. In 2022 hebben we een oplossing voor het (lang)parkeren van vrachtwagens.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Kerkdennen

- In het najaar 2017 heeft de raad de maatregelen categorie Doen uit de nota Uitvoering Verkleuring Kerkdennen vastgesteld. Deze maatregelen worden in 2020 uitgevoerd.
- Als afsluitende maatregel van de in 2020 uitgevoerde werkzaamheden uit de Categorie Doen wordt naar verwachting de de fietsrondweg Groevenbeekse Heide in 2021 gerealiseerd.

Tonselse Veld

Onderwerp	Portefeuillehouder
Tonselse Veld / Haspel	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

N.v.t.

Raadsperiode 2018-2022

Een actueel bestemmingsplan voor Tonselse Veld en de Haspel.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Bestemmingsplan Tonselse Veld is vastgesteld in 2016, met uitzondering van een strook aan de Haspel. Dit bestemmingsplan is na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State grotendeels onherroepelijk geworden. Op een aantal onderdelen moet het bestemmingsplan echter gerepareerd worden als gevolg van deze uitspraak. Voor een viertal concrete onderdelen is dit, in opdracht van de Raad van State, in 2017 gebeurd.

Reparatie van het middengebied heeft meer tijd nodig gezien de complexiteit van dit gebied. In 2019 is als oplossing naar voren gekomen dat deze locatie kan worden gerepareerd als nieuw provinciaal werklocatiebeleid wordt vastgesteld. In het kader hiervan is de provincie Gelderland akkoord met de huidige bedrijvigheid maar niet met de eerder geplande uitbreiding (geen volumegroei). Vanwege dit laatste is als voorwaarde de blijvende verkeersontsluiting van de bedrijven aan de Harderwijkerweg gesteld. In het eind 2019 vastgestelde Regionaal Programma Werklocaties (RPW) zijn de bestaande bedrijven in het middengebied dan ook opgenomen. En dit maakt regeling van deze bedrijvigheid in een nieuw bestemmingsplan mogelijk. Inmiddels is hiervoor een gerenommeerd adviesbureau ingeschakeld. Bij de voorbereiding van deze bestemmingsplanherziening in de eerste helft van 2020/Q3 zullen de ondernemers in het gebied direct worden betrokken.

Daarnaast moet voor de Haspel een actueel bestemmingsplan worden opgesteld. Hiervoor wordt eerst een ontwikkelingsstrategie opgesteld. Deze is nog in ontwikkeling vanwege het nadere onderzoek naar de verplaatsing van de bestaande bedrijvigheid in de Haspelstrook. De gesprekken met de ondernemers hierover zijn nog gaande. Op moment dat definitief duidelijk is of de verplaatsing succesvol kan zijn, wordt ook verdere visievorming voor de herontwikkeling van het Haspelgebied mogelijk. Dit zal zijn beslag krijgen in de ontwikkelingsstrategie en de verdere uitwerking hiervan zal in het nieuwe bestemmingsplan worden neergelegd.

Toerisme en Recreatie

Onderwerp	Portefeuillehouder
Toerisme en Recreatie	dhr. L.A. van der Velden
Veluwe op 1	dhr. L.A. van der Velden
Gastvrije Randmeren	dhr. L.A. van der Velden

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Met de agenda toerisme en recreatie zetten wij ons in voor Ermelo als recreatiegemeente. We zetten ons in voor het versterken van de economische betekenis van de recreatiesector en het in stand houden en versterken van een omgeving die aantrekkelijk is voor recreanten (waaronder ook inwoners) en toeristen. We willen er voor zorgen dat toerisme en recreatie bijdraagt aan het welzijn en welvaart in de gemeente Ermelo.

Raadsperiode 2018-2022

Veluwe op 1

Samen met de Veluwe gemeenten, grondeigenaren en ondernemers werken wij mee aan de het doel: beleef de beste Veluwe in 2030. Het doel is om als Veluwe in 2030 een voorbeeldregio te zijn waar het gaat om het verbeteren van de biodiversiteit en het verduurzamen van toerisme. Om als meest gastvrije bestemming van Nederland de bezoekers en bewoners een unieke beleving te bieden met een gezonde vrijetijdseconomie en robuuste natuur. Deze ambitie steunt op drie pijlers:

- In stand houden en versterken van natuur, landschap en erfgoed op de Veluwe
- Streven naar excellente gastvrijheid en een gezonde vrijetijdseconomie
- Versterken van de betrokkenheid van bewoners

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Stimuleringsagenda toerisme en recreatie

We willen uitvoering geven aan de nieuwe agenda toerisme en recreatie. Daar staan de speerpunten in voor de komende jaren op het gebied van toerisme en recreatie. Het is belangrijk dat het een duidelijke link heeft met Veluwe op 1. We blijven werken aan profilering van Ermelo als toeristische bestemming. Dit doen we door de VVV te faciliteren bij de uitvoering van de promotietaak in het platform Ermelo Buitenleven. Regionale promotie van de Veluwe verzorgt Visit Veluwe. Daarnaast zetten we ons in voor het ontwikkelen en versterken van de toeristische routes en versterken van het aanbod waar dat mogelijk is.

Veluwe op 1

Wij zijn aangesloten bij de samenwerking Veluwe op 1. De samenwerking bestaat uit totaal 21 Veluwe gemeenten, belangenorganisatie (zoals ANWB en Koninklijke Horeca Nederland), terreinbeherende organisaties en de Provincie Gelderland. Voor de regio Noord-Veluwe zijn wij gastheergemeente voor de taak toerisme en recreatie. Samen met zeven Noord-Veluwse gemeenten geven we uitvoering aan de Veluwe-agenda.

Gastvrije Randmeren

We nemen deel aan de coöperatie Gastvrije Randmeren. Bij de ontwikkeling van het Groene Kruispunt, onderdeel van het project Strand Horst, werken wij samen met Gastvrije Randmeren.

Vitale vakantieparken

Onderwerp	Portefeuillehouder
Vitale vakantieparken	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

We willen vitale, attractieve en hoogwaardige vakantieparken, passend bij de gebiedsopgave "De Veluwe op één!". Matige of niet functionerende vakantieparken willen we ofwel verbeteren of omvormen tot passende woongebieden. Het project Vitale Vakantieparken maakt dat mogelijk.

Doel en inhoud van project Vitale Vakantieparken

Het bevorderen van een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod van verblijfsrecreatie op vakantieparken, dat aansluit op de marktvraag en toekomstbestendig is. Rekening houdend met het huidige gebruik, de versnipperde eigendomssituatie en de markt, zal het aanbod kwantitatief moeten afnemen en kwalitatief moeten groeien. Momenteel zijn er ca. 100 vakantieparken in Ermelo. De revitalisering van de sector geven we vorm langs twee sporen:

1. Recreatieondernemers waar mogelijk ruimte geven voor groei en innovatie.
2. Bedrijven en parken waar geen recreatie meer plaatsvindt transformeren naar andere functie.

De keuze voor verder ontwikkelen of transformatie rust op drie pijlers: de economische potentie, de ruimtelijke kwaliteit en aspecten betreffende openbare orde en veiligheid. De aanpak richt zich op de clusters van parken in Kern Horst, Strokel & Tonsel en langs de Drieërweg en op vakantieparken in het buitengebied (ca. 40). De aanpak varieert per cluster.

Raadsperiode 2018-2022

Waar mogelijk geven we ondernemers ruimte voor innovatie en vernieuwing om hun park te vitaliseren en aantrekkelijk te houden. We zoeken waar nodig naar transformatieruimte om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen een kans te geven en we werken in Veluweverband mee aan het behoud van aantrekkelijke verblijfsrecreatie.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Uitvoeringsprogramma vitale vakantieparken in Ermelo 2019-2022

De basis voor het project vitale vakantieparken in Ermelo is belegd in de toekomstvisie vitale vakantieparken die in januari 2016 is vastgesteld door de raad. In het uitvoeringsprogramma 2019-2022 staat beschreven waar we de komende vier jaren op blijven inzetten en welke deelprojecten we gaan oppakken. De ambities en acties zullen net zoals eerdere jaren per recreatiecluster worden uitgevoerd: Drieërweg, Horst, Strokel en Tonsel en Buitengebied.

Kern Horst

De Omgevingsvisie om dit cluster te kunnen transformeren naar andere functies is bijna afgerond. Deze visie is in samenwerking met parkeigenaren, recreatiehuisjeseigenaren en omwonenden ontwikkeld. De vaststelling van de definitieve Omgevingsvisie inclusief zienswijzennota en financieel vereveningsmodel zal in het tweede kwartaal van 2020 gebeuren. De Omgevingsvisie zal het toetsingskader zijn voor de parkplannen en bestemmingsplannen die de eigenaren opstellen voor de transformatie van hun park. We blijven de komende jaren met de eigenaren in gesprek over welke toekomstscenario's er mogelijk zijn, hoe zij dit in de parkplannen kunnen opnemen en wat er voor nodig is om deze transformatie te realiseren.

Strokel en Tonsel, Drieërweg en buitengebied

De parken in deze recreatiegebieden variëren in grootte, eigendom, ligging en exploitatie. Maatwerk per park is nodig om te komen tot een haalbaar toekomstperspectief. De gemeente Ermelo blijft in gesprek met de parkeigenaren/recreatieondernemers over hun plannen voor uitbreiding, vernieuwing of transformatie van parken. Hier heeft de gemeente vooral een toetsende en faciliterende rol bij plannen die ondernemers of parken aan de gemeente voorleggen. De gebiedsvisies uit de toekomstvisie zijn hier de basis voor.

Veluwe samenwerking

Vanwege het economische belang van de recreatiesector wordt regionaal samengewerkt met andere gemeenten op de Veluwe in het programma vitale vakantieparken Veluwe. Het doel van deze samenwerking is ervoor te zorgen dat de Veluwe één van de belangrijkste vakantiebestemmingen in Nederland blijft. De onderwerpen in dit programma zijn: ontwikkeling & innovatie, veiligheid & handhaving, duurzaamheid en ruimtelijke herstructureringen via de Ontwikkelmaatschappij (OMVV).

Nieuw bestemmingsplan voor de recreatieterreinen

Ondernemers geven aan dat het huidige bestemmingsplan te beperkend is om te kunnen meegroeien met de veranderende vraag van toeristen. Daarom gaan we een nieuw bestemmingsplan opstellen dat meer ruimte en flexibiliteit geeft aan ondernemers en tegelijkertijd andere waarden zoals natuur ook gerespecteerd blijven. We gaan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte onder de Crisis- en Herstelwet opstellen. Hiervoor hebben we ons aangemeld bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Er wordt één bestemmingsplan opgesteld met niet alleen regels over goede ruimtelijke ordening, maar waar de hele fysieke leefomgeving centraal staat. In het plan worden dus ook regels opgenomen over veiligheid, gezondheid, milieu, welstand, natuur en duurzaamheid. Dit sluit goed aan bij de uitgangspunten van de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. We zullen dit plan maken in nauwe samenwerking met de stakeholders en de gemeenteraad.

Strand Horst

Onderwerp	Portefeuillehouder
Strand Horst	dhr.dr. J.A. de Haan

Wat willen we bereiken

Coalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij

Strand Horst

Strand Horst moet zich kunnen door ontwikkelen tot een recreatieve trekker voor de regio. De gemeente is hierin een steunende partner, zorgt voor tempo in het proces en werkt aan snelle behandeling van vergunningen. Strand Horst is een openbaar strand, zodat het ook een strand blijft voor alle inwoners van Ermelo. Het gebied en de routes ernaartoe moeten sociaal veilig zijn. We streven naar een recreatief fiets-wandelpad wat zoveel mogelijk langs het strand loopt.

Raadsperiode 2018-2022

In 2019 moet er een vastgesteld bestemmingsplan zijn waardoor de ondernemers in het gebied zich verder kunnen ontwikkelen zodat Strand Horst zich door ontwikkeld tot een recreatieve trekker voor de regio.

Wat gaan we daarvoor doen

Programmabegroting 2021-2024

Strand Horst

Op 4 juli 2019 is het bestemmingsplan Strand Horst, inclusief MER-rapportage, unaniem vastgesteld door de gemeenteraad. Het plan is gepubliceerd en heeft vanaf medio juli gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Gedurende de termijn van terinzagelegging is door diverse partijen beroep tegen het bestemmingsplan ingesteld bij de Afdeling van de Raad van State. De verwachting is dat het bestemmingsplan in het najaar van 2020 wordt behandeld bij de Raad van State.

Groene Kruispunt

In het bestemmingsplan is planologisch de mogelijkheid opgenomen om een natuurgebied te ontwikkelen dat het Groene Kruispunt heet. Het Groene Kruispunt is één van de laatste natuurontwikkelingsprojecten uit het Integrale Inrichtingsplan Veluwerandmeren (IIVR, 2001) van de Coöperatie Gastvrije Randmeren. Het gaat om het gebied dat is gelegen tussen de rijksweg A28 en het Veluwerandmeer en aan de noord- en zuidzijde wordt begrensd door Strand Horst en Strand Nulde. De Coöperatie Gastvrije Randmeren (hierna Coöperatie) is trekker van dit project. We blijven nauw samenwerken met de Coöperatie en andere stakeholders om te realiseren dat dit natuurgebied daadwerkelijk ontwikkeld wordt en hoe het beheerd zal worden. Dit project kent verschillende belanghebbenden: de Coöperatie, Rijkswaterstaat, gemeenten Putten en Ermelo, Leisurelands en natuur- en milieuorganisaties.

Centrum en De Enk

Onderwerp	Portefeuillehouder
Centrumontwikkeling	dhr. A.L. Klappe
Stationsstraat (van Verbinding tot station)	dhr. A.L. Klappe

Wat willen we bereikenCoalitieakkoord 2018-2022 Dichterbij*Centrum*

Het centrum van Ermelo moet voor inwoners en toeristen een aantrekkelijke plek zijn om te komen en te verblijven. dat vraagt bij de verdere planontwikkeling om kwaliteit op het gebied van vergroening van pleinen, omgevingskunst, bloemen en perken en ontmoetingsvoorzieningen.

We willen deze levendigheid en aantrekkelijkheid ook terugzien op de lijn tussen De Verbinding en het kernwinkelgebied. De recreatieve functies die Ermelo heeft mogen merkbaarder terug te vinden zijn in het centrum. We willen de verblijfsaantrekkelijkheid verhogen door het fiets- en voetgangersvriendelijker te maken.

Economie

We willen het centrum een aantrekkelijke winkelgebied maken door met de ondernemers te werken aan een gevarieerder winkelaanbod en dit te concentreren rond het centrumwinkelgebied. Ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente zijn daartoe een gezamenlijk traject ingegaan.

Raadsperiode 2018-2022

Door het faillissement van de aannemer is vertraging in de uitvoering van het centrumplan ontstaan. Al het het openstaande werk is inmiddels uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doenProgrammabegroting 2021-2024

De laatste werkzaamheden uit het centrumplan worden uitgevoerd en zijn in 2019 klaar. Daarnaast staat de gemeente open voor externe initiatieven om het centrumgebied aantrekkelijker te maken. Door het Centrum Management Ermelo (CME), waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, wordt verder gebouwd aan de verbetering van de beeldkwaliteit. Betreffende het centrum hebben gemeente, centrumondernemers (en het CME) en vastgoedeigenaren recent de handen ineengeslagen en zijn ze gezamenlijk het ontwikkeltraject 'De Nieuwe Winkel Straat' ingegaan met als doel de revitalisatie van het centrum. De voortgang van de opstart heeft na de 'kick off' wat averij opgelopen door de Corona-crisis maar het traject wordt vastbesloten voortgezet en we hopen in 2020 stappen te maken.

Daarnaast is er een relatie met Markt 2.0.

Het project De Enk komt vanuit een extern initiatief. De gemeente zal het proces beperkt ondersteunen, met name op terreinen van ruimtelijke ordening, woningbouw en duurzaamheid. In 2020 zullen ontwikkelingen rond mer name het 'binnenplein' op gang komen. In de uitvoering van de Enk zullen we proberen aan het verzoek vanuit de politiek te voldoen en ook een toegang (voetpad) vanaf de parkeerplaats bij het Kerkelijk Centrum (Groeneweg) naar de Enk te realiseren.

Financieel perspectief**Budgettaire positie**Inleiding

In deze Kadernota 2021 Ermelo wordt het meest actuele financiële perspectief van Ermelo weergegeven, naar de stand van begin mei 2020.

Basis is de Programmabegroting 2020-2023, aangevuld met de nadien door de raad vastgestelde bestuursrapportages. De bestuursrapportages zijn verwerkt tot en met de 2e Bestuursrapportage 2020. Feitelijk is dit de door de raad geautoriseerde financiële positie.

Vervolgens zijn meegenomen:

- afzonderlijke raadsvoorstellen en -besluiten (met budgettaire gevolgen);
- de onderwerpen "in de pijplijn";
- de taakstellingen;
- het budgetrecht van de raad;
- de reservepositie van Ermelo;
- de budgettaire gevolgen van de financieel-technische uitgangspunten 2021;
- de gevolgen van de Jaarstukken 2019 (voorzover al beschikbaar).

Daarnaast zijn opgenomen de uitkomsten van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w, bestaande uit:

- Herijking Investeringsplan 2020-2029;
- Belastingen;
- Bedrijfsvoering;
- Rentebeleid;
- Incidentele lasten en baten;
- Exploitatiebudgetten;
- Algemene stelposten;
- Herijking Sociaal Domein;

- Heroverweging bestaand beleid.

Helaas konden de budgettaire gevolgen van de Meircirculaire 2020 niet worden meegenomen. Deze was ten tijde van de vervaardiging van deze kadernota nog niet beschikbaar. Wij zullen u zo spoedig mogelijk door middel van een raadsmemo informeren over de budgettaire gevolgen van deze Meircirculaire 2020.

Doelstelling

In de Programmabegroting 2020-2023 is de volgende doelstelling opgenomen:

"Doelstelling van ons blijft dat Ermelo in deze raadsperiode weer een sluitende meerjarenbegroting heeft, waarbij ook alle bestaande taakstellingen zijn gerealiseerd.

Daarnaast is de optimale doelstelling om te streven naar een redelijke lastendruk voor de inwoners en bedrijven met ingang van 2023 in overeenstemming met het voorzieningenniveau in Ermelo.

Deze doelstellingen betekenen een stevige uitdaging.

Wij willen deze uitdaging samen met de raad, de ambtelijke organisatie en de burgers aangaan. Ermelo moet weer een financieel gezonde gemeente worden."

Financieel perspectief

Hieronder vindt u in de tabel Budgettair perspectief (totaal) het meest actuele financiële perspectief van Ermelo.

De Programmabegroting 2020-2023 was voor de jaren 2020 en 2021 budgettair sluitend. Het begrotingsjaar 2022 sloot destijds met een tekort ter grootte van € 2.920.000,00 en het begrotingsjaar 2023 met een tekort ter grootte van € 2.673.000,00. Voor de tekorten 2022 en 2023 is een stelpost Nieuwe Ombuigingen 2022 opgenomen. Om weer te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting is door het college van b&w een Begrotingsdoorlichting 1e fase uitgevoerd.

Na vaststelling van de Programmabegroting 2020-2023 zijn diverse bestuursrapportages vastgesteld door de raad. Op basis van de 2e Bestuursrapportage 2020 kan gesteld worden dat het financieel perspectief enigszins verbeterd is. De begrotingsjaren 2020 en 2021 sluiten met budgettaire voordelen. De begrotingsjaren 2022 en 2023 sluiten nog wel met budgettaire tekorten, te weten € 2.378.000,00 respectievelijk € 2.246.000,00

Uitgangspunt was en is dat Ermelo een financieel gezonde gemeente is en blijft. Dat is echter, zoals al eerder vermeld, geen vanzelfsprekendheid meer. Het financiële perspectief van Ermelo staat stevig onder druk. Mede ook omdat de voorheen riante reservepositie nauwelijks nog (structurele) budgettaire ruimte biedt (de Algemene reserve vrij besteedbaar is leeg) én ook omdat in de huidige begroting geen budgettaire ruimte voor nieuw beleid beschikbaar is. Daarnaast zitten in de huidige meerjarenbegroting al tot en met 2022 stevige stijgingen van de lastendruk. Ten slotte ligt het ambitieniveau op een (te) hoog niveau. Feitelijk geeft Ermelo geld uit, dat niet volledig beschikbaar is. Dat zal niet te realiseren zijn zonder rigoureuze ingrijpende besluiten, welke niet leuk zullen zijn.

In deze Kadernota 2021 Ermelo is het financiële perspectief 2022 minder nadelig dan in de 2e Bestuursrapportage 2020 was aangegeven.

Het nieuwe financieel perspectief van Ermelo, na verwerking van deze kadernota, ziet er als volgt uit:

2021: € 1.107.000,00 voordelig (Dit voordeel wordt gestort in de Algemene reserve (vrij besteedbaar))

2022: € 1.573.000,00 nadelig

2023: € 1.608.000,00 nadelig

2024: € 1.488.000,00 nadelig

Bovenstaande uitkomsten betekenen dat Ermelo thans nog geen structureel sluitende meerjarenbegroting heeft.

Thans zal moeten worden overgegaan tot een drastische bezuinigingsoperatie. Wellicht moeten daarbij ook investeringskredieten, waar mogelijk, on hold worden gezet of geschrapt uit de begroting.

Daarnaast drijft er een aantal donkere wolken boven de financiële positie van Ermelo. Genoemd moeten worden:

1. Herverdeling Gemeentefonds. Op basis van wat er in de media wordt geschreven, zal Ermelo nadeelgemeente worden. De gelden lijken te verschuiven van kleine naar grote gemeenten, van platteland naar stad, van oost naar west Nederland. De invoering is met 1 jaar uitgesteld naar 2022.
2. Corona-crisis. Het herziene financieel perspectief van Ermelo staat onder druk door de Corona-crisis. De concrete budgettaire gevolgen voor 2020 zijn nog onduidelijk, laat staan dat de structurele gevolgen al bekend zijn. Maar dat deze eerder negatief dan positief zullen uitvallen, mag iedereen duidelijk zijn.
3. Onderwijs. Ermelo staat aan de vooravond van mogelijk grote investeringen op het gebied van onderwijshuisvesting. Het IHP (Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs) geeft hierin meer inzicht. Hiervoor zijn thans geen gelden beschikbaar in de begroting. In het raadsvoorstel staat: De financiële uitwerking van de afzonderlijke projecten mee te nemen in de besluitvorming in de komende jaren.
4. Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders: In de begroting is geraamd een structurele storting in de voorziening Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders ter grootte van € 125.000,00. Als gevolg van de lage rekenrente zijn in de afgelopen 2 jaren in de jaarstukken extra stortingen gedaan om aan de opgebouwde pensioenrechten te kunnen voldoen. Mogelijk zal dat ook in de jaren 2020 en verder moeten gebeuren.

Het zal een uitdaging worden om de Programmabegroting 2021-2024 structureel sluitend af te ronden. Dit zal mede afhangen van de mate waarin de onderwerpen "in de pijplijn" zich daadwerkelijk voor gaan doen en de

Meicirculaire 2020.

Voor zover deze Kadernota 2021 Ermelo het begrotingsjaar 2020 raakt, zullen wij dit meenemen in een Bestuursrapportage 2020.

Provinciaal toezicht

De provincie Gelderland voert het financieel toezicht uit. Inmiddels is de Programmabegroting 2020-2023 door de provincie beoordeeld. Bij brief van 31 januari 2020 deelt de provincie ons mee dat Ermelo ook in 2020 blijft vallen onder het repressief toezicht.

Verder geeft de provincie aan dat de Begroting 2020 structureel en reëel in evenwicht is, maar dat de meerjarenbegroting dat (nog) niet is. Daarnaast telt de provincie de taakstelling op het Sociaal Domein maar voor 50% mee en de stelpost Nieuwe Ombuigingen 2022 voor 0%. Tevens meldt de provincie dat na de analyse van de Kadernota 2021 Ermelo zij de concretisering van de taakstellingen en ombuigingen in juni/juli 2020 ambtelijk zal afstemmen.

Tabel Budgettaire perspectief (totaal)

Overzicht verwacht budgettaire perspectief

- = voordeel Bedragen (x € 1.000,00)

Omschrijving	Begroting		Meerjarenbegroting 2021-2024				Toelichting
	2020	2021	2022	2023	2024		
A. Budgettaire uitkomst Programmabegroting 2020-2023:							Raadsbesluit dd 13 november 2019
Nog te dekken budgettaire tekorten	47 N	421 N	3.095 N	2.873 N	2.873 N		
Dekkingsplan:							
* Stelpost Marktwerking investeringen 2020	-94 V						
* Waterschouwingen	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V		
* Rentebeleid 2021		-100 V	-100 V	-100 V	-100 V		
* Rentebeleid 2022			-25 V	-50 V	-50 V		
* Reserve I&A-fonds		-271 V					
* Storting in Algemene reserve (vrij besteedbaar)	97 N						
A. Budgettaire uitkomst Programmabegroting 2020-2023	0	0	2.920	2.673	2.673		Raadsbesluit dd 13 november 2019
B. Budgettaire gevolgen Bestuursrapportages 2019 en 2020:							
Budgettaire gevolgen 5e Bestuursrapportage 2019	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N		Raadsbesluit dd 16 oktober 2019
Budgettaire gevolgen 6e Bestuursrapportage 2019	18 N	23 N					Raadsbesluit dd 13 november 2019
Budgettaire gevolgen 7e Bestuursrapportage 2019	-507 V	-747 V	-839 V	-724 V	-724 V		Raadsbesluit dd 11 december 2019
Budgettaire gevolgen 1e Bestuursrapportage 2020	163 N	174 N	166 N	166 N	166 N		Raadsbesluit dd 22 april 2020
Budgettaire gevolgen 2e Bestuursrapportage 2020	81 N	53 N	126 N	126 N	126 N		Raadsbesluit dd 13 mei 2020
Uitkomst na 2e Bestuursrapportage 2020	-240 V	-492 V	2.378 N	2.246 N	2.246 N		De nadelen in de jaren 2022 en verder worden tijdelijk geparkeerd op de stelpost Nieuwe ombuigingen 2022.
Financiële startpositie Kadernota 2021 Ermelo	-240 V	-492 V	2.378 N	2.246 N	2.246 N		Deze budgettaire uitkomst is door de raad geautoriseerd.
C. Budgettaire gevolgen Kadernota 2021 Ermelo:							
a. ODNV: MJB 2021-2024	-19 V	4 N	2 N	-3 V	7 N		Conform raadsvoorstel
b. Meerinzicht: MJB 2021-2024		367 N	380 N	380 N	380 N		Conform raadsvoorstel
c. Voorzieningen voor hondeneigenaren		49 N	26 N	26 N	26 N		Conform raadsvoorstel
Dekking uit verhoging OZB woningen eigenaren		-26 V	-26 V	-26 V	-26 V		Conform raadsvoorstel
d. Ontwerp omgevingsvisie recreatiecluster Horst: bovenwijkse voorzieningen			6 N	6 N	6 N		Raad dd 13 november 2019 Per saldo moet er een investeringskrediet komen in 2021 ter grootte van € 120.000,00.

Dekking uit de reserve Grondexploitatie			-6 V	-6 V	-6 V	De afschrijving wordt gedekt uit de reserve Grondexploitatie
e. Onderwerpen in de Pijplijn		91 N	91 N	91 N		Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Onderwerpen in de pijplijn
f. Financieel-technische uitgangspunten Programmabegroting 2021-2024		206 N	837 N	991 N	991 N	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Financieel-technische uitgangspunten Programmabegroting 2021-2024
g. Meicirculaire 2020 Gemeentefonds	pm	pm	pm	pm	pm	Bij de vervaardiging van deze Kadernota 2021 was de Meicirculaire 2020 nog niet beschikbaar. De uitkomsten zullen de raad zo spoedig mogelijk afzonderlijk meegedeeld worden.
h. Bestaande taakstellingen				21 N		Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Taakstellingen
i. Autorisatie kredieten en budgetten / Budgetrecht recht					-65 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Autorisatie kredieten en budgetten / Budgetrecht raad
j. Reservepositie						Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Reservepositie
Sub-totaal	-259 V	199 N	3.688 N	3.726 N	3.559 N	
Begrotingsdoorlichting college van b&w:						
k. Herijking Investeringsplan 2020-2029		-100 V	-100 V	-100 V	-100 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Herijking Investeringsplan 2020-2029
l. Belastingen		-82 V	-82 V	-82 V	-82 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Belastingen
m. Bedrijfsvoering			-50 V	-50 V	-50 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Bedrijfsvoering
n. Rentebeleid		-50 V	-125 V	-150 V	-150 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Rentebeleid
o. Incidentele lasten en baten	-34 V					Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Incidentele lasten en baten
p. Exploitatiebudgetten	-70 V	-71 V	-71 V	-71 V	-71 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Exploitatiebudgetten
q. Algemene stelposten		-492 V	-492 V	-492 V	-492 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Algemene stelposten
r. Herijking Sociaal Domein		1.199 N	516 N	426 N		Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Herijking Sociaal Domein
Dekking uit de Algemene risicoreserve		-725 V	-516 V	-426 V		In de reserve is beschikbaar: € 1.667.000,00
s. Heroverweging bestaand beleid		-985 V	-1.195 V	-1.173 V	-1.126 V	Zie de onderbouwing in het hoofdstuk Heroverweging bestaand beleid
Sub-totaal Begrotingsdoorlichting door college van b&w	-104 V	-1.306 V	-2.115 V	-2.118 V	-2.071 V	
Sub-totaal Herzien financieel perspectief	-363 V	-1.107 V	1.573 N	1.608 N	1.488 N	
Storting in Algemene reserve (vrij besteedbaar)		1.107 N				
Financieel perspectief na Kadernota 2021 Ermelo	-363 V	0	1.573 N	1.608 N	1.488 N	

Onderwerpen "in de pijplijn"

In het financiële perspectief in deze Kadernota 2021 Ermelo zijn wij met name uitgegaan van inmiddels genomen college- en/of raadsbesluiten met budgettaire gevolgen. Dat is een momentopname. Er zijn ontwikkelingen die naar verwachting budget gaan vragen of onderwerpen waarvoor momenteel ambtelijk de besluitvorming in voorbereiding is. Wij noemen dit onderwerpen "in de pijplijn".

In dit hoofdstuk hebben wij de inventarisatie van deze onderwerpen opgenomen. Uitsluitend die onderwerpen, die (indicatief) op geld konden worden gezet, zijn opgenomen.

Deze pijplijnonderwerpen maken onderdeel uit van de integrale afweging binnen deze Kadernota 2021 Ermelo. Afhankelijk van de besluitvorming met betrekking tot deze Kadernota 2021 Ermelo worden de onderwerpen opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024. Immers de raad kan pijplijnonderwerpen schrappen. Daarnaast heeft de raad de mogelijkheid om (een aantal van) deze pijplijnontwerpen wel in de begroting op te nemen maar nog niet vrij te geven. Dit laatste moet dan door de raad bij deze Kadernota 2021 Ermelo of de Programmabegroting 2021-2024 expliciet worden besloten, op voorstel van het college van b&w. Met betrekking tot onderwerpen die de Begroting 2020 raken, zullen de budgettaire gevolgen 2020 worden opgenomen in een Bestuursrapportage 2020.

Het betreft de volgende onderwerpen:

Overzicht Onderwerpen "in de pijplijn"

- = voordeel

Omschrijving	Begroting		Meerjarenbegroting 2021-2024			
	2020	2021	2022	2023	2024	
Programma Samen Werken voor Ermelo:						
Bekendmakingswet: Per 1 januari 2021 wijzigt de Bekendmakingswet. De publicatieplicht wordt verruimd. Alle wettelijk voorgeschreven bekendmakingen moeten dan in het elektronisch Gemeentebled worden geplaatst. Thans geldt dit alleen nog voor regelgeving.	20 N	20 N	20 N	20 N	20 N	
Bekendmakingswet: De dekking komt uit de stelpost Volume-ontwikkelingen 2020.	-20 V	-20 V	-20 V	-20 V	-20 V	
BHV: De kosten van opleidingen en trainingen BHV stijgen van € 8.000,00 naar € 13.000,00. Collegebesluit dd 2 maart 2020 (corsa e190047127).	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N	
BHV: De dekking komt uit de stelpost Volume- en Prijsontwikkelingen 2020.	-5 V	-5 V	-5 V	-5 V	-5 V	
EZH: Intensivering Samenwerking EZH: Ondersteuning doorontwikkeling EZH in de jaren 2021 tot en met 2023. 1/3e deel van € 150.000,00. *zie notitie Beleidsontwikkelingen EZH.		50 N	50 N	50 N		
EZH: Strategisch HRM beleid: 34,97% van € 50.000,00 in de jaren 2021 tot en met 2023. *zie notitie Beleidsontwikkelingen EZH.		18 N	18 N	18 N		
EZH: Digitale transformatie: GGI-netwerk en GGI-Veilig: 34,97% van € 71.000,00 in 2021 en € 50.000,00 structureel. *zie notitie Beleidsontwikkelingen EZH.		25 N	18 N	18 N	18 N	
EZH: Dekking uit reserve I&A-fonds		-25 V	-18 V	-18 V	-18 V	
EZH: Programma Dienstverlening: 34,97% van € 175.000,00 in 2021. *zie notitie Beleidsontwikkelingen EZH.		61 N				
EZH: Programma Dienstverlening: 34,97% van € 61.000,00. *zie notitie Beleidsontwikkelingen EZH		21 N	21 N	21 N	21 N	
EZH: Programma Dienstverlening: dekking uit budgetten Dienstverleningstafel		-82 V	-21 V	-21 V	-21 V	
Programma Samen Leven in Ermelo:						
EZH: Onderzoeker Sociaal Domein: Dit betreft een uitbreiding van de formatie Sociaal Domein met een onderzoeker (25,71% van € 90.000,00).		23 N	23 N	23 N		
Programma Samen Wonen in Ermelo:						
N.v.t.						
Programma Samen Ondernemen in Ermelo:						
N.v.t.						

Totaal Onderwerpen "in de pijplijn"	0	N	91	N	91	N	91	N	0	N

[*Notitie Beleidsontwikkeling EHZ](#)

Taakstellingen

Algemeen

De volgende taakstellingen uit de Programmabegroting 2020-2023 staan thans (na 2e Bestuursrapportage 2020) nog open en zullen in de loop van de tijd alsnog gerealiseerd moeten worden.

Indien realisatie van deze taakstellingen niet mogelijk is, zal dit leiden tot een groter begrotingstekort.

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2021 - 2024		
	2020	2021	2022	2023	2024
A. Accommodatiebeleid 2012:					
1. Exploitatie Balverssportzaal				-21	-21
2. Optimalisering binnensport (sportcentrum Calluna)				-25	-25
3. Optimalisering zwembad Calluna				-40	-40
4. Nieuwbouw sportcentrum Calluna				-17	-17
Subtotaal Accommodatiebeleid 2012				-103	-103
B. Sociaal Domein:					
1. Jeugd	-1.852	-1.699	-1.516	-1.926	-1.926
In deze kadernota wordt voorgesteld dit gefaseerd te realiseren.					
Subtotaal Sociaal Domein	-1.852	-1.699	-1.516	-1.926	-1.926
C. Sport					
1. Dekkingsplan op afstand zetten Sport	-338	-348	-348	-348	-348
Subtotaal Sport	-338	-348	-348	-348	-348
D. Ambities PB 2020-2023:					
1. Stelpost Nieuwe ombuigingen 2022 / Begrotingstekort 2022 (na 2e Bestuursrapportage 2020)			-2.378	-2.246	-2.246
Subtotaal Ambities PB 2020-2023			-2.378	-2.246	-2.246
Totaal nog te realiseren ombuigingen en taakstellingen	-2.190	-2.047	-4.242	-4.623	-4.623

Toelichting nog te realiseren bezuinigingen en taakstellingen

A1. Exploitatie Balverssportzaal:

Het toekomstscenario van de Balverssportzaal is gekoppeld aan de besluitvorming over en realisatie van het nieuwe sportcomplex Calluna. Sloop is pas voorzien nadat de nieuwbouw sportcentrum Calluna is gerealiseerd en ingebruik genomen. Zodra de Balverssportzaal is gesloopt, is de taakstelling gerealiseerd (€ 21.000,00). De verwachting is dat de Balverssportzaal eerst in 2023 gesloopt zal kunnen worden. Dit betekent dat de huidige taakstelling eerst met ingang van 2024 gerealiseerd kan worden.

A2. Optimalisering binnensport (sportcentrum Calluna):

Ook dit onderdeel kan in de komende periode worden geëffectueerd na de besluitvorming over en realisatie van het nieuwe sportcomplex Calluna (€ 25.000,00). Dit betekent dat de huidige taakstelling met ingang van 2023 gerealiseerd kan worden.

A3. Optimalisering zwembad Calluna:

Besparing op onderhoud en energielasten sportcomplex Calluna kan worden geëffectueerd na de besluitvorming over en realisatie van het nieuwe sportcomplex Calluna (€ 40.000,00). Dit betekent dat de huidige taakstelling met ingang van 2023 gerealiseerd kan worden.

A4. Nieuwbouw sportcentrum Calluna:

Dit onderdeel wordt geëffectueerd na realisatie van nieuwbouw sportcentrum Calluna (€ 17.000,00). Dit betekent dat de huidige taakstelling met ingang van 2023 gerealiseerd kan worden.

B1. Jeugd:

Bij de invoering van de nieuwe transitie met ingang van 2015 heeft de raad besloten dat de uitvoering moet geschieden binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De afwijkingen tussen de rijks gelden en de kosten Sociaal Domein zijn telkens op de stelpost Taakstelling Sociaal Domein geraamd en dus geneutraliseerd. Oorspronkelijk bedroeg de taakstelling € 0,8 mln. Nadien zijn verwerkt de grote budgettaire nadelen uit de diverse bestuursrapportages en begrotingsaanpassingen en kwam de taakstelling uit op een bedrag van tegen de € 3 mln. De totale taakstelling komt thans uit op € 1,9 miljoen.

Indien deze taakstelling (deels) niet gerealiseerd kan worden, komt het nadeel als extra begrotingstekort terug in de meerjarenbegroting.

In de Toezichtsbrief 2019 van de provincie Gelderland geeft de provincie aan dat de taakstelling op Sociaal Domein niet voldoende geconcretiseerd is. Tevens dat de provincie deze taakstelling slechts voor 50% meetelt bij de beoordeling van de financiële positie van Ermelo.

Redenen om in het kader van de Begrotingsdoorlichting nadrukkelijk deze taakstelling te beoordelen en te kijken naar praktische mogelijkheden om de taakstelling terug te brengen in omvang.

Op 25 februari 2020 heeft het college van b&w het volgende besluit met betrekking tot de realisatie van de taakstelling Sociaal Domein genomen:

1. In te stemmen met scenario 4, inhoudende dat de huidige taakstelling Sociaal Domein ter grootte van € 1,9 mln. gefaseerd wordt ingevuld binnen het programma Samen Leven in Ermelo (onderdeel Sociaal Domein), in een periode van 4 jaar (2021 tot en met 2024).
2. Het niet te realiseren deel van de taakstelling Sociaal Domein in de jaren 2021, 2022 en 2023 af te boeken en onderdeel uit te laten maken van het totale begrotingstekort.
3. het wel te realiseren deel van de taakstelling Sociaal Domein af te ramen van de Zorgkosten Sociaal Domein.
4. Bovenstaande te verwerken in de Kadernota 2021 Ermelo.

Het in de jaren 2021, 2022 en 2023 niet te realiseren deel van de taakstelling (zie besluitpunt 2) leidt tot de volgende budgettaire nadelen:

2021: Taakstelling is € 1.699.000,00 minus te realiseren deel € 500.000,00 = € 1.199.000,00 niet te realiseren, dus nadeel in 2021.

2022: Taakstelling is € 1.516.000,00 minus te realiseren deel € 1.000.000,00 = € 516.000,00 niet te realiseren, dus nadeel in 2022.

2023: Taakstelling is € 1.926.000,00 minus te realiseren deel € 1.500.000,00 = € 426.000,00 niet te realiseren, dus nadeel in 2023.

Het met ingang van 2021 wel te realiseren deel van de taakstelling (zie besluitpunt 3) zal concreet worden ingevuld bij de Programmabegroting 2021-2024 op de begrotingsposten Zorgkosten.

Bij de verdere uitwerking van de terugdringing van de zorgkosten blijft het mogelijk om de afgeboekte taakstelling alsnog te verschuiven.

C1. Sport:

Tot 2019 maakte het beheer en gedeeltelijk de exploitatie van de sportcomplexen onderdeel uit van de begroting van de gemeente Ermelo. In 2019 is Interactie ingericht waarmee taken zijn overgedragen aan deze uitvoeringsorganisatie. Hierdoor is een deel van de inzet voor bedrijfsvoeringstaken komen te vervallen. Dit betekent dat de kosten en de daarbij horende doorbelasting, die hiermee gemoeid is, ook komt te vervallen. Ermelo heeft daarop een taakstelling opgenomen in de begroting.

D1. Ambities 2019-2022:

In de Programmabegroting 2019-2022 was de jaarschijf 2022 niet sluitend. Het tekort bedroeg destijds € 2.486.000,00. Hiervoor is een nieuwe stelpost Nieuwe ombuigingen 2022 in de begroting opgenomen. Nadien is het begrotingstekort gewijzigd in de Programmabegroting 2020-2023 en de diverse Bestuursrapportages 2019 en 2020. Na de 2e Bestuursrapportage 2020 bedraagt het begrotingstekort in 2022 € 2.278.000,00 en met ingang van 2023 € 2.246.000,00 structureel. De realisatie van deze Stelpost Nieuwe Ombuigingen 2022 moet voort komen uit de kaderstelling door de raad. Mede hiertoe wordt thans de Kerntakendiscussie gevoerd. In deze Kadernota 2021 Ermelo zullen voorstellen worden opgenomen om dit begrotingstekort terug te dringen.

Autorisatie kredieten en budgetten

De raad heeft het budgetrecht. Dit betekent dat de raad alle budgetten, alle individuele investeringskredieten en de reserves en voorzieningen autoriseert (= beschikbaar stelt).

In principe autoriseert de raad de budgetten op programmaniveau, maar het is mogelijk om dit op een lager niveau te doen. Dit is bijvoorbeeld in Ermelo gebeurd voor de Grondexploitatie.

De raad heeft de mogelijkheid om budgetten, kredieten, ed wel te autoriseren, maar nog niet vrij te geven. Dit betekent dat de budgetten, kredieten, ed wel worden opgenomen in de begroting, maar dat het college van b&w eerst door middel van een afzonderlijk raadsvoorstel de raad moet vragen om de desbetreffende budgetten, kredieten, ed alsnog vrij te geven. In een enkel geval gebeurt dit in een bestuursrapportage. Zolang de raad niet akkoord is met het vrijgeven van de gelden kan het college van b&w feitelijk de uitvoering niet ter hand nemen.

In de kadernota- en begrotingsstukken wordt jaarlijks aangegeven om welke budgetten, kredieten en reserves/voorzieningen het gaat.

In dit hoofdstuk van de Kadernota 2021 Ermelo laten wij zien welke budgetten, kredieten, ed thans nog niet door de raad zijn vrijgegeven.

Hieronder is een drietal overzichten opgenomen, te weten:

Overzicht 1. Programmabegroting 2020-2023

In het door de raad op 13 november 2019 aangenomen amendement Pijlijnonderwerpen is een aantal budgetten en kredieten nog niet vrijgegeven door de raad.

In dit overzicht tonen wij de huidige status.

Overzicht 2. Programmabegroting 2019-2022

In het door de raad op 8 november 2018 aangenomen amendement Pijlijnonderwerpen is een aantal budgetten en kredieten nog niet vrijgegeven door de raad.

In dit overzicht tonen wij de huidige status.

Overzicht 3.

In eerdere programmabegrotingen heeft de raad een aantal budgetten en kredieten nog niet vrijgegeven.

In dit overzicht geven wij weer welke budgetten en kredieten dit betreft en wat de huidige status is.

Budgetrecht raad

Autorisatie kredieten en budgetten

Overzicht 1: Programmabegroting 2020-2023

- = voordeel

Omschrijving (bedragen x 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2020-2023					Toelichting	Status vrijgeven door de raad
		2019	2020	2021	2022	2023		
<u>Programma Samen Werken voor Ermelo:</u>								
Streekarchivariaat		15 N	15 N	15 N	15 N		Hogere bijdrage Ermelo aan Streekarchivariaat. Op basis van het rapport van KBenP van november 2018 dient de formatie met 1,5 fte uitgebreid te worden. Kosten structureel € 75. Bijdrage van Ermelo € 15.	Vrijgegeven door de raad op 4 maart 2020
<u>Programma Samen Leven in Ermelo:</u>								
N.v.t.								
<u>Programma Samen Wonen in Ermelo:</u>								
Waterbeleid: waterbergingen en rioolproblemen						435 N	Ermelo is en wordt geconfronteerd met wateroverlast. Hiertoe zijn inmiddels diverse maatregelen getroffen, doch uit de eerste actualiseringswerkzaamheden van het rioleringsplan blijkt dat de reeds eerder gememoreerde noodzakelijk geachte waterbergings- en afvoercapaciteit uitbreiding behoeft. De aanleg van de bergbassins zal naar verwachting duurder uitvallen dan thans begroot. Verwacht wordt dat een extra investering van maximaal € 11,3 mln. noodzakelijk is. Jaarlijkse kapitaallasten € 435.	
Waterbeleid: opbrengst rioolheffing						-435 V	De kosten van bovenstaande hebben gevolgen voor de tarieven van het rioolrecht in verband met volledige kostendekkendheid.	
<u>Programma Samen Ondernemen in Ermelo:</u>								
Vitale vakantieparken		20 N					Om te gaan werken met het bestemmingsplan verbrede reikwijdte voor vakantieparken (vanuit de Crisis- en herstelwet), als nieuwe stap richting Omgevingswet, is in 2020 een incidenteel werkbudget benodigd.	Vrijgegeven door de raad op 22 april 2020
De dekking komt uit de Algemene reserve		-20 V						Vrijgegeven door de raad op 22 april 2020
Vitale vakantieparken		10 N					Voor deelname aan deelprojecten van het Veluws programma Vitale Vakantieparken is in 2020 een incidenteel budget benodigd.	Vrijgegeven door de raad op 22 april 2020
De dekking komt uit de Algemene reserve		-10 V						Vrijgegeven door de raad op 22 april 2020

Overzicht 2: Programmabegroting 2019-2022

- = voordeel

Omschrijving (bedragen x 1.000,00)	Begroting		Meerjarenbegroting 2020-2023					Toelichting	Status vrijgeven door de raad			
	2019		2020	2021	2022	2023						
<u>Programma Samen Werken voor Ermelo:</u>												
N.v.t.												
<u>Programma Samen Leven in Ermelo:</u>												
De Dialoog: Inrichting theaterzaal				33 N				Audiovisuele middelen / elektrische steiger / balletvloer / ed.				
Onderwijshuisvesting: Nieuwbouw De Goede Herder			0	0	0	0		Extra krediet € 700 in 2019 als gevolg van marktwerking.	Vrijgegeven door de raad op 9 mei 2019.			
Onderwijshuisvesting: Nieuwbouw De Goede Herder			0	0	0	0		Extra krediet € 300 als gevolg van 90% naar 100%.	Vrijgegeven door de raad op 9 mei 2019.			
Kunst en Cultuur	59	N						Storting in fonds t.b.v. sociale cohesie, aantrekkingskracht van Ermelo en de participatie en ontplooiing van inwoners.	Vrijgegeven door de raad op 9 mei 2019.			
<u>Programma Samen Wonen in Ermelo:</u>												
Duurzaamheid: Programma Duurzaamheid 2021 e.v.				0	250 N	250 N		In afwachting van een nieuw Programma Duurzaamheid 2021 en verder alvast een jaarlijkse storting in de reserve Duurzaamheid ramen van € 250.				
Omgevingswet: Opleiding en training	25	N	50	N				In het centrale opleidingsplan prioriteit geven aan de Omgevingswet.	Vrijgegeven door de raad op 11 december 2019.			
Omgevingswet: Invoeringskosten	135	N	235	N	336	N	241	N	241 N Budgettaire gevolgen op basis van het VNG rekenmodel. De invoeringskosten 2023 en 2024 bedragen € 103 respectievelijk € 38. Dit leidt in de Begroting 2023 tot een meevaller ter grootte van € 138 en vervolgens in de Begroting 2024 tot een meevaller ter grootte van € 65.000,00.	Vrijgegeven door de raad op 11 december 2019.		
Omgevingswet: Exploitatiekosten				104	N	245	N	245	N	Budgettaire gevolgen op basis van het VNG rekenmodel.	Vrijgegeven door de raad op 11 december 2019.	
Startersleningen										In 2022 een extra krediet van € 300.		
Blijversleningen	0		4	N	8	N	12	N	12	N	Krediet Blijversleningen in de jaren 2019 tot en met 2022 elk jaar € 250, in afwachting van besluitvorming.	
Markt 2.0: Uitbreiding en aanleg parkeerplaatsen				74	N	74	N	74	N	Aanvullend krediet € 1.130 in 2020 ramen.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019.	
Markt 2.0: Herinrichting tracé Chevallierlaan				26	N	26	N	26	N	Aanvullend krediet € 400 in 2020 ramen.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019.	
Wegenbeheersplan: regulier onderhoud	54	N	54	N	54	N	54	N	54	N	B&W-besluit dd 25 mei 2018.	Vrijgegeven door de raad op 4 april 2019.
Wegenbeheersplan: groot onderhoud			96	N	382	N	367	N	367	N	B&W-besluit dd 25 mei 2018.	Vrijgegeven door de raad op 4 april 2019.
Wegenbeheersplan: investeringen wegen en fietspaden			135	N	311	N	404	N	404	N	B&W-besluit dd 25 mei 2018.	Vrijgegeven door de raad op 4 april 2019.
Wegenbeheersplan: investeringen begraafplaats			11	N	11	N	11	N	11	N	B&W-besluit dd 25 mei 2018.	Vrijgegeven door de raad op 4 april 2019.

GVVP: Verkeer- en parkeerproblematiek bij 't Weitje			50 N					Betrekken bij nieuwe GVVP. In 2020 een voorbereidingsbudget € 50 ramen.	
Sportpark FC Horst: parkeervoorziening / oversteek			16 N	16 N	16 N	16 N	16 N	Krediet € 250 in 2019 ramen.	
Aanleg fietspad Speuld				0	0	0	0	Aanleg in 2019 en 2020. Extra krediet € 200.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019.
Fietsveiligmaken dr Jonkheer Sandbergweg				19 N	19 N	19 N	19 N	Extra krediet in 2020 € 300.	Vrijgegeven door de raad op 9 mei 2019.
Openbare ruimte: Groenbeheerplannen	275 N	275 N	275 N	275 N	275 N	275 N	275 N	van C naar B niveau.	Vrijgegeven door de raad op 9 mei 2019 een bedrag van € 175. Vrijgegeven door de raad op 2 oktober 2019 € 40.
<u>Programma Samen Ondernemen in Ermelo:</u>									
N.v.t.									

Overzicht 3: Overige programmabegrotingen

- = voordeel

Omschrijving (bedragen x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2020-2023					Toelichting	Status vrijgeven door de raad
		2019	2020	2021	2022	2023		
<u>Programma Samen Werken voor Ermelo:</u>								
Herinrichting en verduurzaming gemeentehuis: gebied rond de raadzaal (HvG-b)		0	0	0	0	0	Bladzijde 37 Programmabegroting 2019-22. Begrotingsposten: 7152117-4320 / 71521031 € 307 in 2019 7152118-4320 / 71521032 € 397 in 2019 7152119-4320 / 71521033 € 89 in 2019 7152120-4320 / 71521034 € 58 in 2019	Vrijgegeven door de raad op 4 maart 2020.
<u>Programma Samen Leven in Ermelo:</u>								
N.v.t.								
<u>Programma Samen Wonen in Ermelo:</u>								
GVVP: Leefbaarheid en Bereikbaarheid			0	0	0	0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010272-4320 / 70102146. Krediet € 877 in 2019 en € 600 in 2020.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019: van krediet 2019 € 129.
GVVP: Verkeersveiligheid			0	0	0	0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010273-4320 / 70102150. Krediet € 81 in 2019 en € 80 in 2020.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019: krediet 2019 € 81.
GVVP: Risicoreservering						0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010274-4320/8432 / 70102154. Krediet € 627 in 2022 en -€ 104 in 2022.	Vrijgegeven door de raad op 4 juli 2019: krediet vrijgeven.
Parkeren sportcentrum Calluna (De Zanderij)			0	0	0	0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010280-4320 / 70102164. Krediet € 1.215 in 2021.	

Ontsluiting en toerit sportcentrum Calluna (De Zanderij)					0	0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010281-4320 / 70102165. Krediet € 100 in 2021.
Revitalisering Kerkdennen			0	0	0	0	Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 7010282-4320 / 70102166. Krediet € 1.062 in 2019. Een reeds wel vrijgegeven deel maakt onderdeel uit van het programma Samen Ondernemen in Ermelo.
Budgetten Programmaplan Duurzaamheid t/m 2020							Bladzijde 39 Programmabegroting 2019-22. Begrotingspost: 6260217-4380. Budget € 82 in 2020.

Reservepositie

Inleiding

De reservepositie van Ermelo bestaat uit het totaal van alle reserves en voorzieningen. De reservepositie is opgebouwd uit algemene reserves, (beklemd) bestemmingsreserves en voorzieningen. Reserves vallen onder het eigen vermogen van een gemeente. Voorzieningen worden gezien als vreemd vermogen.

Ermelo kent sinds jaar en dag een ruime reservepositie. Dit is nog eens versterkt door de NUON-gelden (2009-2015). Wel zijn in de afgelopen jaren besluiten door de raad genomen om de reserves in te zetten als dekkingsmiddel (al dan niet in het kader van de ombuigings- en bezuinigingstrajecten en/of ter realisatie van nieuwe voorzieningen). Zo is in de Kadernota 2018 opgenomen het Strategisch Financieel Beleid, waarin de reservepositie is herijkt. Gevolg van dit alles is dat een behoorlijk deel van de huidige reservepositie thans vastligt en dat de reservepositie dus de komende jaren langzaam maar zeker gaat afnemen. Wel staan daar dan (nieuwe) voorzieningen in Ermelo tegenover.

Beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afnemen, opheffen, toevoegen en beschikken altijd door de raad geautoriseerd moet worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse programmabegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (bestuursrapportages) en/of de jaarlijkse jaarstukken.

Het beleid in Ermelo is vastgelegd in de Financiële Verordening gemeente Ermelo (door de raad vastgesteld op 27 november 2019). In artikel 12 staat: "Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en Voorzieningen" aan. De De nota bepaalt naast het doel, de vorming en de besteding van reserves en voorzieningen, een en ander in relatie tot het weerstandsvermogen. De raad stelt deze nota vast. Bij de kadernota wordt jaarlijks de actualiteit van de nota getoetst".

De Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo is oorspronkelijk op 28 februari 2013 door de raad vastgesteld. Daarbij is destijds een herstructurering van de reserves en voorzieningen gerealiseerd en is het beleid van Ermelo inzake de reserves en voorzieningen opnieuw vastgelegd.

In 2016 is de BBV herzien. Daarmee is ook wettelijk geregeld dat gemeenten niet langer investeringen ineens mogen afschrijven. In Ermelo was het afschrijven ineens van investeringen gebruikelijk. De afschrijving ineens werd dan gedekt uit de diverse reserves. Door de nieuwe wetgeving moeten alle investeringen weer gewoon afgeschreven worden. Deze jaarlijkse afschrijving wordt vervolgens gedekt uit de reserves. Hiervoor zijn nieuwe beklemd bestemmingsreserves in het leven geroepen. In de 5e Bestuursrapportage 2016 is de raad hiermee akkoord gegaan. Dit heeft geleid tot verschuivingen binnen de totale reservepositie.

Bij het opstellen van de Kadernota 2018 is de reservepositie herijkt en zijn diverse voorstellen geformuleerd over de reserves en voorzieningen.

De wijziging van de BBV en de gevolgen van de Kadernota 2018 (inclusief het Strategisch Financieel Beleid) moeten worden verwerkt in de Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo. Deze actualisatie staat gepland voor het jaar 2021.

Reservepositie in cijfers

Onderaan dit hoofdstuk zijn tabellen opgenomen die de reservepositie op basis van de meest recente gegevens weergeven.

Conclusie

De reservepositie van Ermelo blijft, ondanks dat het totaalbedrag in de komende jaren als gevolg van het

investeringsniveau afneemt, goed. Een groot deel van de reservepositie ligt echter vast in de vorm van bekleemde bestemmingsreserves en voorzieningen.

Meest belangrijk is echter de omvang van de nog vrij te besteden reserves en voorzieningen. Uit de tabellen blijkt dat er nog een incidenteel bedrag ter grootte van € 1,9 mln. vrij te besteden is door de raad. Dit zal de komende jaren nog aangevuld worden zodra de winstneming Het Trefpunt daadwerkelijk is gerealiseerd, nadat eerst de reserve Grondexploitatie weer is aangevuld naar de minimale stand van € 2 mln..

Echter de Algemene reserve (vrij besteedbaar) heeft eind 2023 een stand van nagenoeg nihil. Dit betekent dat er geen geld meer beschikbaar is voort de opvang van calamiteiten of toekomstige nadelige rekeningsaldi. Daarnaast zal gekeken moeten worden hoe deze reserve weer aangevuld kan worden. Immers de raad heeft de minimale stand bepaald op € 5 mln.

Tabel Reservepositie

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Algemene reserves	9.183.000	1.805.000	0
Bekleemde bestemmingsreserves	32.040.000	28.345.000	0
Overige bestemmingsreserves	8.067.000	2.966.000	1.935.000
Totaal reserves	49.290.000	33.116.000	1.935.000
Voorzieningen MOP gebouwen	366.000	436.000	0
Overige voorzieningen	16.030.000	15.992.000	0
Totaal voorzieningen	16.396.000	16.428.000	0
Totaal reservepositie Ermelo	65.686.000	49.544.000	1.935.000

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	6.716.000	-73.000	0
Algemene risicoreserve	2.467.000	1.878.000	0
Totaal algemene reserves	9.183.000	1.805.000	0

Inclusief jaarresultaat 2019

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Nieuwbouw sportcomplex Calluna	16.918.000	16.414.000	0
Reserve HvG	1.500.000	1.350.000	0
Reserve GVVP	4.045.000	3.205.000	0
Reserve Overig Verkeer & Vervoer	5.431.000	4.029.000	0
Reserve Centrumontwikkeling	3.832.000	3.101.000	0
Reserve Bouwen	210.000	170.000	0
Reserve Sport	104.000	76.000	0
Totaal bekleemde bestemmingsreserves	32.040.000	28.345.000	0

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Reserve Vitaal Ermelo in Ontwikkeling	0	0	0
Reserve Vervangingsfonds I&A	947.000	254.000	254.000
Reserve Grondexploitatie	2.949.000	306.000	306.000
Reserve Risico's Grondexploitatie	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Reserve Egalisatie Meerjarenbegroting	2.013.000	45.000	0
Reserve Duurzaamheid	828.000	735.000	375.000
Reserve Levensfasebewust personeelsbeleid	32.000	84.000	0
Reserve Programmabegroting 2016-2019	0	0	0
Reserve Sociaal Domein	298.000	0	0
Reserve Onderhoud gebouwen	0	542.000	0
Totaal overige bestemmingsreserves	8.067.000	2.966.000	1.935.000

Is opgeheven in Jaarstukken 2019

Is opgeheven in Jaarstukken 2019

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening MOP onderhoud gebouw De Dialoog	0	-47.000	0
Voorziening MOP overig onderhoud De Dialoog	0	0	0
Voorziening MOP onderhoud gemeentehuis	0	-29.000	0
Voorziening MOP onderhoud gemeentewerf	53.000	57.000	0
Voorziening MOP onderhoud brandweergarage	89.000	79.000	0
Voorziening MOP onderh. dienstgebouwen begraafplaats	36.000	44.000	0
Voorziening MOP onderhoud sportcentrum Calluna	0	78.000	0
Voorziening MOP onderhoud sportzaal Balvers	0	55.000	0
Voorziening MOP onderhoud private accommodaties	118.000	107.000	0
Voorziening MOP onderhoud Het Pakhuis	35.000	45.000	0
Voorziening MOP Pinel / Plaza / Stationsstraat 118	35.000	47.000	0
Totaal voorzieningen MOP gebouwen	366.000	436.000	0

Omschrijving (bedragen x € 1,00)	Rekening 2019 (31-12-2019)	Begroting 2023 (incl. claims) (31-12-2023)	Nog vrij besteedbaar
Voorziening Pensioenverplichtingen wethouders	3.941.000	4.077.000	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Ermelo	397.000	405.000	0
Voorziening Afvalstoffenheffing	586.000	345.000	0
Voorziening Afskoop schoonmaken graven	377.000	365.000	0
Voorziening Uitbreiding capaciteit begraafplaats	582.000	594.000	0
Voorziening Toekomstig onderhoud terrein begraafplaats	489.000	393.000	0
Voorziening Dubieuze debiteuren Sociale Zaken	847.000	1.047.000	0
Voorziening Verliesvoorziening Grondexploitatie	2.201.000	2.201.000	0
Voorziening Groot onderhoud riolering	105.000	66.000	0
Voorziening Egalisatie riolering	5.373.000	6.038.000	0
Voorziening Groot onderhoud wegen	133.000	-1.000	0
Voorziening Groot onderhoud verlichting	136.000	126.000	0
Voorziening Boscompensatie	653.000	212.000	0
Voorziening MOP Civiele kunstwerken	54.000	25.000	0
Voorziening MOP Kunstwerken	25.000	25.000	0
Voorziening WGA-lasten	131.000	74.000	0
Totaal overige voorzieningen	16.030.000	15.992.000	0

Begrotingsdoorlichting

Algemeen

In de Kadernota 2020 Ermelo is uitgevoerd de eerste fase Begrotingsdoorlichting.
In deze Kadernota 2021 Ermelo wordt de tweede fase Begrotingsdoorlichting uitgevoerd.

Deze Begrotingsdoorlichting is uitgevoerd door het college van b&w.

Het bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Herijking Investeringsplan 2020-2029.
2. Belastingen.
3. Bedrijfsvoering.
4. Rentebelid.
5. Incidentele lasten en baten.
6. Exploitatiebudgetten.
7. Algemene stelposten.
8. Herijking Sociaal Domein.
9. Heroverweging bestaand beleid.

In de volgende hoofdstukken wordt elk onderdeel nader toegelicht.

Herijking Investeringsplan 2020-2029

Als onderdeel van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w is een herijking van het Investeringsplan 2020-2029 uitgevoerd.

In de Programmabegroting 2022-2023 was opgenomen het Investeringsplan 2019-2028, nadien nog aangevuld met de diverse Bestuursrapportages 2019 en 2020 en de gevolgen van de Jaarstukken 2019.

In deze Kadernota 2021 Ermelo is het investeringsplan omgezet naar een Investeringsplan 2020-2029.

Uit dit investeringsplan blijkt het hoge ambitieniveau van de gemeente Ermelo. Het totale tienjarige

Investeringsplan 2020-2029 bedraagt € 97 miljoen. Hiervan staat een bedrag van € 86 miljoen geraamd in de begrotingsjaren 2020 tot en met 2024. Als we het nog verder specificeren dan staat er voor het jaar 2020 een investeringsbedrag geraamd van € 45 miljoen en in 2021 € 21 miljoen en in 2022 € 17 miljoen. Dit zijn enorme bedragen. De vraag is dan ook hoe realistisch dit is.

Het Investeringsplan 2020-2029 is, in samenwerking met alle desbetreffende budgetbeheerders, volledig doorgelicht. Daarbij zijn meegenomen zaken als het niet tijdig tot uitvoering komen van investeringen en dus het jaarlijks doorschuiven van investeringskredieten, de realiteitswaarde van de achterliggende planning, communicatie/voorlichting/participatie, planvorming, voorbereiding, capaciteit, mogelijke bezwaarprocedures, stikstofproblematiek, onderbouwing, samenloop van investeringskredieten, besluitvorming en het al dan niet al vrijgegeven zijn van het krediet door de raad.

Deze doorlichting heeft er toegeleid dat in deze Kadernota 2021 Ermelo voorstellen worden gedaan om te komen tot een nieuw geactualiseerd Investeringsplan 2020-2029.

De voorgestelde aanpassingen bestaan uit het doorschuiven van investeringskredieten, het vervallen van investeringen, het uitsplitsen van investeringen over meerdere jaren, een betere planning van investeringen, het samenvoegen van investeringen in hetzelfde jaar en in een enkel geval het naar voren halen van investeringen.

In het bijgevoegde Investeringsplan 2020-2029 vindt u alle individuele investeringskredieten. In kolom E (groen) zijn alle aanpassingsvoorstellen opgenomen.

Indien de raad akkoord gaat worden deze aanpassingen verwerkt in de nieuwe Programmabegroting 2021-2024. Voorzover de Begroting 2020 wordt geraakt, zal dit worden meegenomen in een Bestuursrapportage 2020.

Met dit herziene Investeringsplan 2020-2029 is een realistischer investeringsplanning vervaardigd en wordt een bijdrage geleverd aan het terugdringen van het begrotingstekort. Ook levert dit een bijdrage aan een realistischer liquiditeitenplanning.

De daadwerkelijke budgettaire gevolgen zijn niet doorgerekend, maar deze zullen bestaan uit het vrijvallen van (incidentele) kapitaallasten en het later beschikken over de beklemde bestemmingsreserves. Voorshands boeken wij in deze Kadernota 2021 Ermelo een budgettair voordeel in van € 100.000,00 met ingang van het begrotingsjaar 2021.

Duidelijk mag wel zijn dat met betrekking tot het investeringsplan de vinger voortdurend aan de pols gehouden moet blijven. Wij zullen dat dan ook de komende jaren blijven doen.

indien individuele investeringskredieten thans worden doorgeschoven, maar er dien zich later kansen voor om toch tot eerdere uitvoering te komen, zullen wij dat niet nalaten en de raad hiertoe dan voorstellen aanbieden.

Overigens is het niet ondenkbaar dat, indien het in deze kadernota en de nieuwe programmabegroting, niet lukt om de structurele begrotingstekorten weg te werken, er rigoureuus geschrapt zal moeten worden in het investeringsplan.

De belangrijkste investeringen zijn / blijven:

1. Programma Samen Werken voor Ermelo:

- Verbouw en verduurzaming gemeentehuis
- Diverse kredieten Bedrijfsvoering (Tractie / ICT / gemeentewerf)

2. Programma Samen Leven in Ermelo:

- Nieuwbouw sportcentrum Calluna
- Sportcentrum Triade
- Buitensportaccommodaties
- Verbouw en verduurzaming De Dialoog
- Diverse onderwijskredieten (De Cantharel / RKPWA / De Goede Herder / Driekansen / Rietschans)

3. Programma Samen Wonen in Ermelo:

- GVVP (leefbaarheid en bereikbaarheid / verkeersveiligheid)
- Aanleg rijwielpaden en -stroken / verbeteren en verbreden fietspaden
- Aanleg fietspad Schaapsdijk / Zeeweg
- Fietsvoorziening Speuld
- Fietsvoorziening Het Tonselse Veld
- Parkeren en ontsluiting sportcentrum Calluna
- Revitalisering Kerkdennen
- Verbreden bermen
- Vervanging Harderwijkerweg / Putterweg
- Vervanging bestrating Fokko Kortlanglaan
- Parkeerterrein FC Horst
- Openbare verlichting
- Riolering
- Oranjepark
- Centrumontwikkeling
- Startersleningen en Blijversleningen
- Vervanging ondergrondse containers

4. Programma Samen Ondernemen in Ermelo:

- Diverse kredieten Kerkdennen

Het gedetailleerde Investeringsplan 2020-2029 is [HIER](#) terug te vinden.

Belastingen

In dit hoofdstuk verwoorden wij per belastingsoort:

- De huidige kaders / stand van zaken.
- De nieuwe kaders / voorstellen voor de tarieven 2021.

Dit betreft de volgende onderwerpen

- Precariobelasting op kabels en leidingen.
- Hondenbelasting.
- Toeristenbelasting.
- Forensenbelasting.
- OZB woningen eigenaren.
- OZB niet woningen eigenaren en gebruikers.
- Reclamebelasting.
- Afvalstoffenheffing.
- Rioolheffing.
- Leges.
- Begraafrechten.
- Marktgeden.

Op basis van eerder door de raad genomen besluiten inzake de lastendrukontwikkelingen 2021 zouden de tarieven 2021 op de diverse gemeentelijke belastingen weer stevig gaan toenemen.

In de raad is uitgesproken het verzoek aan het college van b&w om de bekijken of de tariefstijgingen 2021 enigszins getemperd kunnen worden.

Daar is nadrukkelijk naar gekeken en er zijn voorstellen in deze kadernota opgenomen. Wel moest steeds de afweging gemaakt worden tussen een minder sterke lastendrukstijging en het verkleinen van het structurele begrotingstekort.

Het streven is dat de Afvalstoffenheffing 2021 op het tariefniveau van 2020 gehandhaafd kan blijven.

De Hondenbelasting vervalt met ingang van 2021.

De Rioolheffing wordt in 2021 niet verhoogd met 4,4%, maar met 1,7%. Daarnaast komt er een nieuwe klasse-indeling, waarbij de lagere klasse minder gaan betalen dan in 2020 en de hoogste klasse meer dan in 2020.

De Forensenbelasting wordt niet verhoogd met 13,8%, maar met 8,8%.

Met betrekking tot de Toeristenbelasting wordt voorgesteld om met ingang van 2021 met drie tarieven te gaan werken, te weten een tarief voor hotels / airbnb's / b&b (€ 2,00 p.p.p.n.), een tarief voor bijzondere groepen (€ 0,75 p.p.p.n.) en een tarief voor de overige overnachtingen (€ 1,50 / is het zelfde tarief als in 2020).

Al met al denken wij hiermee de lastendrukontwikkelingen 2021 toch enigszins te hebben getemperd.

Wat betekent dat nu voor een gezin met een gemiddelde koopwoning en 1 hond:

	Tarief 2020	Lasten 2020	Tarief 2021	Lasten 2021
OZB woningen eigenaren (gemiddelde WOZ-waarde € 314.000,00)	0,1308	410,71	0,1558	489,21
Rioolheffing (laagste klasse)	220,00	220,00	200,00	200,00
Afvalstoffenheffing:				
* vast recht	92,50	92,50	92,50	92,50
* aanbieden containers grijs 14 X 140 liter ledigen	4,80	67,20	4,80	67,20
* aanbieden containers groen 8 X 140 liter ledigen	0,30	2,40	0,30	2,40
Hondenbelasting (1 hond)	68,10	68,10	0,00	0,00
Totaal		860,91		851,31

A. Precariobelasting op kabels en leidingen

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Precariobelasting is een Algemene belasting.
- Met ingang van 2022 mag er geen Precariobelasting op kabels en leidingen meer geheven worden. Ook zijn de tarieven tot die tijd bevroren door het Rijk.
- In de Programmabegroting 2020-2023 is een inkomstenraming opgenomen van € 1.383.000,00 voor het jaar 2020 en 2021.
- Het tarief voor Precariobelasting 2021 is gelijk aan het tarief van 2020, omdat het Rijk de tarieven heeft bevroren bij het besluit tot afschaffing van deze belasting op 1 juli 2017.
- De raad heeft besloten dat het wegvallen van de opbrengst Precariobelasting met ingang van 2022 wordt gecompenseerd door gefaseerde verhoging van de algemene belastingen in vier gelijke stappen ter grootte van € 334.000,00 met ingang van 2019 (besluit raad dd 30 mei 2018).
- De gefaseerde verhoging van de algemene belastingen (besluit raad dd 8 november 2018) ziet er als volgt uit:
 - Verhoging in 2019 van OZB woningen eigenaren met 9,6%:
 - Verhoging in 2020 van OZB woningen eigenaren / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 6,5%:
 - Verhoging in 2021 van OZB woningen eigenaren / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 6,1%:

- Verhoging in 2022 van OZB woningen eigenaren / OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) / Toeristenbelasting / Forensenbelasting met 3,7%.

Voorstellen:

Geen nieuwe aanvullende voorstellen.

B. Hondenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

1. De Hondenbelasting is een Algemene belasting.
2. Hondenbelasting wordt geheven voor het houden van één of meer hond(en).
3. Voor Hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
4. In de Programmabegroting 2020-2023 is voor 2020 een opbrengst Hondenbelasting geraamd van € 169.000,00. Met ingang van het begrotingsjaar 2021 is geen opbrengst meer begroot.
5. De Hondenbelasting wordt in de raadsperiode 2018-2022 afgeschaft.
6. De compensatie komt uit een verhoging van de overige algemene belastingen.
7. De Hondenbelasting wordt, als gevolg van het toch al hoge stijgingspercentage van de OZB woningen eigenaren in 2020, eerst in 2021 afgeschaft.
8. De compensatie afschaffen Hondenbelasting (€ 169.000,00) komt uit een verhoging van de OZB woningen eigenaren 2021 (stijgingspercentage OZB woningen eigenaren 5,1%)

Voorstellen:

1. Het raadsbesluit inzake de afschaffing Hondenbelasting met ingang van 2021 handhaven.
2. Het raadsbesluit om de wegvallende opbrengst (€ 169.000,00) te compenseren door een verhoging van de OZB woningen eigenaren 2021 handhaven.

C. Toeristenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

1. De Toeristenbelasting is een Algemene belasting.
2. De Toeristenbelasting wordt geheven op toeristische overnachtingen.
3. De Toeristenbelasting is een bedrag per persoon per nacht.
4. Voor Toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
5. Van Toeristenbelasting kan vrijstelling worden verleend.
6. In de Programmabegroting 2019-2022 en 2020-2023 zijn met betrekking tot de Toeristenbelasting al de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie wegvallen Precariobelasting		6,5%	6,1%	3,7%	
Voorzieningenniveau / nieuw beleid		5,0%	5,0%	5,0%	
Speerpunt T&R: Ermelo onderscheidend en onderdeel Veluwe		6,3%			
Inflatiecorrectie	2,3%	2,0%	pm	pm	pm
Totaal	2,3%	19,8%	11,1%	8,7%	pm

7. Deze percentages gelden als stijging ten opzichte van het jaar daarvoor.
8. Het tarief 2020 is € 1,50 per persoon per nacht.
9. Het tarief Toeristenbelasting wordt naar boven afgerond op hele eurocenten.
10. Het voorgestelde tarief Toeristenbelasting moet tijdig met de recreatiesector besproken worden. Zodra de Kadernota 2021 Ermelo door de raad is vastgesteld, zijn de tarieven definitief en wordt de recreatiesector hiervan definitief in kennis gesteld.

Voorstellen:

1. Het tarief Toeristenbelasting 2021 wordt verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7% + 6,1% voor compensatie wegvallen Precariobelasting + 5,0% voor Voorzieningenniveau / nieuw beleid (totaal 13,8%).
2. Dit zou leiden tot een tarief van € 1,71 per persoon per nacht Toeristenbelasting 2021.
3. In de Begroting 2020 is een opbrengst begroot van € 508.000,00, gebaseerd op 322.000 overnachtingen in 2018. In de Begroting 2021 is een opbrengst geraamd van € 558.000,00.
4. De recreatiesector staat door de Corona-crisis onder druk. Reden om goed te kijken of een verhoging van het tarief van € 1,50 naar € 1,71 p.p.p.n. wel wenselijk is.
5. Er is bij de vervaardiging van deze Kadernota 2021 Ermelo overleg geweest met vertegenwoordigers van de recreatiesector. De vragen, opmerkingen, suggesties en wensen van de recreatiesector vragen nader onderzoek. In de Kadernota 2022 zullen mogelijke voorstellen worden opgenomen.
6. De vertegenwoordigers van de recreatiesector hebben onder andere aangegeven voorstander te zijn van hanteren van meerdere tarieven, bijvoorbeeld zoals de gemeente Putten dit hanteert.
7. Vooruitlopend op het nader onderzoek zal met ingang van 2021 gewerkt worden met een tweetal tarieven, te weten een tarief voor toeristische overnachtingen in de hotelaccommodaties, airbnb en b&b's en een tarief voor overige overnachtingen.
8. Bovenstaande leidt tot de volgende tarieven en opbrengsten 2021:

Omschrijving	Voorgesteld tarief 2021 p.p.p.n.	Aantallen overnachtingen o.b.v. 2019	Opbrengst 2021
Per persoon per nacht			

Omschrijving	Voorgesteld tarief 2021 p.p.p.n.	Aantallen overnachtingen o.b.v. 2019	Opbrengst 2021
Tarief voor overnachtingen in hotel, airbnb en b&b	2,00	73.614	147.000,00
Tarief voor overige overnachtingen	1,50	274.381	411.000,00
Opbrengst forfait tarief			21.000,00
Totaal		347.995	579.000,00

- Dit leidt tot een opbrengst van € 579.000,00. In de Begroting 2021 is al rekening gehouden met een opbrengst van € 558.000,00. Dit betekent een extra opbrengst van € 21.000,00.
- De vraag is echter of de aantallen overnachtingen 2019 de komende jaren wel gehaald gaan worden, mede als gevolg van de Corona-crisis. In 2018 waren er 322.000 overnachtingen. In 2019 348.000 (afgerond). Dus 26.000 (8%) meer dan in 2018. Voorgesteld wordt om bij de bepaling van de nieuwe tarieven 2021 uit te gaan van een stijging van het aantal betaalde overnachtingen van 4%. Dit betekent dat zal worden uitgegaan in 2021 van 71.000 overnachtingen in hotels/airbnb's/b&b's en 264.000 overige overnachtingen.
- Voorgesteld wordt de bestaande vrijstelling van groepen minderjarigen en hun begeleiders af te schaffen, waarmee op jaarbasis een bedrag van € 42.000,00 (28.000 overnachtingen x € 1,50) aan inkomstenderving is gemoeid. Deze wijziging komt ten laste van een 12-tal ondernemers, waaronder twee uitschieters. Hieraan een gereduceerd tarief te koppelen van € 0,75 per persoon per nacht.
- Bovenstaande leidt uiteindelijk tot de volgende tarieven 2021 en opbrengst Toeristenbelasting:

Voorgestelde tariefsgroepen	Voorgesteld tarief 2021 p.p.p.n.	Aantallen overnachtingen 2021	Opbrengst 2021
Tarief voor overnachtingen in hotel, airbnb en b&b	2,00	71.000	142.000,00
Tarief voor bijzondere groepen	0,75	28.000	21.000,00
Tarief voor overige overnachtingen	1,50	264.000	396.000,00
Opbrengst forfait tarief			21.000,00
Totaal		363.000	580.000,00

- Dit leidt tot een opbrengst van € 580.000,00. In de Begroting 2021 is al rekening gehouden met een opbrengst van € 558.000,00. Dit betekent een extra opbrengst van € 22.000,00.
- Er is geen regionaal overleg geweest over de tarieven 2021.

D. Forensenbelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Forensenbelasting is een Algemene belasting.
- De Forensenbelasting wordt geheven van niet-ingezetenen die op meer dan 90 dagen per jaar beschikken over een gemeubileerde woning.
- In de Programmabegroting 2019-2022 zijn met betrekking tot de Forensenbelasting de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie wegvallen Precariobelasting		6,5%	6,1%	3,7%	
Voorzieningenniveau / nieuw beleid		5,0%	5,0%	5,0%	
Inflatiecompensatie	2,3%	2,0%	pm	pm	pm
Totaal	11,9%	13,5%	11,1%	8,7%	pm

NB Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.

- De tarieven Forensenbelasting worden sinds 2020 altijd naar boven afgerond op hele tientallen euro's.
- De tarieven en de opbrengst 2020 bedragen:

Klassen	Tarief 2020	Aantal objecten	Opbrengst 2020
0 tot 50.000	300,00	2.445	736.000,00
50.000 tot 100.000	450,00	422	190.000,00
100.000 tot 150.000	600,00	435	261.000,00
150.000 tot 200.000	750,00	44	33.000,00
200.000 en hoger	900,00	43	39.000,00
Totaal		3.389	1.259.000,00

- In de Begroting 2021 is al rekening gehouden met een extra opbrengst ter grootte van € 125.000,00
- Voor Forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.
- De voorgestelde tarieven Forensenbelasting moeten tijdig met de recreatiesector besproken worden. Zodra de Kadernota 2021 Ermelo door de raad is vastgesteld, zijn de tarieven definitief en wordt de recreatiesector hiervan in kennis gesteld.

Voorstellen:

- De klasse-indeling blijft ongewijzigd.
- De tarieven Forensenbelasting 2021 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7% + 6,1% compensatie wegvallen Precariobelasting + 5,0% Voorzieningenniveau / nieuw beleid = 13,8%.
- Bij de voorbereidingen van deze Kadernota 2021 Ermelo is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de recreatiesector. Daarbij is aangegeven dat de recreatiesector een voorstander zou zijn om te besluiten tot herinvoering van een forfaitair tarief, inclusief een wijziging van de heffingsmethodiek. Daarnaast is aandacht gevraagd voor de gevolgen op de Forensenbelasting van het traject Vitale Vakantieparken.
- Er zal nader onderzoek gedaan worden naar de opmerkingen / wensen van de recreatiesector, uitmondende in concrete voorstellen bij de Kadernota 2022.
- Het tarief Forensenbelasting in de eerste schijf naar boven afronden op tientallen euro's. De volgende

schijven steeds afgerond naar boven met 50% van het tarief van de eerste schijf.

6. De tarieven Forensenbelasting 2021 worden verhoogd met een inflatiepercentage van 2,7% en met de al door raad vastgestelde verhogingen van 6,1% en 5,0%. In totaal dus een verhoging van 13,8%.

Dit zou leiden tot de volgende tarieven 2021:

Klasse-indeling	Tarief 2020	Aantallen objecten	Tarieven 2021, inclusief 6,1% + 5,0% + 2,7%	Tarieven 2021, inclusief afronding	Opbrengst 2021
0 tot 50.000	300,00	2.445	341,00	340,00	831.000,00
50.000 tot 100.000	450,00	422	512,00	510,00	215.000,00
100.000 tot 150.000	600,00	435	683,00	680,00	296.000,00
150.000 tot 200.000	750,00	44	854,00	850,00	37.000,00
200.000 en hoger	900,00	43	1.025,00	1.020,00	44.000,00
Totaal		3.389			1.423.000,00

7. Voorgesteld wordt deze stijging van de tarieven 2021 enigszins te temperen door niet de volledige verhoging van 13,8% door te voeren, maar deze te verlagen tot een verhoging van 8,8%. Mede omdat zij ook al meeliften in de verhoging OZB woningen.

Dit leidt dan tot de volgende tarieven 2021 en opbrengst 2021:

Klasse-indeling	Tarief 2020	Aantallen objecten	Tarieven 2021, inclusief 8,8%	Tarieven 2021, inclusief afronding	Opbrengst 2021
0 tot 50.000	300,00	2.445	326,00	330,00	807.000,00
50.000 tot 100.000	450,00	422	489,00	500,00	211.000,00
100.000 tot 150.000	600,00	435	652,00	670,00	291.000,00
150.000 tot 200.000	750,00	44	815,00	840,00	37.000,00
200.000 en hoger	900,00	43	978,00	1.005,00	43.000,00
Totaal		3.389			1.389.000,00

8. De opbrengst is dan € 1.389.000,00. In de Begroting 2021 is al rekening gehouden met (€ 1.259.000,00 en € 125.000,00) € 1.384.000,00. Derhalve een meeropbrengst van € 5.000,00.
9. Een onderzoek uit te voeren naar de consequenties van minder recreatiewoningen door wijzigen van bestemming. Welke effecten heeft dit op de inkomsten, andere inkomsten qua belastingen en gemeentefonds.

E. Onroerende-ZaakBelasting woningen - eigenaren

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB woningen is een Algemene belasting.
- De OZB woningen wordt geheven van eigenaren.
- Voor OZB woningen eigenaren kan kwijtschelding worden verleend.
- Voor OZB woningen eigenaren worden geen vrijstellingen verleend.
- In de Programmabegroting 2019-2022 zijn met betrekking tot de OZB woningen eigenaren de volgende tariefstijgingen verwerkt:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie wegvallen Precariobelasting	9,6%	6,5%	6,1%	3,7%	
Compensatie afschaffen Hondenbelasting			5,1%		
Voorzieningsniveau / nieuw beleid		10,0%	5,0%	5,0%	
Inflatiecompensatie	2,3%	2,0%	pm	pm	pm
Compensatie korting Algemene uitkering		1,0%	pm	pm	pm
Totaal	11,9%	19,5%	16,2%	8,7%	pm

- Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.
- De OZB woningen eigenaren 2021 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2020.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- Met ingang van 2020 is de compensatie stijging / daling WOZ-waarde in de tarieven afgeschaft.
- Met ingang van 2020 is een compensatie opgenomen in de tarieven voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering ter grootte van 1%.

Voorstellen:

- Het tarief OZB woningen eigenaren 2021 wordt verhoogd met:
 - een compensatie wegvallen Precariobelasting (6,1%);
 - een compensatie wegvallen Hondenbelasting (3,7%);
 - een compensatie voorzieningsniveau / nieuw beleid (5,0%);
 - een inflatiecorrectie (2,7%);
 - een compensatie korting Algemene uitkering (1%);
 - de dekking van de kosten van extra voorzieningen hondenoverlast (€ 26.000,00 structureel met ingang van 2021) (0,6%).
- Met ingang van 2021 wordt de mogelijkheid van kwijtschelding voor OZB woningen afgeschaft.
- Bovenstaande leidt tot de volgende tariefaanpassing 2019:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie wegvallen Precariobelasting	9,6%	6,5%	6,1%	3,7%	
Compensatie afschaffen Hondenbelasting			3,7%		
Voorzieningsniveau / nieuw beleid		10,0%	5,0%	5,0%	
Inflatiecompensatie	2,3%	2,0%	2,7%	pm	pm

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie korting Algemene uitkering		1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
Hondenoverlast			0,6%		
Totaal	11,9%	19,5%	19,1%	9,7%	1,0%

4. Momenteel is in de Begroting 2021 rekening gehouden met de opbrengst ter grootte van € 5.374.000,00. Een verhoging met 19,1% leidt tot een opbrengst van € 5.429.000,00. Dat is € 55.000,00 meer dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Deze extra opbrengst kan gebruikt worden om het bestaande begrotingstekort terug te dringen.

F. Onroerend ZaakBelasting niet woningen - eigenaren en gebruikers

Huidige kaders / stand van zaken:

- De OZB niet-woningen is een Algemene belasting.
- De OZB niet-woningen wordt geheven van eigenaren en gebruikers.
- Voor OZB niet-woningen wordt geen kwijtschelding verleend.
- Voor OZB niet-woningen bestaan wettelijke vrijstellingen.
- In de Programmabegroting 2020-2023 zijn met betrekking tot de OZB niet-woningen eigenaren en gebruikers de volgende tariefstijgingen verwerkt: NB Deze percentages gelden als stijging t.o.v. vorig jaar.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Compensatie wegvallen Precariobelasting				3,7%	
Voorzieningsniveau / nieuw beleid				5,0%	
Inflatiecompensatie	2,3%	2,0%	2,7%	pm	pm
Compensatie korting Algemene uitkering				pm	pm
Totaal	2,3%	2,0%	2,7%	8,7%	pm

- De OZB niet-woningen eigenaren en gebruikers 2021 is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2020.
- De leegstand van niet-woningen wordt niet gecompenseerd door hogere tarieven.
- Het thans geldende besluit, inhoudende dat de OZB niet-woningen tot en met 2021 niet extra wordt verhoogd, anders dan met inflatiecorrectie, wordt gehandhaafd.
- Areaal-uitbreidingen leiden tot een beperkte hogere opbrengst, maar worden niet in de tarieven gecompenseerd.
- In de Kadernota 2022 Ermelo wordt bezien of de compensatie stijging / daling WOZ-waarde in de tarieven wordt afgeschaft.
- In de Kadernota 2022 Ermelo wordt bezien of met ingang van 2022 een compensatie wordt opgenomen in de tarieven voor de WOZ-korting op de Algemene uitkering ter grootte van 1%.

Voorstellen:

- De tarieven 2021 OZB niet-woningen (eigenaren en gebruikers) worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%.

G. Reclamebelasting

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Reclamebelasting is een Algemene belasting, maar wordt geheven in afspraak met de ondernemers.
- De Reclamebelasting is gebaseerd op de WOZ-waarde van 1 januari 2020 van het object waaraan één of meerdere reclameobjecten zijn aangebracht of geplaatst in het gebied dat in de Verordening is vastgesteld.
- Het tarief is per € 1.000,00 WOZ-waarde € 0,80 met een minimum van € 300,00 en een maximum van € 600,00.
- De jaarlijkse opbrengst van € 57.000,00, wordt minus € 2.000,00 aan perceptiekosten, beschikbaar gesteld aan het Ondernemersfonds.

Voorstellen:

Geen nieuwe of aangepaste voorstellen

H. Afvalstoffenheffing

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Afvalstoffenheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.
- De Afvalstoffenheffing wordt geheven van gebruikers van woningen.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving van € 78.000,00 in 2019. In de Begroting 2021 is uitgegaan van € 70.000,00. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.
- Voor Afvalstoffenheffing is een tegemoetkoming medisch afval mogelijk. De inkomstenderving is opgenomen in het bedrag vermeld bij kwijtschelding. Deze inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Afvalstoffenheffing.

Voorstellen:

- De kwijtschelding Afvalstoffenheffing te bekijken bij de verdere uitwerking van de herijking van het Sociaal

Domein.

- De tarieven Afvalstoffenheffing 2021 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,5%, gebaseerd op de NEA-index. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant afvalstoffen met eenzelfde bedrag verhoogd.
- Bij de daadwerkelijke berekening van de tarieven Afvalstoffenheffing 2021 voor de Belastingmaatregelen 2021 te streven naar:
 - geen verhoging van de tarieven 2021 ten opzichte van 2020;
 - hiertoe de inflatiecorrectie 2021 bij zowel de afvalstoffenheffing (inkomstenkant) als de uitgavenkant afvalstoffen niet door te voeren;
 - te kijken naar het scherper ramen van de uitgavenkant afvalstoffen;
 - als laatste optie de voorziening Afvalstoffen in te zetten.

I. Rioolheffing

Huidige kaders / stand van zaken:

- De Rioolheffing is een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van onder andere de inzameling en het transport van afval- en hemelwater.
- Het is een gebruikersheffing.
- De Rioolheffing is gebaseerd op het ZAP.
- Met de actualisatie van het huidige ZAP is in 2020 gestart.
- Bij de herziening van het ZAP te kijken naar een verdere differentiatie van de grens van 500m3.
- De Rioolheffing is gebaseerd op tariefschijven met als ondergrens 500m3.
- Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw, de overhead, de rentelast en de stand van de voorziening Egalisatie riolering.
- Voor Rioolheffing is kwijtschelding mogelijk. Dit leidt tot een inkomstenderving ter grootte van € 106.000,00 in 2019. In de Begroting 2020 is uitgegaan van € 100.000,00. De inkomstenderving wordt gecompenseerd door hogere tarieven Rioolheffing.
- De kosten van waterschouwingen ter grootte van € 50.000,00 opnemen in het tarief Rioolrecht 2021.

Voorstellen:

- De tarieven 2021 Rioolheffing worden verhoogd met € 50.000,00 voor de kosten van waterschouwingen, dat is 1,7%.
- De tarieven 2021 Rioolheffing worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant Riolering met hetzelfde bedrag verhoogd.
- De kwijtschelding Rioolheffing te bekijken bij de verdere uitwerking van de Herijking van het Sociaal Domein.
- De tarieven worden vanaf 2021 naar boven afgerond naar hele euro's.
- Bovenstaande zou leiden tot de volgende tarieven 2021:

klasse-indeling 2020	Tarief 2020	Tarief 2021 , inclusief 4,4%	Tarief 2021 afgerond
0 tot 500 m3	220,00	229,68	230,00
500 tot 1.000 m3	440,00		460,00
1.000 tot 1.500 m3	660,00		690,00
1.500 tot 2.000 m3	880,00		920,00
2.000 tot 2.500 m3	1.100,00		1.150,00
2.500 tot 5.000 m3	1.320,00		1.380,00
5.000 tot 10.000 m3	1.540,00		1.610,00
10.000 tot 25.000 m3	1.760,00		1.840,00
25.000 tot 50.000 m3	1.980,00		2.070,00
50.000 tot 100.000 m3	2.200,00		2.300,00
100.000 tot 250.000 m3	2.420,00		2.530,00
250.000 tot 500.000 m3	2.640,00		2.760,00
500.000 en meer m3	2.860,00		2.990,00

- De Rioolheffing wordt met ingang van 2021 gebaseerd op gewijzigde tariefschijven, waarbij er extra lagere klassen bijkomen en waarbij het tarief voor de laagste schijf wordt verlaagd en voor de hogere schijven sterk toeneemt.
- De Riolering is 100% kostendekkend. Voor- en nadelen verlopen budgettair neutraal door middel van de voorziening Egalisatie riolering. Uit de Jaarstukken 2019 blijkt dat er op 31 december 2019 in deze voorziening beschikbaar is € 5.373.000,00. Volgens het huidige ZAP zou er in deze voorziening eind 2019 € 4.565.000,00 beschikbaar moeten zijn in deze voorziening.
- De inflatiecorrectie 2021 van 2,7% niet compenseren binnen de Rioolheffing en daar tegenover ook de uitgavenkant Riolering niet compenseren voor inflatie.
- Bovenstaande leidt er toe om de volgende voorgestelde nieuwe klasse-indeling met nieuwe tarieven 2021 voor te stellen:

Klasse-indeling	Aantal woningen	Aantal niet woningen	Totaal aantal	Voorgesteld tarief 2021	Opbrengst 2021
0 tot 100 m3 (incl. Recreatie K2B)	7.939	400	8.339	200,00	1.668.000,00
100 tot 250 m3	4.195	138	4.333	225,00	975.000,00
250 tot 500 m3	438	73	511	250,00	128.000,00
500 tot 1.000 m3	56	44	100	500,00	50.000,00
1.000 tot 2.000 m	24	36	60	750,00	45.000,00
2.000 tot 5.000 m3	8	28	36	1.500,00	54.000,00

5.000 tot 10.000 m3	2	9	11	2.250,00	25.000,00
10.000 tot 25.000 m3	0	3	3	4.500,00	14.000,00
25.000 tot 50.000 m3	0	2	2	9.000,00	18.000,00
50.000 m3 en meer	0	1	1	18.000,00	18.000,00
totaal	12.662	734	13.396		2.995.000,00

10. Op basis van de huidige begroting zou een opbrengst 2021 gerealiseerd moeten worden van € 2.985.000,00. Dit betekent dat er een extra opbrengst is van € 10.000,00. Dit verloopt budgettair neutraal via de voorziening Egalisatie riolering.

J. Leges

Huidige kaders / stand van zaken:

1. De leges zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten, waaronder de Nederlandse identiteitskaart.
2. Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk door de raad anders is besloten. Deze besluiten zijn genomen voor: gehandicaptenparkeerkaart en organisatiekeurmerk CBF.
3. Op niveau van de verordening mag de leges de 100% kostendekkendheid niet overstijgen.
4. Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.
5. De Legesverordening wordt eens in de vier jaar volledig geactualiseerd. De eerstvolgende herziening staat gepland in de periode 2021/2022.

Voorstellen:

1. De tarieven 2021 worden niet met een inflatiecorrectie geactualiseerd.

K. Begraafrechten

Huidige kaders / stand van zaken:

1. De Begraafrechten zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor onder andere het gebruik van de begraafplaats en diensten in verband met de begraafplaats.
2. De exploitatie van de begraafplaats is niet kostendekkend, zoals door de raad besloten. Dit heeft te maken met:
 - de fictieve bespaarde rente over de voorzieningen begraafplaats wordt beschikbaar gesteld;
 - de dekking van kosten uit de algemene middelen;
 - het maximeren van € 200.000,00 aan onderhoudskosten in de tarieven / alles boven dit bedrag komt ten laste van de algemene middelen.

Voorstellen:

1. De tarieven begraafplaats 2021 worden verhoogd met een inflatiecorrectie van 2,7%.
2. Gelijktijdig wordt de uitgavenkant van de begraafplaats met eenzelfde bedrag verhoogd.

L. Marktgeden

Huidige kaders / stand van zaken:

1. De Marktgeden zijn een specifieke heffing; een vergoeding voor de kosten van het innemen van een standplaats en de aansluiting op de elektriciteitskasten, inclusief btw.
2. De Marktgeden worden geheven van de gebruikers van de weekmarkt en standplaatshouders.
3. Uitgangspunt is volledige kostendekkendheid.
4. De huidige tarieven zijn gebaseerd op een raadsbesluit van 27 november 2019.
5. In de Begroting 2020 is een opbrengst geraamd van € 10.000,00.

Voorstellen:

1. De tarieven Marktgeden 2021 worden niet verhoogd.
2. De kostprijs van elektriciteit behoeft nader onderzoek.

Bedrijfsvoering

Als onderdeel van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w is de volledige personeelsbegroting 2021 en verder opnieuw doorgerekend.

Dit grotendeels gedaan op basis van de zero based budgeting methode. Een ander deel van de ramingen is op basis van ervaringscijfers berekend.

Voorafgaand is het formatie-/functieboek Ermelo doorgesproken en waarnodig geactualiseerd. Vervolgens zijn op basis hiervan de nieuwe loonsommen 2021 berekend.

Daarbij is uitgegaan van de thans geldende CAO, pensioenpremies en premies sociale lasten. Tevens zijn alle fuwa-aanpassingen tot 1 januari 2021 meegenomen. Ook de gevolgen van de WNRA zijn deels meegenomen. Voor de gevolgen van een nieuwe CAO 2021 en eventuele premieaanpassingen 2020 is in de begroting een stelpost Loonmutaties 2021 beschikbaar.

Dit betreft dan de ramingen voor de loonsom, tegemoetkomingen, personele vergoedingen, inhuur personeel, pensioenen, arbeidsvoorwaarden, stelposten en centrale personeelsbudgetten.

Meegenomen zijn de onderdelen:

Democratie: raad, fractievertegenwoordiging, college van b&w, griffie en voormalige bestuurders.
Bedrijfsvoering: bestuursdienst, team wijkservice, De Dialoog, garantiebannen, trainee's, BBL, OR, Babs en voormalig personeel.

Ten opzichte van de huidige ramingen ontstaan op dit onderdeel bedrijfsvoering de volgende budgettaire voor- of nadelen:

2021: € 0,00

2022: € 50.000,00 V

2023: € 50.000,00 V

2024: € 50.000,00 V

De voordelen kunnen worden ingezet ter verkleining van de begrotingstekorten.

Voor meer detailinformatie kunt u [HIER](#) doorklikken.

Rentebeleid

Op basis van de nota Rentebeleid worden jaarlijks een drietal rentepercentages bepaald in de kadernota. De nota rentebeleid dateert van 2012 en zal geactualiseerd worden in 2021.

De drie rentepercentages betreffend de lange termijnrente, de korte termijnrente en de rente die gehanteerd wordt bij het uitzetten van gelden.

1. Lange termijnrente

Momenteel wordt in de begroting een percentage gehanteerd van 1% (dit was altijd 1,5% maar is middels een wijziging in 2019 naar beneden bijgesteld). Gezien de ontwikkelingen op de rentemarkt wordt het verantwoord geacht dit percentage voor de begroting 2021-2024 naar beneden bij te stellen tot 0,5%. Dit op basis van informatie van de Bank Nederlandse Gemeenten over de percentages die de bank vraagt voor langjarige leningen. Hoe de invloed van het coronacrisis op deze ontwikkelingen zijn is moeilijk in te schatten. De gemeente Ermelo heeft vanaf 2021 behoefte aan extra financiering van ca. € 20 mln. en vanaf 2022 nog eens € 10 mln. Mede hierom wordt de komende periode de ontwikkelingen op de rentemarkt nauwlettend in de gaten gehouden en zullen we, indien hiertoe aanleiding bestaat, vervroegd over gaan tot aantrekken van lange termijn financiering. Dit om een zo gunstig mogelijk rentepercentage te bewerkstelligen.

2. Korte termijnrente

De huidige markt is nog zo dat we voor het aantrekken van kort geld (leningen met een looptijd korter dan een jaar) een rentevergoeding ontvangen. Ook hier geldt dat we de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden. Geadviseerd wordt, evenals in de Begroting 2020, het rentepercentage voor aantrekken van leningen met een looptijd korter dan een jaar vast te stellen op 0%.

3. Uitzetten van gelden

Gezien er de komende jaren behoefte is aan het financieren van de ambities van de gemeente met langlopende leningen zal er van uitzetten van gelden geen sprake zijn. Voor beleggingen door middel van schatkistbankieren en voor overige beleggingen wordt een rentepercentage van 0% gehanteerd. Voor het uitlenen van gelden wordt een marktconform tarief, verhoogd met een opslag voor risico's, gehanteerd.

Daarnaast worden de rentekosten bij de begroting verdeeld over de diverse taakvelden middels toepassing van de zogenaamde renteomslag. Het percentage van deze renteomslag wordt bij het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024 bepaald aan de hand van de begrote toe te rekenen renten en de boekwaarde van de vaste activa.

Bovenstaande betekent dat er ten opzichte van de huidige raming (na Kadernota 2020 alwaar het rentepercentage is bijgesteld tot 1,0%) een structureel voordeel ingeboekt kan worden van € 50.000,00 in 2021, € 125.000,00 in 2022 en € 150.000,00 vanaf 2023.

Incidentele lasten en baten

Als onderdeel van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w zijn alle incidentele lasten en baten doorgenomen.

Incidentele lasten en baten zijn ramingen die maximaal voor drie jaar in de begroting zijn opgenomen. Veelal staan zij maar in 1 jaar in de begroting. Het zijn dan incidentele taken, bijvoorbeeld bestemmingsplannen of de vervaardiging van een beleidsnota of een onderhoudsplan.

Voor alle duidelijkheid het zijn exploitatiebudgetten, geen investeringskredieten.

De ervaring in Ermelo leert dat incidentele lasten en baten geregeld in een te vroeg begrotingsjaar in de begroting worden opgenomen, waardoor zij in bestuursrapportages of in de jaarstukken (rekeningsaldbestemmende posten) naar latere jaren worden doorgeschoven.

Zo zijn er bijvoorbeeld in de 7e Bestuursrapportage 2019 voor een bedrag van € 2,7 mln. aan exploitatiebudgetten 2019 doorgeschoven naar latere jaren. In de Jaarstukken 2019 wordt nogmaals voorgesteld om voor een bedrag van € 1 mln. aan exploitatiebudgetten door te schuiven naar latere jaren. Alhoewel dit fenomeen al jaren extra aandacht krijgt, lukt het nog niet echt om hier grip op te krijgen. Bij de

actualisatie van het financieel beleid zal gekeken gaan worden of het mogelijk is om de richtlijnen verder aan te scherpen.

Bij de vervaardiging van deze Kadernota 2021 Ermelo zijn alle incidentele lasten en baten doorgesproken met de desbetreffende budgetbeheerders.

Gekeken is of het exploitatiebudget nog wel nodig is en of het in het juiste begrotingsjaar staat.

Waar mogelijk worden voorstellen gedaan tot aanpassing van de raming.

Overigens verloopt het verschuiven van exploitatiebudgetten naar een ander begrotingsjaar door middel van de Egalisatiereserve meerjarenbegroting. Dit verloopt dan budgettair neutraal.

Uiteindelijk heeft deze doorlichting de volgende voordelen opgeleverd:

2020: € 34.000,00 V

2021: € 0,00

2022: € 0,00

2023: € 0,00

2024: € 0,00

Daarnaast is een aantal incidentele budgetten verschoven naar latere jaren. Dit heeft echter geen budgettaire voor- of nadelen.

Voor meer gedetailleerdere informatie kunt u [HIER](#) doorklikken naar het achterliggende bestand.

Exploitatiebudgetten

Als onderdeel van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w hebben de portefeuillehouders, samen met "hun" budgetbeheerders de exploitatiebudgetten doorgenomen en gekeken waar mogelijkheden liggen om te bezuinigen.

Met betrekking tot een aantal exploitatiebudgetten worden voorstellen gedaan om de raming aan te passen.

Ten opzichte van de huidige ramingen ontstaan op dit onderdeel de volgende budgettaire voordelen:

2020: € 70.000,00 V

2021: € 71.000,00 V

2022: € 71.000,00 V

2023: € 71.000,00 V

2024: € 71.000,00 V

Voor meer detailinformatie kunt u [HIER](#) doorklikken.

Algemene stelposten

Als onderdeel van de Begrotingsdoorlichting door het college van b&w zijn alle algemene stelposten tegen het licht gehouden.

Dit betreft de volgende stelposten:

1. Stelpost Loonmutaties 2020
2. Stelpost Fuwa, ed
3. Stelpost Incidenteel onvoorzien
4. Stelpost Volumeontwikkelingen 2020
5. Stelpost Indexering subsidies 2020
6. Stelpost Circulaires algemene uitkering.
7. Stelpost Prijsmutaties 2019 en 2020
8. Stelpost Nominale ontwikkelingen 2021, 2022 en 2023
9. Stelpost organisatie ontwikkeling
10. Stelpost Indexering GR's
11. Stelpost Loon- en prijsontwikkelingen Sociaal Domein 2021, 2022 en 2023
12. Stelpost Volumeontwikkelingen Sociaal Domein 2021, 2022 en 2023
13. Stelpost Marktwerking investeringen 2020
14. Stelpost SNV Samenwerking

Met betrekking tot de algemene stelposten worden de volgende voorstellen met budgettaire gevolgen gedaan:

1. Stelpost Volumeontwikkelingen 2020: Verlagen met € 17.000,00 structureel.
2. Stelpost Prijsmutaties 2019: Restant ter grootte van € 17.000,00 volledig structureel aframen.
3. Stelpost Prijsmutaties 2020: Verlagen met € 80.000,00 structureel.
4. Stelpost Marktwerking 2020: Volledig aframen met € 189.000,00 structureel.
5. Stelpost SNV Samenwerking: Volledig aframen met € 99.000,00 structureel.
6. Stelpost SNV Samenwerking: Volledig aframen met € 90.000,00 structureel.

Deze voorstellen betekenen wel dat er dus minder of geen compensatie is voor de desbetreffende ontwikkelingen. Bestaande budgetten en investeringskredieten worden daar door nog meer taakstellend.

Ten opzichte van de huidige ramingen ontstaan op dit onderdeel de volgende budgettaire voordelen:

2021: € 492.000,00 voordeel
 2022: € 492.000,00 voordeel
 2023: € 492.000,00 voordeel
 2024: € 492.000,00 voordeel

Voor meer detailinformatie kunt u [HIER](#) doorklikken.

Herijking Sociaal Domein

Ermelo heeft in de begroting een taakstelling Sociaal Domein opgenomen. Deze taakstelling drukt het rekeningresultaat van de gemeente.

In 2019 is de taakstelling op het sociaal domein verlaagd met de effecten vanuit de meicirculaire en de budgettaire uitkomsten op basis van de eerste herijking Sociaal Domein op basis van constante prijzen. In de tabel hieronder is aangegeven hoe de taakstelling op het sociaal domein zicht ontwikkeld.

Taakstelling totaal	Jaarschijf 2019	Jaarschijf 2020	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Totaalbedrag huidige taakstelling naar stand 1-8-2019	-700.000	-1.852.000	-1.699.000	-1.516.000	-1.926.000	-1.926.000

In 2019 is onderzoek gedaan of er voldoende perspectief is deze taakstelling te realiseren binnen het sociaal domein.

Op 25 februari 2020 heeft het college ingestemd met een scenariokeuze waarbij gekozen is de taakstelling gefaseerd wordt ingevuld binnen het programma Samenleving (onderdeel Sociaal Domein), in een periode van 4 jaar (2021 tot en met 2024) (case 20e00015000). Het niet te realiseren deel van de taakstelling Sociaal Domein in de jaren 2021, 2022 en 2023 af te boeken en onderdeel uit te laten maken van het totale begrotingstekort.

Taakstelling totaal	Jaarschijf 2019	Jaarschijf 2020	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Jaarschijf 2023	Jaarschijf 2024
Totaalbedrag huidige taakstelling naar stand 1-8-2019	-700.000	-1.852.000	-1.699.000	-1.516.000	-1.926.000	-1.926.000
Effecten scenario 4: lopend jaar			500.000	500.000	500.000	426.000
Effecten scenario 4: cumulatief			500.000	1.000.000	1.500.000	-1.926.000
Totaal	-700.000	-1.852.000	-1.199.000	-516.000	-426.000	0

In de notitie "[Sociaal Domein, stand van zaken 2020](#)" wordt aangegeven hoe, op basis van de gemaakte scenariokeuze, de invulling van de taakstelling vorm kan worden gegeven.

Heroverweging bestaand beleid

Overzicht Heroverweging bestaand beleid

- = voordeel Bedragen (x € 1.000,00)

Omschrijving	Meerjarenbegroting 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Stelpost Uitvoering Groenbeheersplannen: van de in de begroting geraamde € 60.000,00 blijft beschikbaar € 20.000,00 voor Dierenwelzijn en € 20.000,00 voor beheerplan begraafplaats	-20V	-20V	-20V	-20V
Stelpost Duurzaamheid: storting in reserve Duurzaamheid	-125V	-125V	-125V	-125V
Stelpost Duurzaamheid: lagere beschikking over Algemene reserve (vrij besteedbaar)	125N			
College van b&w: vacatureruimte	-20V	-20V	-20V	-20V
Stelpost Financien: accountantscontrole / rechtmatigheidsverklaring	-33V	-33V	-33V	-33V
Stelpost Volumeontwikkelingen 2021	-126V	-126V	-126V	-126V
Stelpost Prijsmutaties 2021	-267V	-267V	-267V	-267V
Stelpost Marktwerking 2021	-36V	-72V	-72V	-72V
Inhuur bij ziekte: fasering in 4 jaar	-46V	-95V	-47V	
Stelpost Op afstand zetten De Dialoog	-128V	-128V	-128V	-128V
Energie Openbare verlichting	-25V	-25V	-25V	-25V
Herinrichting / renovatie speelplaatsen en speelvoorzieningen	-10V	-10V	-10V	-10V
Optimalisering Gemeentewerf: Project on hold zetten				

Fietsvoorziening Het Tonselse Veld: Krediet 2023 € 1.490.000,00 laten vervallen, waardoor de bekleemde bestemmingsreserve Overig Verkeer en vervoer kan worden afgeroomd met € 1.490.000,00 en dit bedrag kan worden toegevoegd aan de Algemene reserve (vrij besteedbaar)					
Verbreiden bermen: Bestaande kredieten 2020 € 207.000,00 / 2021 € 435.000,00 / 2022 € 375.000,00 met 50% verlagen			-26 V		-26 V
Gemeentehuis: boekwaarde renovatie benedenverdieping 2013 per 31-12-2020 € 1.128.915,00 ineens afboeken ten laste van de Algemene reserve (vrij besteedbaar)	-226 V	-226 V	-226 V		-226 V
Gemeentehuis: boekwaarde verbouwing reorganisatie per 31-12-2020 € 775.679,00 ineens afboeken ten laste van de Algemene reserve (vrij besteedbaar)	-48 V	-48 V	-48 V		-48 V
Totaal	-985 V	-1.195 V	-1.173 V		-1.126 V

Financieel-technische uitgangspunten Programmabegroting 2021-2024

Inleiding

In dit hoofdstuk worden alle financieel-technische uitgangspunten weergegeven. Veelal zijn dit percentages. Vervolgens zijn alle onderdelen doorgerekend. Basis hiervoor is de bij de Kadernota 2020 vastgestelde Notitie Actualisering Stelposten Indexatie. Wilt u deze notitie nog eens doorlezen, u kunt [HIER](#) doorklikken naar deze notitie.

Budgettaire gevolgen van de financieel-technische uitgangspunten

Bedragen (x € 1.000,00)	Meerjarenbegroting 2021-2024							
	2021		2022		2023		2024	
Te ramen stelposten:								
Stelpost Loonmutaties 2021: cao, premies en sociale lasten	291	N	291	N	291	N	291	N
Stelpost Loonmutaties: Fuwa, promoties, periodieken	20	N	40	N	60	N	60	N
Stelpost Opleidingskosten	96	N	167	N	167	N	167	N
Stelpost Ziekteverzuim	96	N	191	N	191	N	191	N
Stelpost Prijsmutaties 2021	267	N	267	N	267	N	267	N
Stelpost Indexering subsidies 2021	45	N	45	N	45	N	45	N
Stelpost Indexering GR's 2022			381	N	381	N	381	N
Stelpost Volumeontwikkelingen 2021	126	N	126	N	126	N	126	N
Stelpost Marktwerking	36	N	72	N	72	N	72	N
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen *)	291	N	578	N	1.021	N	1.021	N
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen *)	91	N	544	N	1.000	N	1.000	N
Totaal te ramen stelposten	1.359	N	2.702	N	3.621	N	3.621	N
In de begroting beschikbare dekking:								
Stelpost Fuwa, promoties, periodieken	-20	V	-40	V	-60	V	-60	V
Centraal Opleidingsbudget	-81	V	-81	V	-81	V	-81	V
Inhuur Bestuursdienst	-50	V	-50	V	-50	V	-50	V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2021 **)	-195	V	-195	V	-195	V	-195	V
Stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering schijf 2022 **)			-100	V	-100	V	-100	V
Stelpost Sociaal domein loon en prijs ontwikkelingen	-291	V	-578	V	-1.021	V	-1.021	V
Stelpost Sociaal domein volumeontwikkelingen	-306	V	-611	V	-913	V	-913	V
Totaal in de begroting beschikbare dekking	-943	V	-1.655	V	-2.420	V	-2.420	V
Totaal nog te dekken	416	N	1.047	N	1.201	N	1.201	N
Dekking door compensatie indexering belastingopbrengsten 2022: minimaal inflatiecorrectie:								
Zie hiervoor het hoofdstuk Financieel perspectief, onderdeel Belastingen: inflatiecorrectie 2021 OZB	-210	V	-210	V	-210	V	-210	V
Totaal dekking door compensatie indexering belastingopbrengsten 2022: minimaal inflatiecorrectie	-210	V	-210	V	-210	V	-210	V
Totaal uitkomst financieel-technische uitgangspunten	206	N	837	N	991	N	991	N

*) de stelposten voor Sociaal Domein zijnde loon- en prijsontwikkelingen zijn in afwachting van de ramingen van MIZ

voor de komende Meerjarenbegroting 2020-2023 niet aangepast. Zij zijn derhalve gelijk gebleven aan de huidige ramingen. Bij de komende Meicirculaire 2020 en het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024 van Ermelo zal hier opnieuw naar worden gekeken.

De stelpost volumetwikkeling Sociaal Domein is opnieuw berekend

***) Duidelijk moge zijn dat de tot nog toe binnen de Algemene uitkering ontvangen compensatie voor de loon-, prijs- en volumeontwikkelingen niet voldoende is om de daadwerkelijke stijgingen op te kunnen vangen.

Loonontwikkelingen

Algemene toelichting

In de begroting van Ermelo worden de salariskosten geraamd in constante prijzen. Dit betekent dat in de salarisramingen zelf voor het komende begrotingsjaar geen rekening wordt gehouden met nieuwe CAO-ontwikkelingen, wijzigingen van sociale lasten / pensioenpremies en promoties / periodieken. De gevolgen van deze CAO-ontwikkelingen en dergelijke worden voor zover deze het eerste volgende begrotingsjaar betreft geraamd op de "stelpost Loonmutaties" (kostenplaats 5500205). Voor de latere begrotingsjaren wordt dit geraamd op de "stelpost Nominale ontwikkelingen Algemene uitkeringen" (6770431), zijnde de beschikbare compensatie uit het Gemeentefonds.

Berekeningsmethodiek

Sedert 2017 wordt aangesloten bij de berekeningsmethode van Meerinzicht. Meerinzicht hanteert de volgende methode:

Als uitgangspunt wordt genomen de salarissen per 1 januari 2016. Voor het lopende jaar, in casu dus voor 2017, dient een stelpost opgenomen te worden ter compensatie van de verwachte loonstijgingen (inclusief mutaties in de sociale lasten/pensioenpremies) die zich in dat jaar voordoen (Bron: Kadernota 2017 MIZ)

Dit betekent voor Ermelo dat de stelpost Loonmutaties (voor de inschatting van de cao en de premiestijging) ook berekend zal worden aan de hand van het CPB-indexcijfer. Dit wordt vervolgens vergeleken met het percentage dat binnen Meerinzicht wordt gehanteerd. In principe vindt aansluiting plaats bij het percentage van Meerinzicht, maar er blijft enige eigen ruimte om beargumenteerd hiervan af te wijken (bijvoorbeeld als de nieuwe cao-ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven).

Begroting 2021

Jaarlijks bepaalt de raad de uitgangspunten voor het berekenen van de stelpost Loonmutaties bij het vaststellen van de kadernota. Ermelo conformeert zich daarbij aan het percentage dat Meerinzicht toepast. Dit percentage bedraagt 2,8% voor de Begroting 2021. Het percentage volgens de septembercirculaire 2019 bedraagt 2,9%. In de kerngegevens van het CPB van maart 2020 wordt een percentage van 3,1% geraamd. Voorshands blijft Ermelo het percentage van 2,8% gebruiken.

Vervolgens wordt de omvang van de stelpost in de Begroting 2021 berekend door 2,8% over de loonsom op basis van het salarispeil en het functieboek om te slaan. Het gaat daarbij om alle medewerkers in dienst van de gemeente Ermelo. De naar de diverse Gemeenschappelijke Regelingen overgegangene medewerkers tellen niet mee voor de berekening. Deze laatste worden apart geraamd door de Gemeenschappelijke Regelingen zelf.

De totale loonsom Ermelo bedraagt € 10.385.000,00 per 2021. Uitgaande van de verwachte loonontwikkelingen voor 2021 van 2,8% dient een structureel bedrag van € 291.000,00 te worden geraamd teneinde de verwachte loonontwikkelingen voor 2021 op te vangen. De loonstijging (CAO, premies en sociale lasten) voor 2020 wordt opgevangen uit de nog aanwezige structurele raming op de stelpost (schijf 2020). Daarbij wordt door Ermelo nog een bedrag afvlakkend naar € 20.000 structureel cumulatief geraamd op deze stelpost voor promoties, periodieken en fuwa-gevolgen.

Met ingang van de Programmabegroting 2021-2023 is deze post gesplitst in twee aparte kostenplaatsen, te weten:

- de loonontwikkelingen zelf;
- de promoties / periodieken en fuwa gevolgen.

Opleidingskosten

In aansluiting op de begrotingen van Harderwijk, Zeewolde en MIZ, wordt de raming voor de opleidingskosten gekoppeld aan een percentage van de loonsom. Daarbij wordt uitgegaan van een percentage van 1,75% van de loonsom, uit te voeren in twee stappen:

1. per 2021 bedraagt het percentage 1,0% van de loonsom (excl. raad en college) raming € 96.000,00
2. per 2022 bedraagt het percentage 1,75% van de loonsom (excl. raad en college) raming € 167.000,00

In de huidige begroting is een bedrag van € 81.000,00 structureel beschikbaar.

Ziekteverzuim

In aansluiting op de begrotingen van Harderwijk, Zeewolde en MIZ, wordt de raming voor de ziekteverzuimkosten gekoppeld aan een percentage van de loonsom. Daarbij wordt uitgegaan van een percentage van 2,0% van de loonsom, uit te voeren in twee stappen:

1. per 2021 bedraagt het percentage 1,0% van de loonsom (excl. raad en college) raming € 96.000,00
2. per 2022 bedraagt het percentage 2,0% van de loonsom (excl. raad en college) raming € 191.000,00

In de huidige begroting is een bedrag van € 50.000,00 structureel beschikbaar.

Prijsontwikkelingen

Algemene toelichting

Deze stelpost wordt geraamd om de noodzakelijke verhoging van met name kosten derden als gevolg van een stijging van het prijspeil binnen de exploitatie op te kunnen vangen. Deze indexatie wordt ook wel inflatie genoemd. De stelpost wordt bijvoorbeeld ingezet bij het afsluiten van nieuwe contracten of als leveranciers/derden hun prijzen indexeren. Dit hoeft niet altijd op het lopende jaar betrekking te hebben.

Berekeningsmethodiek

Aangesloten wordt bij het door Meerinzicht gehanteerde percentage. MIZ gaat uit van het inflatiepercentage zoals gepubliceerd door het CPB. Daarbij wordt het meest recent gepubliceerde inflatiepercentage ten tijde van het opstellen van de kadernota gehanteerd, er vindt geen nacalculatie plaats. Meerinzicht hanteert conform haar Kadernota 2020 een inflatiepercentage van 2,0% voor 2020.

De stelpost zelf wordt berekend aan de hand van de raming van de begrotingsposten in de begroting van Ermelo die onderhevig zijn aan prijsontwikkelingen. Immers niet elk budget is even prijsgevoelig en niet elk budget valt onder de noemer prijsontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld subsidies en salarissen). Uit een analyse van de begroting blijkt dat dit de economische categorie "43 Goederen en diensten" betreft, minus de volgende onderdelen:

- economische categorie 43431 personele vergoedingen;
- product 643 WMO;
- product 650 Decentralisatie WMO 2015;
- product 651 Decentralisatie Jeugdwet 2015;
- lasten waar kostendekkende opbrengsten tegenover staan;
- grondexploitatie-kosten;
- kosten voor centrumontwikkeling.

Voorts worden de op de investeringskredieten betrekking hebbende prijsstijgingen niet op deze stelpost geraamd maar op de stelpost Marktontwikkelingen (zie aldaar).

Binnen de ramingen komen diverse incidentele posten voor waarvoor geen inflatieraming behoefte te worden opgenomen. Om deze eruit te filteren is gekozen om uit te gaan van een gemiddelde voor de komende vier jaar van de begrotingsposten. Over dit gemiddelde bedrag wordt dan het inflatiepercentage omgeslagen. De gemiddelde gecorrigeerde omzet waarover de indexatie wordt vastgesteld bedraagt € 9.880.000,00.

De budgetten die aan prijsontwikkelingen onderhevig zijn worden niet automatisch bij het opstellen van de begroting bijgesteld. Eerst wanneer onderbouwd blijkt dat bijstelling als gevolg van prijsstijgingen onontkoombaar is, wordt het budget bijgesteld. De dekking komt dan uit de stelpost Prijsmutaties. Deze werkwijze heeft een remmende werking op automatische budgetuitzettingen. Wel kan het voorkomen dat een aantal jaren niet geïndexeerd wordt en dan vervolgens in één keer een inhaalslag gepleegd wordt voor de komende jaren.

Begroting 2021

Net als bij de stelpost Loonmutaties wordt de stelpost Prijsmutaties uitsluitend voor het eerste begrotingsjaar begroot, op basis van een door de gemeente zelf te bepalen percentage. Dit percentage wordt jaarlijks bij de kadernota vastgesteld. Voor begrotingsjaar 2021 is besloten om het percentage te conformeren aan de methodiek van Meerinzicht. Meerinzicht hanteert voor 2021 een inflatiepercentage van 2,7%, dit betreft het afgeronde inflatiepercentage voor de netto materiele overheidsconsumptie, zoals gepubliceerd door het CPB (peildatum mei 2019).*)

Derhalve bedraagt de stelpost Prijsmutaties 2021: 2,7% over € 9.880.000,00 = € 267.000,00

De ramingen voor de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering en worden in de begroting geraamd op de "stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering".

*) Opgemerkt wordt dat dit percentage naar peildatum september 2019 is verlaagd naar 1,8%. Inmiddels heeft het CPB in maart 2020 dit percentage verder neerwaarts bijgesteld naar 1,7%.

Volumeontwikkelingen

Algemene toelichting

Deze stelpost dient voor de financiering van de kosten als gevolg van volumeontwikkelingen. Onder volumeontwikkelingen wordt verstaan de autonome groei c.q. ontwikkelingen van aantallen, zoals toename van het aantal m2 weg, groen, ouderen en gebruikers leerlingenvervoer. Dit zijn met betrekking tot de budgettaire gevolgen in de programmabegroting nauwelijks te beïnvloeden ontwikkelingen. Als deze zich voordoen dient dit met voorrang budgettair vertaald te worden, tenzij besloten wordt dat het wenselijk is het kwaliteitsniveau (de budgetnorm per eenheid) aan te passen. Uitsluitend daar waar de volumeontwikkelingen onontkoombaar zijn, worden de desbetreffende budgetten aangepast.

Berekeningsmethodiek

De raming van volumeontwikkelingen valt onder de noemer bestaand beleid. Net als bij de prijsontwikkelingen worden de volumeontwikkelingen niet direct op de desbetreffende budgetten geraamd, maar wordt in het eerste jaar een structurele stelpost Volumeontwikkelingen opgenomen. Dit betekent dat voor de Begroting 2020 een percentage moeten worden bepaald, en dat dit afgezet moet worden tegen de gecorrigeerde omzet. Gesproken wordt over de gecorrigeerde omzet en niet de gehele jaaromzet van Ermelo. Immers niet alle budgetten zijn onderhevig aan volumeontwikkelingen (bijvoorbeeld reserveringen) en een aantal budgetten valt

al onder de stelpost Loonmutaties en de stelpost Indexering subsidies. Door de stelpost Volumeontwikkelingen niet over de gehele omzet te nemen, wordt een dubbeltelling voorkomen.

Begroting 2021

Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie werd tot op heden voor de berekening van de stelpost Volumeontwikkelingen een standaard percentage gehanteerd van 0,5%. Dit percentage wordt omgeslagen over een deel van de exploitatiekosten. Deze gecorrigeerde omzet bestaat uit de omzet kosten derden (prijsmutaties en de omzet gemeenschappelijke regelingen). In de Begroting 2021 gaat dit om een bedrag van € 25 miljoen. Voor de berekening van de stelpost wordt een standaard percentage van 0,5% gehanteerd. Dit betekent dat de stelpost Volumeontwikkelingen 2021 € 126.000,00 zal bedragen.

Marktwerking

Berekening stelpost Marktwerking (Investe)											
Bedragen (x € 1.000)											
Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Tractie	55	20	51	202	25	61	55	0	884	583	0
Gemeentewerf	236	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gemeentehuis	5.655	644	0	28	180	0	0	146	0	180	0
Dialogoog	2.121	2.750	1.800	446	0	0	0	0	0	0	0
Automatisering	7	0	25	251	6	0	25	0	288	6	0
Verkeer en vervoer	10.174	6.893	1.438	115	115	221	115	115	115	115	0
Riolering*	1.765	28.000	11.509	319	228	189	256	298	1.897	5.172	72
Begraafplaats	0	176	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Openbaar Groen	850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Centrumontwikkeling	2.136	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wonen	1.371	250	550	0	0	0	0	0	0	0	0
Milieu (gem. Werf / brw.kazerne)	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Afvalstoffen*	0	0	0	0	1.200	0	0	0	0	0	0
Grondzaken	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Primair onderwijs	2.478	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voortgezet speciaal onderwijs	3.590	3.324	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voortgezet onderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunst en cultuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sport	19.376	4.752	1.562	1.188	98	32	75	0	0	0	0
Ouderenbeleid	0	0	0	78	0	0	0	0	0	0	0
Toerisme en recreatie	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Economische Zaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brandweerkazerne	0	0	90	0	0	0	0	0	0	0	0
Duurzaamheidsleningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	49.880	46.849	17.075	2.627	1.852	503	526	559	3.184	6.056	72
Waarvan marktwerking gevoelig	12.586	9.663	3.339	763	393	253	190	261	115	295	0

* vi

Totaal marktwerking gevoelig € 26.351

Afgerond € 26.000

marktwerking + 5% € 1.300

rente 0,5% € 7

Afschrijving gemiddeld 20 jaar € 65

€ 36 miv 2021

€ 72 miv 2022

Toelichting:

Er staat een aantal grote bouw- en infrastructurele projecten, met een omvangrijk investeringsbedrag, op stapel. De ramingen van deze kredieten zijn gebaseerd op een lager prijsniveau. De verdere uitvoering zal naar verwachting plaatsvinden in 2020 tm 2023. De marktontwikkelingen laten zich thans moeilijk doorgronden. Voor de Coronacrisis verkeerde de markt in een gespannen situatie wat leidde tot het sterk aantrekken van de de prijzen, zelfs meer dan de inflatie. Als gevolg van de Coronacrisis zijn toch diverse investeringen stil gevallen. Of nu rekening moet gehouden met een oplopende kostenstijging is koffiedik kijken. Toch denken wij dat het verstandig is om, exclusief inflatie, rekening te houden met een stijging van minimaal 5% kostenstijging. Dit is lager dan de vorige Kadernota alwaar uitgegaan werd van 10%. Uitgaande van een totaal aan investeringskredieten van € 26 mln. (onder andere tractie, gemeentewerf, De Dialogoog, infrastructuur, milieu) betekent dit dat er aanvullende kredieten benodigd zijn ter grootte van € 1,3 mln. Dit leidt tot hogere kapitaallasten met ingang van 2021 / 202 ter grootte van € 72.

Lastendrukontwikkelingen

Algemene toelichting

Algemeen beleid van Ermelo was lange tijd om terughoudend om te gaan met belastingstijgingen. Echter in de afgelopen jaren kon niet worden vastgehouden aan deze beleidsregel.

Jaarlijks wordt in de Kadernota het (stijgings-)percentage voor het eerstvolgende begrotingsjaar bepaald.

Daarbij wordt rekening gehouden met achterliggende beleidsnota's en specifiek genomen besluiten.

Bovenstaande betekent dat thans voor de Begroting 2021 de percentages bepaald moeten worden. De stijging van de algemene belastingen is bestemd als dekkingsmiddel van alle loon-, prijs-, subsidie- en verbonden partijen-ontwikkelingen binnen de gemeentelijke begroting en het lokale voorzieningenniveau

Berekeningsmethodiek

Bij de kadernota 2020 is in de geactualiseerde Notitie Onderzoek stelposten indexatie de berekeningsmethodiek van de inflatoire stijging van de (algemene) belastingen bepaald. Deze inflatiecorrectie wordt gelijk gesteld aan de inflatiecorrectie zoals gehanteerd voor de prijsmutaties aan de uitgavenkant van de begroting.

Begroting 2021

Voor het begrotingsjaar 2021 wordt verwezen naar het hoofdstuk Financieel perspectief, onderdeel Belastingen.

Indexering Subsidies

Algemene toelichting

De stelpost indexering subsidies wordt jaarlijks ingezet om de loon- en prijsontwikkelingen voor de subsidies af te dekken. De subsidieposten > € 10.000 worden jaarlijks geïndexeerd met het prijsindexcijfer voor het Bruto Binnenlands Product (pBBP).

Berekeningsmethodiek

- Subsidies: Op basis van de Notitie Onderzoek stelposten indexatie wordt voor de berekening van de stelpost Indexering subsidies gehanteerd het BBP-indexcijfer, zoals dit gepubliceerd wordt door het Rijk in de meest recente meicirculaire Gemeentefonds. Vervolgens wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies t/m € 10.000,00 en > € 10.000,00. De begrotingsposten subsidies tot en met € 10.000,00 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats.

Op basis van het BBP-indexcijfer, zoals deze gepubliceerd wordt in de meest recente meicirculaire van het gemeentefonds, wordt de indexatie vanaf begrotingsjaar t+1 berekend. De begrotingsposten < €10.000 worden niet geïndexeerd. Er vindt geen nacalculatie plaats. Dit is in lijn met de eerder vastgestelde Notitie Indexering subsidies. De stelpost Indexering subsidies wordt niet cumulatief geraamd, maar wel structureel. Thans wordt 2021 geraamd. Ten behoeve van de berekening van de stelpost is het voorlopige percentage bepaald op 1,7% (bron CEP septembercirculaire 2019). Bij de komende meicirculaire 2020 wordt het percentage definitief bepaald.

Met ingang van 2020 loopt de indexatie van de posten 6370208 Breedtesport, 6370341 Triade, 6370404 FC Horst en 6370410 SSE niet meer apart via de subsidies, maar maakt onderdeel uit van de gemeentelijke bijdrage aan 6370501 InterActie. De dekking voor de bijstellingen hierop komt uit de stelpost Indexering GR's alsmede de indexatie van de eigen inkomstenposten van InterActie zoals de toegangsgelden en de verhuurprijzen.

Begroting 2021

Het BBP-indexcijfer uit de septembercirculaire 2019 voor 2021 bedraagt 1,7%. Het BBP-indexcijfer voor subsidies bedraagt dan 1,7% over een totaal subsidiebedrag van € 4.508.000,00 waarvan € 3.260.000,00 voor indexatie in aanmerking komt. Berekend is dat de bijraming van de stelpost Indexering subsidies 2021 op basis van de voorlopige berekeningen € 45.000,00 (afgerond) zal bedragen. Dat is iets lager dan 1,7% over het subsidiebedrag (€ 55.419,00). Hete verschil komt enerzijds door afrondingen op duizendtallen, anderzijds dat er een beperkte ruimte binnen sommige ramingen is waardoor niet het gehele bedrag behoeft te worden bijgeraamd.

Indexering Gemeenschappelijke Regelingen

De stelpost indexering Gemeenschappelijke Regelingen wordt ingezet om de indexatie bij de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) af te dekken. Deze indexatie betreft feitelijk de loon- en prijsontwikkelingen van de GR. De gemeente Ermelo kent als gemeenschappelijke regelingen in de Programmabegroting 2019-2020:

- Meerinzicht (MIZ)
- GGD NOG (GGD)
- OmgevingsDienst Noord-Veluwe (ODNV)
- Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe (SNWV)

De gemeenschappelijke regeling Samenwerking Noord-Veluwe (SNV) is in een aflopende fase, maar is wel betrokken bij de berekeningen.

Elke gemeenschappelijke regeling houdt in haar eigen meerjarenbegroting rekening met indexatie. Deze bijdragen moet op basis van het BBV, conform de begroting van de gemeenschappelijke regeling, verplicht worden opgenomen in de begroting van de gemeente. De indexatie zelf (loon en prijsontwikkelingen) bij de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt uit deze stelpost. Doordat steeds meer taken worden uitgevoerd door gemeenschappelijke regelingen, vindt een verschuiving plaats van de bijbehorende lasten van de taken in de eigen gemeentebegroting naar de begroting van de gemeenschappelijke regeling. Inmiddels is ook Interactie toegevoegd.

Berekeningsmethodiek

Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt de verhouding: loonkosten / materiële kosten \Rightarrow 56% / 44% (bron kadernota 2020). Vervolgens is bepaald dat het indexeringpercentage voor GR's als volgt wordt berekend: $(56\% \times \text{het percentage loonmutaties}) + (44\% \times \text{het percentage prijsmutaties}) = \text{percentage indexering GR's}$ (afgerond op 0,1%).

De grondslag voor de berekening betreft de jaarlijkse bijdrage van de gemeente Ermelo aan de uitvoeringskosten van de gemeenschappelijke regelingen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar de verhouding tussen loonkosten / materiële kosten. Deze verhouding wordt voor een periode van 4 jaar vastgesteld. Na 4 jaar wordt de analyse van de begrotingen van de GR's opnieuw uitgevoerd. De herziene verhouding wordt dan bij de eerstvolgende kadernota vastgesteld. De laatste berekening is gebaseerd op de kadernota 2020, deze verhouding is in deze kadernota overgenomen.

In de kadernota wordt telkens de bijstellingen berekend voor jaar t+2, dat betekent voor deze kadernota de bijstellingen vanaf 2022.

Begroting 2021

Het percentage voor de GR's voor de begroting 2021-2024 bedraagt voor de jaarschijven 2022 en verder : $(56\% \times 2,8\% = 1,568\%) + (44\% \times 2,7\% = 1,188\%) = 2,756\%$, afgerond 2,8%. Het bedrag waarover dit percentage wordt berekend bedraagt € 13.601.000,00. Dit betekent dat de stelpost indexering GR's € 381.000,00 bedraagt.

Loon-, prijs- en volumeontwikkelingen Sociaal Domein

Stelpost Sociaal Domein Loon prijsontwikkelingen

Tot en met 2019 werd door het rijk een aparte compensatie gegeven voor zowel de loon- als de prijsontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de loon- en prijsontwikkelingen voor het Sociaal Domein volledig uit het beschikbare accres bekostigd moeten worden. Er vindt geen aparte compensatie meer plaats door het rijk.

Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de loon- en prijsontwikkelingen. Dit geschiedt aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Huidige raming gemeentebegroting

De raming in de huidige begroting is geraamd naar loon- en prijspeil 2020. De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2020	2021	2022	2023	2024
6770475 Stelpost LPO sociaal domein	0	291.000	578.000	1.021.000	1.021.000
totaal	0	291.000	578.000	1.021.000	1.021.000

Berekening stelpost

Aangesloten wordt bij de berekening van de nominale ontwikkelingen van de gemeente zelf. In Ermelo wordt gerekend met lopende prijzen voor de algemene uitkering. Uit het accres wordt het beschikbare veronderstelde deel voor de nominale ontwikkelingen gehaald. Dit bevat zowel loon als prijsontwikkelingen. Vervolgens wordt aan de hand van de berekeningen de clusters bepaald welke behoren tot het sociaal domein.

Raming stelpost in gemeentebegroting 2021

Deze stelpost wordt jaarlijks bij de mei en de septembercirculaire van het gemeentefonds opnieuw bepaald. De eerst volgende bijstelling van deze stelpost betreft de meicirculaire 2020. De stelpost wordt bij deze Kadernota 2021 derhalve nog niet herzien.

Stelpost Sociaal Domein volume-ontwikkelingen

Tot en met 2019 werd door het rijk apart een gedeeltelijke compensatie gegeven voor volume-ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein. Vanaf 2020 is het Sociaal Domein onderdeel van de algemene uitkering. Dat betekent dat vanaf 2020 de gemeenten dit moeten opvangen uit het beschikbare accres van de algemene uitkering.

Op het niveau van de gemeentebegroting worden de budgetten voor het Sociaal Domein jaarlijks aangepast aan de volume-ontwikkelingen. Dit geldt voor zowel Jeugdhulp en Wmo. Dit geschiedt aan de hand van de begroting van MIZ. Om daarvoor dekking te hebben wordt een stelpost opgenomen. De gemeente heeft gekozen voor het ramen van deze stelpost bij het Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Huidige raming

De huidige raming van de stelpost bedraagt:

	2020	2021	2022	2023	2024
6770476 Stelpost volumeontw. sociaal domein	0	306.000	611.000	913.000	913.000
Totaal beschikbaar	0	306.000	611.000	913.000	913.000

Berekening stelpost

Wij gaan uit van een jaarlijkse volume-ontwikkelingen van 2,5%. Echter gelet op de Coronacrisis denken wij dat zich voor 2021 slechts een beperkte volume-ontwikkeling zal zijn. Wij schatten deze voor 2021 op 0,5%, de overige jaren op 2,5%.

Deze volume ontwikkeling doet zich voor bij Wmo 2005, Wmo 2015 alsmede Jeugdzorg. Voor Participatie wordt daar niet meegerekend omdat fluctuaties in het aantal uitkeringsgerechtigden in principe worden gecompenseerd middels de rijksuitkeringen.

Om deze post te berekenen wordt uit de begroting een uitdraai gemaakt van de producten 643, 650 alsmede 651. Uitgegaan wordt van het saldo tussen baten en lasten bij deze producten, dus de netto-kosten. Over deze netto-kosten wordt het percentage voor volume-ontwikkelingen losgelaten.

Raming stelpost in gemeentebegroting 2021

Deze stelpost wordt bij de jaarlijkse Kadernota opnieuw bepaald. Berekend is dat thans de volgende bedragen dienen te worden geraamd

	2020	2021	2022	2023	2024
643 Wmo 2005	0	21.000	125.000	229.000	229.000
650 Wmo 2015	0	23.000	132.000	239.000	239.000
651 Jeugdwet 2015	0	47.000	287.000	532.000	532.000
Totaal te rammen	0	91.000	544.000	1.000.000	1.000.000

Rente-ontwikkelingen

Nota Rentebeleid 2012

Leidend voor de renteontwikkelingen 2020 is de nota Rentebeleid 2012, welke op 15 december 2011 door de raad is vastgesteld. Op basis van deze rentenota moet een drietal rentepercentages in de jaarlijkse kadernota bepaald worden. Tevens is aangegeven hoe deze rentepercentages bepaald moeten worden. Dit betreft:

1. Rentevisie lange termijn bij het aantrekken van gelden.
 - Het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste tien jaren bij percentages gebaseerd op 10-jarige leningen. De rentevisie op basis van de verwachtingen van enkele grote banken voor het komende jaar, zoals gepubliceerd door Thésor.
 - De rentepercentages bij het aangaan van een vaste geldlening bij de BNG.
 - Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.
2. Rentevisie korte termijn rente bij het aantrekken van gelden.
 - Het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het 3 maand Euribor percentage.
 - De rentevisie op basis van de verwachtingen van enkele grote banken voor het komende jaar, zoals gepubliceerd door Thésor, uitgaande van Euribor 3 maand, prognose over 12 maanden.
 - Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.
3. Rentevisie bij het uitzetten van gelden.
 - De rentevisie van een aantal grote banken, waaronder de BNG
 - De rentevergoeding op lopende spaarrekeningen.
 - De depositorente voor de lange termijn met verschillende looptijden, zoals 5, 7 en 10 jaar. De depositorente voor de korte termijn (korter dan 1 jaar).
 - De rentepercentages zoals het Rijk hanteert bij schatkistbankieren (korte en lange termijn).
 - Een eigen inschatting van de renteontwikkeling voor de komende jaren.

Besluit begroting en verantwoording (BBV) 2017

Rentetoerekening aan taakvelden (producten)

Op het punt van de verantwoording van rente in de begroting en jaarstukken is het BBV gewijzigd door de behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente te harmoniseren. In het BBV 2017 is de verplichting opgenomen, dat de rentekosten toegerekend moeten worden aan de taakvelden op basis van een rente-omslag.

Het renteomslagpercentage wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa, die gefinancierd zijn op basis van totaal financiering. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde renteomslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.

Als bij de jaarstukken de werkelijke door te belasten rentelasten meer dan 25% afwijken van de op basis van de voor gecalculerde renteomslag toegerekende rentelasten moet er verplicht een correctie van de toegerekende rente plaatsvinden.

Werkwijze bij kostendekkende tarieven

Tot op heden wordt er enkel rente toegerekend aan die producten waar een tarief tegenover staat, zoals riolering, afvalstoffen en begraafplaats tegen historische rentepercentages.

In overstemming met het BBV 2017 wordt vanaf 2018 ook aan deze producten rente toegerekend op basis van het bij de begroting vastgestelde rente-omslag percentage.

Voor de berekening van kostendekkende tarieven op de producten riolering, afvalstoffen en begraafplaats wordt eveneens vanaf 2018 uitgegaan van de extra comptabele rentetoerekening op basis van huidige historische rentepercentages voor de lopende objecten en voor nieuwe objecten het op het moment van investeren geldende rentepercentage voor de rentevisie voor de lange termijn.

Tevens wordt in de Paragraaf lokale heffingen het hoofdstuk 'Kostendekking tarieven' aangepast door de toevoeging van de volgende tekst:

'De kostendekking van de tarieven wordt berekend door het totaal van de netto-kosten per taakveld (exclusief omslagrente) en de toegerekende overhead, inclusief omslagrente en de toegerekende rente op basis van de visie rentetoerekening af te zetten tegen de opbrengst van de heffingen per taakveld".

Percentages Begroting 2021

De rentepercentages op zowel korte als lange termijn zijn momenteel (historisch gezien) zeer laag. De rente wordt onder aansturing van de Europese Centrale Bank laag gehouden, vanuit de filosofie dat hiermee de economie gestimuleerd wordt. Mede in relatie tot inflatie en deflatie. Ermelo heeft momenteel een leningenportefeuille met aangetrokken geldleningen, waarvoor de rentepercentages vast staan en waarvoor vervroegde aflossing niet in beeld is. Het gemiddelde van de rentepercentages op deze leningenportefeuille ligt net boven de 4%. In 2019 is een vaste geldlening aangetrokken ter grootte van € 15 mln., met een rentepercentage van 0,3%.

Het is thans zeer moeilijk om een betrouwbaar vooruitzicht voor de renteontwikkeling te geven. Dit heeft alles te maken met de Coronacrisis alsmede de te verwachten economische crisis als gevolg daarvan. Wij hebben nader geïnformeerd bij de BNG over de rentetarieven voor lang geld. Deze fluctueerden op dat moment (6 maart 2020) tussen de -0,03% en 0,27%. Wij denken voorzichtig ingeschat, dat voor 2021 de rentepercentages nog laag zullen blijven. Een lage lange en korte rente kan de economie weer aanjagen.

Op basis van de opgave van de BNG, alsmede de eigen inschatting van de renteontwikkelingen en de gemiddelde rente hoogte van de lopende leningenportefeuille zijn wij tot de conclusie gekomen dat de rentepercentages voor de Programmabegroting 2021-2024 kunnen gelden.

Dit leidt tot de volgende rentepercentages:

1. Rentevisie lange termijn rente bij het aantrekken van gelden:
Een rentepercentage van 0,5%, te hanteren in 2021.
Dit is een lager percentage dan voor 2019 is gehanteerd. Daarbij werd in eerste instantie nog uitgegaan van 1,5%, maar is later verlaagd bij de Kadernota 2020 tot 1,0%.
1. Rentevisie korte termijn rente bij aantrekken van gelden:
Het rentepercentage voor het aantrekken van geld met een looptijd korter dan 1 jaar wordt voor 2021 vastgesteld op 0,0%.
2. Rentevisie bij het uitzetten van gelden:
Voor lopende beleggingscontracten wordt in 2020 het per contract geldende rentepercentage gehanteerd. Voor beleggingen door middel van schatkistbankieren wordt een rentepercentage van 0,0% in 2021 gehanteerd. Voor overige beleggingen wordt in 2021 een rentepercentage van 0,0% gehanteerd. Voor het uitlenen van gelden wordt een marktconform tarief, met een opslag, gehanteerd.
3. Rente-omslag percentage:
Bij het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024 wordt op basis van de begrote toe te rekenen rente en de boekwaarde van de vaste activa per 1 januari 2021 het renteomslagpercentage berekend.

Bovenstaande betekent dus dat er ten opzichte van de huidige raming (na Kadernota 2020 alwaar het rentepercentage is bijgesteld tot 1,0%) een structureel voordeel ingeboekt kan worden van € 50.000,00 in 2021, € 125.000,00 in 2022 en € 150.000,00 vanaf 2023.

Ontwikkelingen Grondbeleid

Op grond van de bepalingen in de op 7 oktober 2010 door de raad vastgestelde nota Grondbeleid dienen jaarlijks in de kadernota voorstellen te worden gedaan voor de volgende vijf reken technische uitgangspunten ten aanzien van de gemeentelijke grondexploitaties:

- Het rentepercentage voor de grondexploitatie;
- De disconteringsvoet;
- Het percentage voor kostenstijgingen;
- Een percentage voor opbrengststijging;
- Het rekentarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten.

In deze Kadernota 2021 moeten daarom de bovengenoemde parameters voor de exploitatieopzetten 2021 worden vastgesteld. De in december 2011 vastgestelde nota Rentebestuur 2012 gaat ook in op de bepaling van de bovengenoemde percentages. Daarnaast bevat de in 2016 door Commissie BBV uitgebrachte 'Notitie grondexploitaties' een aantal voorschriften over de wijze waarop invulling dient te worden gegeven aan een aantal van de genoemde aspecten.

Het rentepercentage voor de grondexploitatie

Op basis van de 'Notitie Grondexploitaties 2016' moet de toegestane toe te rekenen rente aan bouwgrond in exploitatie (BIE) worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan BIE.

Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet als volgt worden bepaald:

Het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering

Op basis van de Jaarstukken 2019 leidt dit tot de volgende invulling van de berekening:

1. Het gemiddelde rentepercentage op de langlopende leningen bedraagt 1,30%. (De totale rentelast over 2019 bedroeg € 256.042,39 over een totaal geleend vermogen van € 19.750.000,00 per 31 december 2019.)
2. De verhouding Vreemd Vermogen (VV) ten opzichte van het Totaal Vermogen (TV) € 93.410.000 (TV) minus € 45.670.000 (EV) = € 47.740.000 (VV) De verhouding VV/TV bedraagt dan 0,511.
3. De rente die aan de grondexploitatie wordt doorberekend is derhalve $1,30\% \cdot 0,511 = 0,66\%$.

De disconteringsvoet

In de 'Notitie Grondexploitaties 2016' heeft de Commissie BBV voorschriften opgenomen over welke disconteringsvoet moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde bij het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties. Deze disconteringsvoet is daarbij gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Dit streefpercentage bedraagt de laatste jaren stabiel 2%. De te hanteren disconteringsvoet in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties bedraagt derhalve 2%.

Wanneer het toekomstperspectief van de ECB wordt bijgesteld, dan zal dit aanleiding vormen voor de Commissie BBV om deze stellige uitspraak opnieuw te bezien.

Het percentage voor kostenstijgingen

Dit percentage is van belang bij de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten Grondexploitatie. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe dit percentage berekend moet worden. Omdat het hierbij met name gaat om kosten van bouw- en woonrijpmaken en plankosten baseren wij dit percentage op de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling. Hierin wordt gemeld dat de GWW-kosten een sterke groei laten zien. Het hoge aantal aan woningbouwprojecten zorgt voor een tekort aan geschikt personeel en uitvoerende bouwbedrijven om de projecten te realiseren. Hierdoor stijgen de prijzen van grondstoffen en materiaal en de verwachting is dat deze stijging de komende jaren door zal zetten. De aanbestedingsindex ligt hoger dan de bouwkostenindex, dit betekent dat aanbestedingen duurder uitvallen dan verwacht zou mogen worden op basis van de (ontwikkeling van de) feitelijke bouwkosten. Hierin wordt gemeld dat de kosten minder snel dan in 2018 zullen stijgen doordat het aanbestedingsbedrag dichterbij de gerealiseerde kosten ligt. De verwachting is dat de kostenstijging zich bevindt in de bandbreedte van 1,5% tot 3,0%. Op grond van het voorgaande wordt het voor 2021 en verder te hanteren percentage bepaald op 2,25%.

Een percentage voor opbrengststijging

Ook dit percentage is benodigd voor de berekening van de dynamische eindwaarde in de exploitatieopzetten grondexploitatie. Dit percentage wordt met name gebruikt om de geraamde grondopbrengsten te indexeren. Er worden daarbij twee percentages onderscheiden, te weten voor woningbouw en voor bedrijfslocaties. De nota Grondbeleid geeft niet aan hoe deze percentages bepaald moeten worden. Ook hier wordt in belangrijke mate referentie gezocht in de prognose uit de notitie 'Outlook grondexploitaties 2020' van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling, welke de ondertitel "Tegen de grenzen van de groei aan" draagt. Op grond van de genoemde Outlook komen wij tot de volgende uitgangspunten:

Woningbouw

De verwachte opbrengstenstijging voor "woningbouw vrije sector in een 'midden'-woningmarktgebied" begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 4,0%. De woningmarkt van Ermelo mag zich enerzijds rekenen tot dit middengebied, anderzijds is er vanzelfsprekend niet alleen maar sprake van woningbouw in de vrije sector. Qua trends en ontwikkelingen blijven de grondprijzen achter bij de theoretische grondwaarde ontwikkeling. In theorie zouden grondprijzen in 2018 flink moeten stijgen gezien de woningprijsstijgingen die nog harder toenemen dan de bouwkostenstijgingen. De grondprijzontwikkeling bijgehouden door het Kadaster stijgt echter nauwelijks en uit de benchmark onder gemeenten blijkt dat gemeenten haar grondprijzen maar mondjesmaat

verhogen. Redenen hiertoe zijn o.a. gelegen in aspecten als betaalbaarheid en duurzaamheid en zijn ook voor gemeente Ermelo herkenbaar. In dit licht wordt gekozen het percentage voor 2021 te begrenzen op het langjarig verwachte gemiddelde van 2,5%.

Bedrijfsterrein

De verwachte opbrengstenstijging voor bedrijven op een basislocatie begeeft zich in de bandbreedte van 1,0% tot 3,0%. Voor de in Ermelo nog te ontwikkelen bedrijfslocaties moet worden aangenomen dat dit basislocaties betreft. Voor 2021 en verder wordt het percentage gebaseerd op het langjarig verwachte gemiddelde vastgesteld op 2%.

Het rekestarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten

Voor de bepaling van de planontwikkelingskosten wordt in eerste instantie gerekend door een percentage over de kosten bouw- en woonrijp maken te nemen. Deze methode wordt met name gehanteerd bij het rekenen in de initiatieffase. Bij vastgestelde exploitatieopzetten van complexen in uitvoering wordt in principe gerekend met een extern inhuurtarief. Hierdoor is het budgettair mogelijk binnen een exploitatieopzet nog de afweging te maken tussen de inzet van vast personeel versus inhuur van extra capaciteit / het inwinnen van extern advies. Indien vaststaat dat een project met "eigen mensen" wordt uitgevoerd, dan vindt doorbelasting plaats tegen de (afdelings)tarieven die bij de begroting vastgesteld zijn.

Voor het 2021 blijft het rekestarief gehandhaafd op het huidige niveau van € 125,00.

Actualiteitswaarde Verordeningen en beleidsnotities

In de huidige Financiële Verordening Ermelo staat dat met betrekking tot een aantal financiële beleidsnota's jaarlijks in de kadernota de actualiteit van de genoemde beleidsnota's moet worden getoetst.

Op 17 maart 2016 is het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) van kracht geworden. Met deze wijziging van het BBV wordt voortaan begroot en verantwoord op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en zijn er verplichte beleidsindicatoren voorgeschreven. Naast deze wijzigingen zijn er andere grote wijzigingen die gevolgen hebben voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de bepalingen over de autorisatie van de baten en lasten door de raad.

Als gevolg hiervan als ook door de ontwikkelingen in het strategisch financieel beleid, waarin keuzes worden voorgesteld die gevolgen kunnen hebben, wordt in deze kadernota breder gekeken naar de verschillende verordeningen en beleidsnotities dan voorgaande jaren.

In onderstaand tabel worden alle verordeningen en beleidsnotities uit het financieel beleid van de gemeente Ermelo genoemd.

Tabel: Beleidsnotities Financiële Verordening

Financieel beleid	Verordening / Beleid	Wettelijk grondslag	Laatste actualisatie	Planning Actualisatie	Toetsing als gevolg van
Financiële verordening	verordening	art. 212 gemeentewet	2019	2021	
Nota Activerings- en afschrijvingsbeleid	beleidsnota	art. 11 financiële verordening	2015	2020	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Reserves en voorzieningen	beleidsnota	art. 12 financiële verordening	2015	2021	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Rentebeleid	beleidsnota	art. 13 financiële verordening	2015	2021	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; rentenotitie ingangsdatum 2018 en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid
Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement	beleidsnota	art. 14 financiële verordening	2013	2021	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV en afhankelijk keuzes strategisch financieel beleid (financiële kengetallen)
Nota Verbonden partijen	beleidsnota		2018		
Nota Grondbeleid en nota uitgangspunten grondprijsbepaling	beleidsnota	art. 16.2 financiële verordening	2010		Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; definitieve notitie grondexploitatie en houdbaarheidsdatum nota
Legesverordening Belastingmaatregelen	verordening	art. 16.3 / 16.1 financiële verordening	2019	2020	Jaarlijks
Financieringsstatuut	beleidsnota	art. 17 financiële verordening	2011	2020	Wijziging a.g.v. houdbaarheidsdatum nota
Notitie Kostenverdeelsystematiek / afdelingstarieven	beleidsnota	art. 19f financiële verordening	2010	2021	Wijziging a.g.v. vernieuwing BBV; notitie Overhead
Regeling Krediet- en Budgetbeheer	regeling		2015	2020	
Controleverordening Controle protocol 2014-2017	verordening beleidsnota	art. 213 gemeentewet	2014	2020	In 2018 van toepassing
Normenkader IC-plan	regeling	art 212 / 213	2019	2020	Jaarlijks
Doelmatigheidsverordening	verordening	Art 213a	2014	2020	